

МЕРЕЙТОЙЛЫҚ БАСЫЛЫМ

ЖЕТІСТІКKE ЖЕТЕЛЕЙМІЗ

2022
ЖЫЛДЫҚ ЕСЕП

КОМПАНИЯ ПРОФИЛІ

«КМФ (ҚМФ) микроқаржылық ұйымы» ЖШС (бұдан әрі мәтін бойынша – КМФ, Компания) көптеген жылдар бойы Қазақстанның ірі микроқаржы ұйымы және қазақстандық микрокредит беру нарығында көшбасшы болып саналады. Компания көбінесе ауылдық жерлердегі кіші және шағын кәсіпкерлерді қаржыландыруға көп көңіл бөледі.

КМФ-тің Қазақстан Республикасының аумағында 14 филиал мен 114 бөлімшеден тұратын дамыған филиалдық желісі бар. Филиалдар Алматы, Астана, Ақтөбе, Қарағанды, Көкшетау, Қостанай, Қызылорда, Павлодар, Семей, Талдықорған, Тараз, Түркістан, Өскемен және Шымкент қалаларында орналасқан.

КМФ 1997 жылы USAID қолдауымен құрылды және бастапқыда «Қазақстанның қауымдарды кредиттеу қоры» деп аталды. 2022 жылы Компания жиырма бес жылдық мерейтойын атап өтті. Құрылған сәттен бастап КМФ Қазақстан экономикасына бір жарым трлн теңгеден астам инвестиция салып, 3,2 млн-нан астам несие берді, басым бөлігі ауылдық жерлерге тиесілі.

Компания әлеуметтік бағдарланған және клиентті қорғау қағидаттарына сәйкес әрекет ететін компания ретінде халықаралық мойындауға ие болды, бұл оған халықаралық даму институттарымен жемісті ынтымақтастық орнатуға мүмкіндік берді. Компания серіктестері – IFC, EBRD, OeEB, SIFEM, Proparco, ADB, EIB.

Компания әріптестерінің қатарында микроқаржыландыру саласында қызмет атқаратын responsAbility, Triodos, Incofin, DWM, BlueOrchard, Symbiotics, Frankfurt School сынды ірі халықаралық ұйымдар бар.

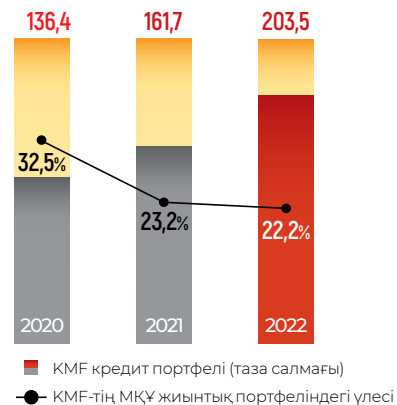
Сонымен қатар Қазақстанның қаржы ұйымдары – Altyn Bank, Халық Банк, ForteBank, Нұрбанк, «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры Компанияның дамуына елеулі үлес қосты.

НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕР

Кредиттік портфель және нарықтағы үлесі

кезең аяғында, млрд теңге

Дереккөз: ҚР ҰБ

Берілген кредиттердің саны

кезең аяғында, мың

Берілген несиелер

Белсенді клиенттердің саны

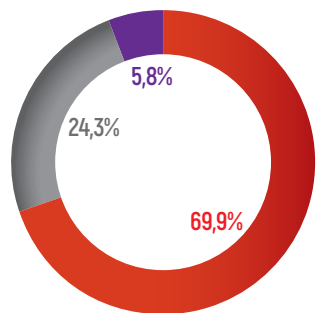
кезең аяғында, мың

Белсенді клиенттер

Тарту кездері бойынша бөліністегі KMF міндеттемелерінің құрылымы

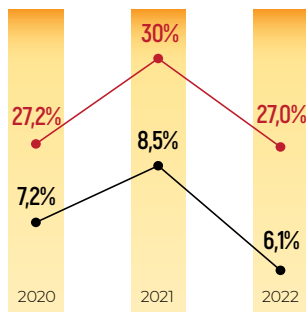
2022 жылдың аяғында

- Шетелдік қаржыландыру
- Жергілікті қаржыландыру
- Шығарылған облигациялар

KMF | Жылдық есеп 2022

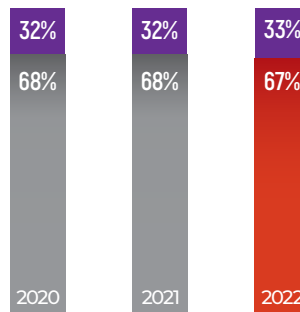
Рентабельділік көрсеткіштерінің динамикасы

- ROE
- ROA

Тұрғылықты жері/қызметті жүзеге асыруы бойынша бөліністегі клиенттік базаның құрылымы

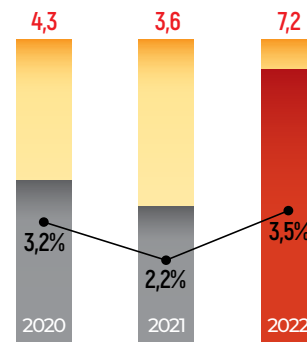
кезең аяғында

- Ауыл
- Қала

Төлем мерзімі 90 күннен астам қарыздар

кезең аяғында, млрд теңге

- NPL 90+
- Кредит портфеліндегі NPL 90+ үлесі

ЕСЕПТИ ЖЫЛДЫҢ НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕРІ

ҚАҢТАР

- Шығыс Қазақстан облысының Үржар қаласында бөлімше ашылды

АҚПАН

- Жаңартылған «МФО КМФ» мобильді қосымшасы іске қосылды

НАУРЫЗ

- КМФ және «КМФ-Демеу» корпоративтік қоры «MOST Venture» қорының капиталына 2 млн долл. инвестициялады
- Қызылорда облысының Арал қ. және Түркістан облысының Жетісай қ. бөлімшелер ашылды

МАУСЫМ

- Fitch Ratings КМФ-ке «В+» деңгейінде, «Тұрақты» болжамына ие эмитент дефолтының ұзақ мерзімді рейтингін растады
- Қазақстанның кіші, шағын және орта кәсіпорындарын кредиттік қаражатпен қаржыландыру мүмкіндігін кеңейту мақсатында Азия даму банкінен 15 млн долл. сомаға балама қарыз алу туралы шартқа қол қойылды

ШІЛДЕ

- Әйелдер басқаратын ШОБ субъектілеріне кредит беру үшін Еуропа қайта құру және даму банкінен 25 млн долл. көлемінде қарыз алу туралы шартқа қол қойылды
- КМФ-тің 25 жылдығына орай Қызылорда облысы Жаңақорған ауылында агрофорум өтті

ҚАРАША

- Алматы қаласында смарт-кеңсе ашылды
- Компанияның 25 жылдығына орай «25 клиенттің тарихы» кітабы жарық көрді

ЖЕЛТОҚСАН

- ШОБ субъектілеріне арнайы техниканы кредитке алуға мүмкіндік беретін жаңа «КМФ-ProMotor» өнімі іске қосылды

БАСҚАРМА ТӨРАҒАСЫНЫҢ АЛҒЫСӨЗІ

Құрметті клиенттер, серіктестер, инвесторлар және әріптестер!

«КМФ» микроқаржы ұйымы Сіздің назарыңызға 2022 жылға арналған өзінің Жылдық есебін ұсынады, онда біз есепті жылдағы қызметіміздің нәтижелерін барынша анық көрсетуге тырыстық.

2022 жылы компаниямыз өзінің мерейтойын атап өтті. Бүкіл 25 жыл бойы біз Қазақстан микрокредит нарығында көшбасшы позициясын сақтап келдік. Ширек ғасыр бойы біз клиенттерімізді, әріптестерімізді және командамызды табысқа жетелеп келеміз. Командамыздың саны екі мыңнан асты.

Өткен жыл Қазақстан экономикасына оңай тиген жоқ. Отандық бизнес бірнеше рет сыртқы әрі ішкі экономикалық дағдарысты бастан өткерді. Соған қарамастан, КМФ көшбасшылық позицияны сақтап қана қоймай, алға қойған жоспарларын сәтті жүзеге асырып, жаңа даму бағыттарын анықтай алды.

Өткен жылы КМФ халықаралық инвесторлармен ірі мәмілелерге қол қойды. Біз алғаш рет Азия даму банкімен келісімге отырдық, бұл компаниямыздың тұрақтылығын, сенімділігін және даму бағытын дұрыс таңдағанын растайды. Инвесторларымыздың қатарында ірі халықаралық институттар бар. Атап айтсақ: ЕҚДБ, IFC, Proradco және ұзақ жылдар бойы КМФ-ке сенім артып жүрген басқа да көптеген ұйымдар.

Халықаралық қорландыруды тарту КМФ рейтингін растауға ықпал еткен оң факторлардың бірі болды. 2022 жылғы көктемде Fitch Ratings рейтингті «В+» деңгейінде растады, «Тұрақты» болжамы. Fitch Ratings оң рейтингтік факторларға КМФ-тің микроқаржыландыру нарығын-

дағы жетекші үлесін, тұрақтылығын, табыстылығын, әрта-
раптандырылған және қысқа мерзімді кредиттік портфельін
жатқызды.

КМФ-тің басқа қаржы ұйымдарынан басты ерекшелігі – Қа-
зақстанның ең шалғай өңірлеріндегі клиенттерге жақын
болуы. Өткен жылы біз клиенттерге жақын бола түсу үшін
бірнеше қала мен елді мекенде КМФ бөлімшелерін аштық.

Біз бөлімшелерді ашып қана қоймай, клиенттерімізге КМФ
өнімдері мен қызметтеріне онлайн қол жеткізу мүмкіндігін
ұсынамыз. Біз жаңартылған КМФ мобильді қосымшасын іске
қостық, осылайша біздің клиенттер өз бизнесін дамытуға
көмектесетін барлық жаңа өнімді қашықтан ала алады.

Біздің команда озық цифрлық технологияларды дамытуға
баса назар аударады және Agile-трансформация жолымен
жүреді. Agile әдістемесі өнімдер мен цифрлық сервистерді
нарыққа шығару процесін жылдамдатуға мүмкіндік берді.

КМФ қызметі – бұл, ең алдымен, кәсіпкерлікті қолдауға және
дамытуға бағытталған жауапты қаржыландыру. Біз осы
бағытты 25 жыл ұстанып келеміз. Бұл ретте 2022 жылы ESG-
күн тәртібіне елеулі назар аударылды. Біз жасыл технология-
ларды толықтай қолдаймыз, ЕҚДБ ұсынатын «Экономиканы
жасыл қаржыландыру» бағдарламасына атсалысамыз. Осы
бағдарламаның бірінші кезеңінің қорытындысы бойынша
КМФ «Микробизнесі және ШОБ қаржыландыру бойынша
ЕҚДБ үздік қаржы серіктесі» номинациясы бойынша мара-
патқа лайық деп танылды. Біз 1,7 млрд теңгеден астам сомаға
клиенттеріміздің энергия тиімді жобаларын қолдадық.

Біздің команда ресурстарды пайдалануды қысқартуға қол-
дау көрсететін сервистерді құру бойынша жұмыс жүргізеді.
Сонымен қатар КМФ «Жасыл кеңсе» бастамасын қолдайды.

Біз құрған бизнес-процестердің арқасында Компанияның
тәуекел портфелі елдегі барлық МҚҰ арасында ең
теңдестірілген болып саналады. 2022 жылдың қорытындысы
бойынша КМФ активтері 233,6 млрд теңгеге жетті, ал
кредиттік портфель – 206,8 млрд теңге. Клиенттер саны 257
мыңнан асты.

Бұл көрсеткіштер – КМФ кәсіпқойлар командасының үй-
лесімді жұмысының жемісі. КМФ клиенттердің мүддесін,
олардың дамуын, өсуін және бизнес-мақсаттарға жетуін
бірінші орынға қояды. Дәл осы тәсіл бізге 25 жыл бойы бола-
шаққа айқын әрі түсінікті мақсаттары бар елдегі ең ірі МҚҰ
болып қалуға мүмкіндік беріп отыр, ал біз осы мақсаттары-
мызды біздің клиенттермен, серіктестермен, инвесторлар-
мен және әріптестермен жүзеге асыруға ниеттіміз.

**Құрметпен,
«КМФ (ҚМФ)» микроқаржылық ұйымы» ЖШС
Басқарма Төрағасы
Шалқар ЖҮСІПОВ**

МАЗМҰНЫ

Компания профилі	2
Негізгі көрсеткіштер	3
Есепті жылдың негізгі көрсеткіштері	4
Басқарма Төрағасының алғысөзі	5
КОМПАНИЯ ПОРТРЕТИ	8
Жалпы ақпарат	9
Компания тарихы	10
Компанияның кредит өнімдері	13
Ұйымдық құрылымы	14
КОРПОРАТИВТІК СТРАТЕГИЯ	16
Компанияның миссиясы мен пайымы	17
KMF корпоративтік құндылықтары	18
Тұрақты даму саласындағы Компания басымдылықтары	19
KMF-тің БҰҰ-ның Тұрақты даму саласындағы мақсаттарын іске асыруға қосқан үлесі	21
Қызметтің стратегиялық бағыттары	22
Бизнесті цифрлық трансформациялау	23
ҚЫЗМЕТ НӘТИЖЕЛЕРІ ТУРАЛЫ МЕНЕДЖМЕНТ ЕСЕБІ	24
Макроэкономикалық жағдайлар	25
Микрокредиттеу нарығының жай-күйі	27
Операциялық көрсеткіштер	29
Қаржы нәтижесі	31
Пруденциялық нормативтерді орындау	34

Барлық жылдық есептер туралы ақпарат алу үшін QR-кодты сканерлеңіз

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ	35
Корпоративтік басқару жүйесі	36
Капитал құрылымы	36
Ақпаратты жариялау	37
Компания қатысушыларының құқықтары	37
Таза пайданы бөлу	37
Қатысушылардың жалпы жиналысы	38
Бақылаушы кеңес	38
Басқарма	44
Басқарушы қызметкерлердің сыйақысы	47
Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл	47
Ішкі аудит	47
Комплаенс қызметі	48
Нормативтік талаптарды сақтау	48
Ірі мәмілелер туралы ақпарат	48
Сыртқы аудит	49
ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ	50
Тәуекелдерді басқару жүйесі	51
Кредиттік тәуекелді басқару	54
Операциялық тәуекелдерді басқару	55
Өтімділік тәуекелін басқару	56
Пайыздық тәуекелді басқару	56
Валюталық тәуекелді басқару	57
Қызметтің үздіксіздігін қамтамасыз ету	57
ТҰРАҚТЫ ДАМУ	58
Адами ресурстарды басқару	59
Мүдделі тараптармен өзара әрекет	63
Қоршаған ортаны қорғау	63
Корпоративтік әлеуметтік жауапкершілік	65
ҚОСЫМШАЛАР	67
2022 жылғы қаржылық есептілік	68
Глоссарий	98
Байланыс ақпараты	99

КОМПАНИЯ ПОРТРЕТІ

- 9 Жалпы ақпарат
- 10 Компания тарихы
- 13 Компанияның кредит өнімдері
- 14 Ұйымдық құрылымы

ЖАЛПЫ АҚПАРАТ

«КМФ (ҚМФ) микроқаржылық ұйымы» ЖШС көптеген жылдар бойы Қазақстанның ірі микроқаржы ұйымы және қазақстандық микрокредит беру нарығының флагманы болып саналады. Компания қызметі көбінесе ауылдық жерлерде кіші және шағын бизнесті, сонымен қатар әйелдер кәсіпкерлігін қаржыландыруға бағытталған.

КМФ 1997 жылы құрылды және бастапқыда «Қазақстанның қауымдарды кредиттеу қоры» деп аталды. 25 жыл ішінде КМФ 748 мың клиентке қызмет көрсетті. 1,5 трлн теңгеге жуық сомаға 3,2 млн-нан астам микрокредит берді.

КМФ-тің Қазақстан Республикасының аумағында 14 филиал мен 114 бөлімшеден тұратын дамыған филиалдық желісі бар. Филиалдар Алматы, Астана, Ақтөбе, Қарағанды, Көкшетау, Қостанай, Қызылорда, Павлодар, Семей, Талдықорған, Тараз, Түркістан, Өскемен және Шымкент қалаларында орналасқан.

Компания әлеуметтік бағдарланған және клиентті қорғау қағидаттарына сәйкес әрекет ететін компания ретінде халықаралық мойындауға ие болды, бұл оған халықаралық даму институттарымен жемісті ынтымақтастық орнатуға мүмкіндік берді. Компания серіктестері – IFC, EBRD, OeEB, SIFEM, Proparco, ADB, EIB.

Компания responsAbility, Triodos, Incofin, DWM, BlueOrchard, Symbiotics, Frankfurt School сынды микроқаржыландыру саласында қызмет ететін беделді халықаралық ұйымдармен ынтымақтастық орнатқан.

Сонымен қатар Қазақстанның қаржы ұйымдары – Altyn Bank, Халық Банк, ForteBank, Нұрбанк, «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры Компанияның дамуына елеулі үлес қосты.

КОМПАНИЯ ТАРИХЫ

1996 жылы АҚШ-тың Халықаралық даму жөніндегі агенттігі (USAID) Қазақстанда микрокредит беруді дамыту саласындағы жобаларды жүзеге асыру үшін қаражат бөлуге конкурс жариялады. Конкурс жеңімпазы ACDI/VOCA халықаралық үкіметтік емес ұйымы болды, оның штаб-пәтері Вашингтонда (АҚШ) орналасты, ол өз жобасын жүзеге асыру үшін USAID-тен 14 млн долл. көлемінде қаржы алды.

ACDI/VOCA өз қызметін 1997 жылғы 20 қарашада бастаған «Қазақстанның қауымдарды кредиттеу қоры» (ҚҚКК) коммерциялық емес корпоративтік қорының құрылтайшысы болды. Бастапқыда ҚҚКК топтық ортақ жауапкершілік негізінде кепілсіз 7500 теңге (1997 жылдың аяғындағы бағам бойынша шамамен 100 долл.) сомасында қысқа мерзімді микрокредит берді.

2003 жылғы наурызда Қазақстанда микроқаржыландыруды реттейтін базалық құқықтық акті болған «Микрокредиттік ұйымдар туралы»¹ заң қабылданды. Қордың құқықтық мәртебесін жаңа заң талаптарына сәйкестендіру үшін 2004 жылы ҚҚКК «Қазақстанның кредиттеу қоры» (ҚКК) микрокредиттік ұйымы болып қайта құрылды, оның қызметі бастапқыдай коммерциялық емес сипатта болды.

ҚКК кейінгі дамуы, оның ішінде қосымша борыштық қаржыландыруды тарту үшін мүмкіндіктерді кеңейту оның коммерциялық қызмет форматына көшуін талап

етті. 2006 жылы ҚКК «KazMicroFinance» МКҰ» ЖШС еншілес коммерциялық ұйымын құрды, ал 2007 жылы ҚКК микрокредит беру бойынша негізгі қызметін, кредиттік портфельді, негізгі қаражаты мен міндеттемелерін «KazMicroFinance» МКҰ» ЖШС өткізді. 2008 жылы қор ACDI/VOCA шешімі бойынша атауын «КМФ-Демеу» деп өзгертті.

2012 жылы қарашада «Микроқаржылық ұйымдар туралы»² заңның қабылдануына байланысты 2015 жылғы 5 қаңтарда «KazMicroFinance» МКҰ» ЖШС әділет органдарында қайта тіркеуден өтіп, атауын «КМФ (ҚМФ)» микроқаржылық ұйымы» ЖШС деп өзгертті.

¹ 2003 жылғы 06 наурыздағы Қазақстан Республикасының №392 заңы. «Микроқаржылық қызмет туралы» 2012 жылы 26 қарашадағы № 56-V заң оның күшін жойды.

² «Микроқаржылық қызмет туралы» Қазақстан Республикасының 2012 жылғы 26 қарашадағы № 56-V заңы.

КМФ ТАРИХЫНДАҒЫ НЕГІЗГІ ОҚИҒАЛАР

- 1997** • ҚКҚК 1997 жылғы 20 қарашада құрылды және Талдықорған қаласында бөлімшесі ашылды. 21 қала тұрғынына қарыз берілді
- 1998** • ҚКҚК клиенттерінің саны 1 000 адамға дейін өсті
• Клиенттерге арналған «Іскер» басылымның алғашқы шығарылымы жарық көрді
- 1999** • Компанияның алғашқы үш жылдық стратегиясы қабылданды. Онда компанияның миссиясы және негізгі стратегиялық мақсаттары анықталды, сонымен қатар Қазақстан аумағында қор қызметін масштабтау туралы шешім бекітілді
- 2000** • Шымкент қаласында филиал ашылды
- 2001** • Алматы қаласында филиал ашылды
• Жеке микрокредит беру әдістемесі қабылданды
- 2002** • Компания бес жылдығын атап өтті. Клиенттер саны 4 487 адамға жетті, ал несие портфельі 217,5 млн теңгеге дейін ұлғайды
• Тұтынушылық мақсаттарға микрокредит беру әдістемесі қабылданды
- 2003** • Түркістан мен Таразда филиалдар ашылып, аудан орталығында бірінші кеңсе ашылды
• Компания M-Crill (Үндістан) халықаралық рейтингтік агенттігінен ең жоғары бағамен өзінің бірінші қаржылық рейтингін алды
- 2004** • ҚКҚК «Қазақстандық кредиттеу қоры» коммерциялық емес микрокредиттік ұйымы болып қайта құрылды
• M-Crill рейтингтік агенттігі Компания рейтингін растады
- 2005** • Астана қаласында филиал ашылды
• Ауыл шаруашылығы өндірушілеріне микрокредит беру әдістемесі енгізілді
- 2006** • Қор «KazMicroFinance» МКҰ» ЖШС коммерциялық еншілес ұйымын құрды. Қазақстандық Кредиттеу Қорының барлық клиенттері мен қызметкерлері жаңа ұйымға ауыстырылды
• Қостанай мен Қызылордада филиалдар ашылды
• Дүниежүзілік Банктің Mix Market ақпараттық платформасы «KazMicroFinance» МКО» ЖШС-ға «Бес Гауһар» деген жоғары баға берді. Mixmarket рэнкингіне сәйкес, компания әлемнің жүз үздік микроқаржы ұйымдарының арасында кредиттік портфель сапасы бойынша үшінші орынға ие болды
- 2007** • Американың Forbes қаржы-экономикалық журналы «KazMicroFinance» МКҰ-ны әлемнің 50 үздік микроқаржы ұйымдарының тізіміне қосты, онда компания 37-ші орынды иеленді
- 2008** • Құрылтайшы – ACDI/VOCA коммерциялық емес корпорациясының шешімі бойынша Қазақстандық кредиттеу қоры «KMF-Демеу» корпоративтік қоры болып қайта құрылды
- 2009** • USAID «KazMicroFinance» МКҰ-ны Қазақстанның экономика саласындағы үздік ұйымы деп таныды және «Тиімді басқару және микрокәсіпкерлер үшін қаржылық қызметтерге қолжетімділікті кеңейтудегі көшбасшылық үшін» марапатымен марапаттады
• «KazMicroFinance» МКҰ компанияның сыртқы және ішкі рәсімдеуде «KMF» қысқа логоға ауысуын аяқтады
- 2010** • Өскемен, Көкшетау, Павлодар, Семей қалаларында филиалдар ашылды
• Center for Financial Inclusion халықаралық коммерциялық емес ұйымы Smart Campaign («Ақылға қонымды кампания») бастамасы аясында компанияны үздік МКҰ деп таныды және оны «Клиенттің құқықтарын қорғаудағы жетістіктері үшін» сыйлығымен марапаттады
- 2011** • Ақтөбе қаласында филиал ашылды
• Компанияның жалпы жиналысының шешімімен 2011 жылы «KMF» МКҰ» ЖШС-да Бақылау кеңесі құрылды және оның құрамына білікті және тәжірибелі мамандар кірді
- 2012** • Компания он бес жылдығын атап өтті. 2012 жылғы қарашаға қарай KMF кредиттік портфельі 12 миллиард теңгеге жетті
- 2013** • Орал қаласында филиал ашылды
• Компания KMF-Демеу Корпоративтік қорымен бірлесіп, Қазақстан халқының қаржылық сауатын арттыру жобасын іске асыруды бастады. Жоба қаржылық сауаттылық бойынша сабақтар қамтылған тегін кітапшаларды таратуды және компанияның қарыз алушылары үшін компанияның кеңселерінде презентация өткізуді көздейді. Сабақтар қазақ және орыс тілдерінде KMF-Демеу қорының сайтында да қолжетімді
- 2014** • Петропавл қаласында филиал ашылды
• Компания капиталға \$13,6 млн. көлемінде халықаралық инвестиция тартты. Компанияға қатысушы ірі халықаралық қорлар болды: responsAbility Management Company S. A., responsAbility SICAV (Lux), Triodos Custody B. V., TRIODOS SICAV II
- 2015** • Компания Smart Campaign сертификатын алған Қазақстандағы бірінші және әлемдегі 31-ші компания болды. Бұл компанияның процестері және саясаты клиенттерді әлеуметтік қорғау қағидаттарына сәйкес келетінін растайды
• «MicroFinanza Rating» халықаралық рейтингтік агенттігі «KMF» МКҰ қызметіне әлеуметтік рейтингтік бағалау жүргізіп, компанияны «А» бағасына лайықты деп таныды. KMF Орталық Азияда осындай баға алған алғашқы компания болды

- 2016**
- Компания заңнамадағы өзгерістерге сәйкес өзінің мәртебесін микрокредиттік ұйымнан (МКҰ) микроқаржы ұйымына (МҚҰ) өзгертіп, «KMF (ҚМФ)» микроқаржылық ұйымы» ЖШС болып қайта тіркелді
 - Компания кәсіпкер әйелдерге микрокредит беруді қарастыратын «Бизнестегі әйелдер» жобасы бойынша Еуропа қайта құру және даму банкімен ынтымақтастық орнатты
 - Компания «Даму» ҚДҚ-мен шағын кәсіпкерлерге кредит берудің үш бағыты бойынша ынтымақтастық орнатты: тікелей қаржыландыру, кепілдікке қаражат беру және мемлекеттік бағдарламалардың операторы ретінде қаражат беру
- 2017**
- «Microfinanza Rating» халықаралық рейтингтік агенттігі KMF-тің әлеуметтік рейтингін «А+» дейін жоғарылатты
 - KMF 20 жылдығын атап өтті. Компанияның кредиттік портфелі 80 млрд. теңгеден асты, ал қарыз алушылардың саны 200 мың адамға жетті. Компания 20 жыл ішінде жалпы сомасы 560 млрд теңгеден астам сомаға 1,7 млн микрокредит берді
 - KMF халықтың қаржылық сауатын арттыру бойынша Қазақстандағы алғашқы халықаралық конференцияның ұйымдастырушысы болды
- 2018**
- Дүниежүзілік банк тобының мүшесі – Халықаралық қаржы корпорациясынан (IFC) МҚҰ нарығы тарихындағы \$44 млн көлемінде бірлестірілген кредит алды
- 2019**
- KMF Қазақстанда кіші, шағын және орта кәсіпорындарды қаржыландыру үшін 50 миллион АҚШ доллары мөлшерінде ЕҚДБ-ның алғашқы синдикатталған кредитін алды
 - KMF «Мобильді сарапшы» жобасымен әлемдегі үздік МҚҰ үштігіне кіріп, European Microfinance Award 2019 беделді сыйлығының финалисі болды
 - «Microfinanza Rating» бағалауы бойынша KMF рейтингі – «АА-». Компания Латын Америкасынан тыс осындай жоғары баға берілген алғашқы МҚҰ болды
- 2020**
- Компания COVID-19 пандемиясы жағдайында қазақстандық кәсіпкерлерді қолдау үшін ЕҚДБ-дан теңге баламасында \$40 млн. доллар мөлшерінде кредит алды
 - Клиенттерге арналған мобильді қосымша іске қосылды. 2020 жылдың аяғында оны 150 мыңнан астам пайдаланушы қолданды
 - Он мыңға жуық клиентті қамтыған қарыз алушыларды қолдау бағдарламасы әзірленді және табысты жүзеге асырылды
 - KMF гендерлік және экономикалық интеграция саласындағы тұрақты даму жобаларын енгізу және іске асыру бойынша жетістіктері үшін ЕҚДБ-дан марапатқа ие болды
 - ЕҚДБ-мен бірлесіп «Жасыл микроқаржыландыру» жобасы іске қосылды. KMF теңге баламасында 5 млн. доллар сомасында кредит желісін алып, Қазақстанның қаржы ұйымдары арасында ЕҚДБ-ның бірінші жергілікті серіктесі болды

- 2021**
- Компания биржаға шықты. Облигациялардың екі шығарылымы нәтижесінде KMF Қазақстан қор биржасында (KASE) 13% купон мөлшерлемесімен және екі жыл айналым мерзімімен 10 млрд теңге тартты
 - Компания автоорталықтардың серіктестік желісі арқылы автокредит беруді іске қосты
 - Кредит сарапшыларынан келіп түсетін барлық өтінімдер автоматтандырылған скринингтен өтетін болды
 - Fitch Ratings халықаралық агенттігі ұзақ мерзімді эмитент дефолтының рейтингін «В+» деңгейінде берді, болжам «Тұрақты»
- 2022**
- «МФО KMF» мобильді қосымшасы жаңартылды
 - KMF және «KMF-Демеу» корпоративтік қоры «MOST Venture» қорының капиталына 2 млн долл. инвестициялады
 - Арал (Қызылорда облысы) және Үржар (БҚО) қалаларында, сонымен қатар Түркістан облысының Жетісай ауданында бөлімшелер ашылды
 - Fitch Ratings KMF эмитентінің ұзақ мерзімді дефолт рейтингін «В+» деңгейінде растады/болжам «Тұрақты»
 - Қазақстанның кіші, шағын және орта кәсіпорындарын кредитпен қаржыландыруға мүмкіндікті кеңейту мақсатында Азия даму банкімен 15 млн долларға баламалы сомаға қарыз алу туралы шартқа қол қойылды
 - Әйелдер басқаратын ШОБ субъектілеріне кредит беру үшін ЕҚДБ-мен 25 млн долл. көлемінде қарыз беру туралы шарт жасалды
 - KMF-тің 25 жылдығына орай Қызылорда облысы Жаңақорған ауылында агрофорум өтті
 - Алматы қаласында смарт-кеңсе ашылды
 - Компанияның 25 жылдығына орай «25 клиенттің тарихы» кітабы жарық көрді

КОМПАНИЯНЫҢ КРЕДИТ ӨНІМДЕРІ

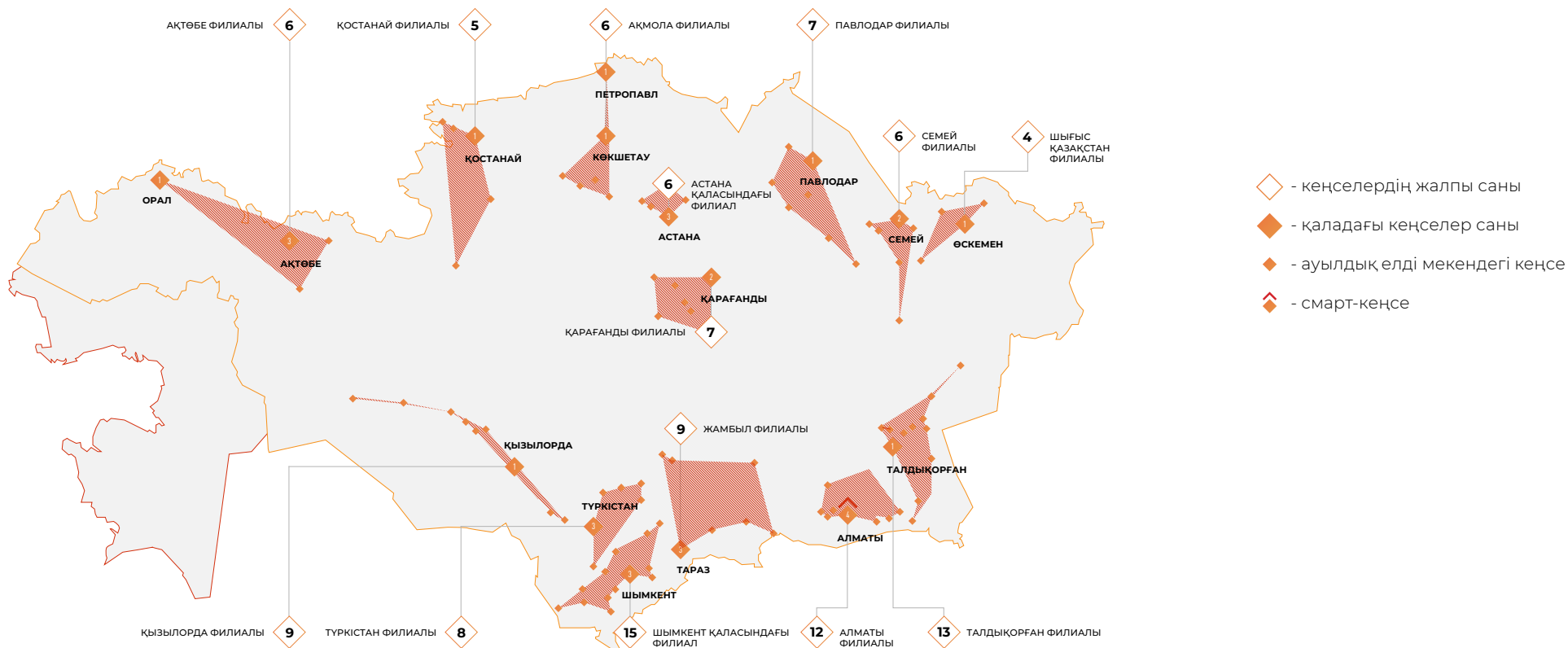
Өнім	КМФ Тұтынушылық	КМФ Бизнес	КМФ Агро	КМФ Достар	КМФ ProMotor	КМФ Авто	КМФ Факторинг
Қысқаша сипаттамасы	Кез келген мақсатқа және кез келген міндеттерді шешуге арналған тұтынушылық микрокредит: жөндеу, саяхат, автокөлік сатып алу, оқу ақысы, ірі сатып алулар	Бизнес субъектілеріне арналған микрокредит: негізгі құралдарды сатып алу, айналым қаражатын толықтыру және ағымдағы берешекті қайта қаржыландыру	Ауыл шаруашылығымен айналысатын клиенттерге арналған микрокредит: негізгі құралдарды сатып алу, айналым қаражатын толықтыру және ағымдағы берешекті қайта қаржыландыру	«Достар» – 2-10 адамнан құралған топқа бағытталған өнім. Олар алған микрокредиттері бойынша бір-бірінің алдында ортақ жауапкершілік көтереді	Арнайы техника сатып алуға микрокредит	Серіктестер желісінде автокөлік сатып алуға микрокредит	Компания клиенттеріне арналған факторинг қызметтері
Кредит беру шарттары	Кредит сомасы: 10 млн теңгеге дейін Өтеу мерзімі: 3 айдан 60 айға дейін	Кредит сомасы: 50 мыңнан 60 млн теңгеге дейін Өтеу мерзімі: 3 айдан 84 айға дейін	Кредит сомасы: 50 мың теңгеден 60 млн теңгеге дейін Өтеу мерзімі: 21 күннен 84 айға дейін	Кредит сомасы: 6 млн теңгеге дейін Өтеу мерзімі: 3 айдан 60 айға дейін	Кредит сомасы: 5 млн теңгеден 60 млн теңгеге дейін Өтеу мерзімі: 12 айдан 84 айға дейін Бастапқы жарна: сатып алынатын техниканың кем дегенде 20%	Кредит сомасы: 300 мың теңгеден 10 млн теңгеге дейін Өтеу мерзімі: 3 айдан 84 айға дейін	Факторинг сомасы: 10 млн теңгеден 300 млн теңгеге дейін Факторинг мерзімі: 7 күннен 120 күнге дейін

ҰЙЫМДЫҚ ҚҰРЫЛЫМЫ

ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУ ГЕОГРАФИЯСЫ

КМФ қызметтері Қазақстанның барлық өңірінде қолжетімді. Компанияның Қазақстан бойынша 14 филиалды және 114 кеңсені қамтитын филиалдық желісі бар.

02

КОРПОРАТИВТІК СТРАТЕГИЯ

- 17 Компанияның миссиясы мен пайымы
- 18 KMF корпоративтік құндылықтары
- 19 Тұрақты даму саласындағы Компания басымдылықтары
- 21 KMF-тің БҰҰ-ның Тұрақты даму саласындағы мақсаттарын іске асыруға қосқан үлесі
- 22 Қызметтің стратегиялық бағыттары
- 23 Бизнесті цифрлық трансформациялау

КОМПАНИЯНЫҢ МИССИЯСЫ МЕН ПАЙЫМЫ

БІЗДІҢ МИССИЯ:

Сіздің өркендеуіңіз үшін
үздік микроқаржыландыру.

БІЗДІҢ ПАЙЫМ:

Қазақстанның микроқаржыландыру
нарығының көшбасшысы; үздік әлемдік
стандарттар деңгейінде қызмет көрсететін
жоғары технологиялық қаржы ұйымы.

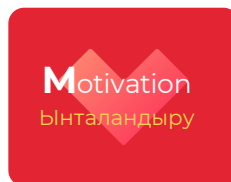
Миссиямызды жүзеге асыру үшін біз:

- кіші, шағын және агробизнес өкілдерін қосқанда, клиенттердің барлық мақсатты тобын қамтуға;
- қызметімізде микроқаржыландырудың үздік тәжірибесін қолдануға;
- микроқаржы қызметтерін көрсету мәдениетін дамытуға;
- ауылдық жерлерде микроқаржы қызметтеріне қолжетімділікті кеңейтуге;
- клиенттердің өркендеуіне ықпал етуге тырысамыз.

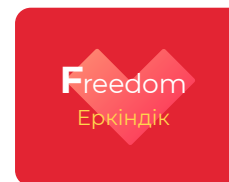
КМФ КОРПОРАТИВТІК ҚҰНДЫЛЫҚТАРЫ

- Бірегейлік
- Жауапкершілік
- Сапа

- Жаңашылдық
- Даму
- Икемділік

- Ашықтық
- Қамқорлық
- Сенім

Жиырма жылдық **жауапты** және **сапалы** жұмыстың арқасында біз үлкен тәжірибе мен мол білім жинақтадық. Бұл бізге микроқаржы нарығында көшбасшы болуға көмектесті. Бірақ біз жеткен жетістіктермен шектелмейміз. Жаңа білімге деген құштарлық - КМФ-тің маңызды қозғаушы күші.

БІРЕГЕЙЛІК

Ісімізді жетік **білу**, командадағы әрбір қызметкерді қабылдап, бағалап, дамытуымыз – бізге нарықта тың және сұранысқа ие ұсыныстарды тудыруға мүмкіндік береді.

ЖАУАПКЕРШІЛІК

Біз көп нәрсе бізге байланысты екенін **түсінеміз, сезінеміз**. Жауапкершілік – ұзақ мерзімді табыстың негізі. Біз:

- клиенттеріміз бен серіктестеріміздің;
- командамыздың;
- қала, облыс, еліміздің алдында жауапты екенімізді түсінеміз.

САПА

Біз **ең үздік халықаралық микроқаржыландыру** тәжірибесін қолданамыз. Біз жоғары сапаның критерийлерін түсінеміз және әр істе мүмкіндігінше оларға сай болуға тырысамыз.

Біз өз клиенттерімізді ынталандырамыз, өйткені біздің қызмет олардың **дамуына** бағытталған. Біздің **инновациялық** өнімдер қызмет көрсетуді икемді, ыңғайлы және тиімді етеді. Ал клиенттеріміздің жетістігі бүкіл командамызды ынталандырады.

ЖАҢАШЫЛДЫҚ

Бізді жаңа нәрсе **шабыттандырады**. Біз үнемі жаңа, батыл, өнімді шешімдерді, құралдарды, технологияларды іздейміз.

ДАМУ

Біз қызметтерімізді дамыту арқылы клиенттерді дамытуды **мақсат тұтамыз**. Біз бір орында тұрмаймыз. Үздіксіз даму – жетістіктеріміздің кепілі екеніне шын жүректен сенеміз. Біз – жігерліміз және табыстымыз, өйткені біздің дамуымыз клиенттеріміз бен қызметкерлеріміздің әл-ауқатына ықпал етеді.

ИКЕМДІЛІК

Біздің өзгеріске құшағымыз ашық. Тосын жағдайда **қол қусырып отырмаймыз**. Біз әрқашан икемділік көрсетуге, қайта-қайта әрекет жасауға, міндетті басқа қырынан қарастыруға, жаңа мүмкіндіктерді көруге, өзгеруге және жетістікке жетуге дайынбыз.

Біз өз клиенттеріміз бен қызметкерлеріміздің мақсатқа жету еркіндігін иеленуіне көмектесеміз. Қаржылық еркіндік **айқындық** пен **өзара сенім** қағидаларынан құрылады. Берік сенім клиенттерге, қызметкерлерге, қоғамға және қоршаған ортаға қамқорлықпен қарауға негізделеді.

АШЫҚТЫҚ

Біздің барлық ісіміз – адал, ашық және айқын. Біздің жасыратын ештеңеміз жоқ. Бұл бізге **сенімділік** береді, жағымсыз ойлардан арылтады.

ҚАМҚОРЛЫҚ

Біз клиенттеріміз бен қызметкерлерімізге қамқорлық жасай отырып, оларға өздерін жайлы және **еркін** сезінуіне көмектесеміз. Клиенттерге деген қамқорлық – әр клиентпен жеке жұмыс жасауды, клиентті қорғау қағидаларын және қызмет көрсету стандарттарын сақтауды қамтиды.

СЕНІМ

Біз адамдарға **сенеміз**. Біз басқа қаржы ұйымдары сенбейтіндерге сенеміз. Себебі біз стереотиптен аулақпыз. Біз әркімнің жақсы болуға мүмкіндігі бар екеніне сенеміз.

ТҰРАҚТЫ ДАМУ САЛАСЫНДАҒЫ КОМПАНИЯ БАСЫМДЫЛЫҚТАРЫ

КМФ оның қызметі филиалдары ашылған өңірлердің экономикасына және әлеуметтік дамуына айтарлықтай ықпал ететінін сезінеді. Компанияның Даму стратегиясы оның клиенттері тұратын елді мекендердің әлауқаты үшін жауапкершілікті бөлісетіндігін ескере отырып қалыптасады. Сол себепті Компания өз қызметінде тұрақты дамудың үш компонентін ескеруге тырысады: экологиялық, әлеуметтік және корпоративтік басқару компоненті.

ESG

ТҰРАҚТЫ ДАМУ САЛАСЫНДАҒЫ КОМПАНИЯ БАСЫМДЫЛЫҚТАРЫ

Корпоративтік әлеуметтік жауапкершілік

Компанияның қызметі елдің және оның аймақтарының экономикалық және әлеуметтік дамуына бағытталған. Біздің микрокредиттеріміз ШОБ-ты дамытуды және клиенттеріміз тұратын елді мекендерде жұмыс орындарын құруды ынталандырады. КМФ ауыл тұрғындары мен әйелдерді кредиттік қаражатпен қамтамасыз етуді кеңейтетін көптеген әлеуметтік бағдарланған бағдарламаларға қатысады. Компания халықтың осал топтарын қолдау, балалар спортын дамыту, мәдениетті қолдау және т.б. салаларда өзінің қайырымдылық бастамаларын жүзеге асырады.

Қоршаған ортаны қорғау

Компанияның қызметі қоршаған ортаның жай-күйіне тікелей әсер етпейді, алайда біз экологиялық жағымдық мәселелерінде белсенді позиция ұстанамыз. Біз мемлекеттік және жеке экологиялық бастамаларға белсенді қатысамыз, біздің қызметкерлер табиғат пен экологияға қамқорлық жасауға дайын екендерін нақты іспен көрсетуге дайын.

Инвесторлардың мүдделері

Біз инвесторларымыздың қаржылық және өзге де мүдделерін іске асыруға тырысамыз және өзімізге алған барлық міндеттемелерді мұлтіксіз орындаймыз. Компания инвесторлар үшін ашық болуға және өзінің қаржылық және операциялық көрсеткіштері туралы барлық қажетті ақпаратқа қол жеткізуін қамтамасыз етуге ұмтылады.

Клиенттердің мүдделері

Біз клиенттеріміздің өркендегенін қалаймыз және осы мақсатта біздің қызметтерімізге ыңғайлы қолжетімділік пен микрокредиттерімізді берудің барынша тиімді ашық шарттарын құруға тырысамыз. Өздеріне тәуелді емес жағдайларға байланысты қиын жағдайға тап болған клиенттер әрқашан компанияның қолдауына сенім арта алады.

Қызметкерлерге қамқорлық

Біз қызметкерлерді жалдау және мансаптық өсудің ашық саясатын ұстанамыз, қызметкерлерімізді лайықты жалақы мен әлеуметтік кепілдіктермен қамтамасыз етуге тырысамыз. Әрбір КМФ қызметкерінің сыйақы деңгейі мен мансаптық өсуі оның өнімділігіне және басшылық қойған мақсаттарға қол жеткізуге қосқан үлесіне байланысты. Сонымен қатар Компания оңтайлы еңбек жағдайларын жасауға және ұжымда қолайлы психологиялық ахуалды сақтауға көп көңіл бөледі.

КМФ-ТІҢ БҰҰ-НЫҢ ТҰРАҚТЫ ДАМУ САЛАСЫНДАҒЫ МАҚСАТТАРЫН ІСКЕ АСЫРУҒА ҚОСҚАН ҮЛЕСІ

КМФ БҰҰ Бас Ассамблеясының 2015 жылғы 15 қыркүйектегі «Біздің әлемді қайта құру: 2030 жылға дейінгі кезеңге арналған Тұрақты даму саласындағы күн тәртібі» 70/1 қарарында бекітілген БҰҰ-ның Тұрақты даму саласындағы жаһандық күн тәртібінің мақсаттары мен міндеттерін толығымен бөліседі. Бұл ретте Компания өзінің тікелей қызметі шеңберінде халықтың белгілі бір санаттарына және ШОБ-қа микрокредит беру, қайырымдылық және әлеуметтік акциялар өткізу және кадр саясатын іске асыру арқылы 17 мақсаттың 6-ын іске асыруға тікелей үлес қосады.

КМФ ҮШІН АСА ӨЗЕКТІ БҰҰ ЖАҒАНДЫҚ КҮН ТӘРТІБІНІҢ МАҚСАТТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

1-мақсат. Кедейліктің барлық нысанын жаппай жою

1.4. 2030 жылға қарай барлық ер мен әйелдің, әсіресе аз қамтылған және осал топқа жататын, экономикалық ресурстарға тең құқықтарын, сондай-ақ негізгі қызметтерге, жерді және басқа да меншік нысандарын иелену мен басқаруға, мұраға қалған мүлікке, табиғи ресурстарға, жаңа технологиялар мен қаржылық қызметтерге, оның ішінде микроқаржыландыруға қол жеткізуін қамтамасыз ету.

8-мақсат: Үдемелі, толық қамтылған және орнықты экономикалық өсуге, толық және нәтижелі жұмыспен қамтуға және барлығына лайықты жұмысқа жәрдемдесу

8.3. Өнімді қызметке, лайықты жұмыс орындарын құруға, кәсіпкерлікке, шығармашылыққа және инновациялық қызметке ықпал ететін дамуға бағдарланған саясатты жүргізуге жәрдемдесу және кіші, шағын және орта кәсіпорындарды ресми тануға және дамытуға, оның ішінде оларға қаржылық қызметтерге қол жеткізуді ұсыну арқылы көтермелеу.

8.10. Ұлттық қаржы институттарының барлығына банктік, сақтандыру және қаржылық қызметтерге қол жетімділікті ынталандыру және кеңейту қабілетін нығайту.

2-мақсат. Аштықты жою, азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз ету және тамақтануды жақсарту және ауыл шаруашылығының тұрақты дамуына жәрдемдесу

2.3. 2030 жылға қарай ауыл шаруашылығының өнімділігі мен шағын азық-түлік өндірушілерінің, атап айтқанда әйелдердің, байырғы тұрғындардың, фермерлік отбасылық шаруашылықтардың, малшылар мен балықшылардың кірістерін, оның ішінде жерге, басқа да өндірістік ресурстарға және ауыл шаруашылығы өндірісінің факторларына, білімге, қаржылық қызметтерге, нарықтарға және қосылған құнды және ауыл шаруашылығы емес секторлардағы жұмыспен қамтуды ұлғайту мүмкіндіктеріне кепілдік берілген және тең қолжетімділікті қамтамасыз ету арқылы екі есе арттыру.

9-мақсат: Тұрақты инфрақұрылым құру, жан-жақты және тұрақты индустрияландыру мен инновацияларға жәрдемдесу

9.3. Шағын өнеркәсіптік және өзге де кәсіпорындардың, әсіресе дамушы елдердегі қаржылық қызметтерге, оның ішінде арзан кредиттерге қолжетімділігін кеңейту және олардың өндірістік-өткізу тізбектері мен нарықтарға интеграциялануын күшейтеу.

5-мақсат: Гендерлік теңдікті қамтамасыз ету және барлық әйел мен қыздың құқықтары мен мүмкіндіктерін кеңейту

5.5. Әйелдердің жан-жақты және нақты қатысуын және олар үшін саяси, экономикалық және қоғамдық өмірде шешім қабылдаудың барлық деңгейлерінде көшбасшылық үшін тең мүмкіндіктерді қамтамасыз ету.

5.b. Әйелдердің құқықтары мен мүмкіндіктерін кеңейтуге жәрдемдесу үшін жоғары тиімді технологияларды, атап айтқанда ақпараттық-коммуникациялық технологияларды белсенді пайдалану.

5.c. Гендерлік теңдікті ынталандыру және барлық деңгейдегі барлық әйел мен қыздың мүмкіндіктерін кеңейту мақсатында ақылға қонымды стратегиялар мен міндетті заңдарды қабылдау және жетілдіру.

12-мақсат: Тұтыну мен өндірістің ұтымды үлгілеріне көшуді қамтамасыз ету

12.2. 2030 жылға қарай табиғи ресурстарды ұтымды игеруге және тиімді пайдалануға қол жеткізу.

12.5. 2030 жылға қарай қалдықтардың пайда болуын болдырмау, оларды азайту, қайта өңдеу және қайта пайдалану жөнінде шаралар қабылдау арқылы олардың көлемін айтарлықтай азайту.

ҚЫЗМЕТТІҢ СТРАТЕГИЯЛЫҚ БАҒЫТТАРЫ

KMF сервис сапасын жақсарту, өзінің өнім желісін кеңейту және клиенттермен байланыс арналарын дамыту бойынша тұрақты жұмыс жүргізеді.

БІРІНШІ ДӘРЕЖЕЛІ СЕРВИС ЖҮЙЕСІ	• Кредит беру және өтеу рәсімдерін одан әрі оңтайландыру; • Клиенттің қанағаттанушылығын бағалаудың кешенді жүйесін әзірлеу; • Жеке менеджерлер үшін сервис бойынша KPI жүйесін енгізу; • Барлық қызметкер үшін сервистік оқыту матрицасын енгізу.
ҚОЛМА-ҚОЛ АҚШАСЫЗ ҚЫЗМЕТТІ ДАМУ	• 2023 жылы қолма-қол ақшасыз нысанда кредит беру үлесін жалпы кредит беру көлемінің 19%-на дейін ұлғайту; • 2023 жылы қолма-қол ақшасыз нысанда қолма-қол ақшасыз өтеу үлесін 35%-ға дейін ұлғайту.
ТӨЛЕМДЕРДІ АВТОМАТТАНДЫРЫЛҒАН ТҮРДЕ ҚАБЫЛДАУ	• Өзіне-өзі қызмет көрсету аймағы бар кеңсенің жаңа тұжырымдамасын дамыту, смарт-кеңселерді ашу; • KMF клиенттерінен төлемдерді қабылдайтын терминалдар санын көбейту.
ДАУЫСТЫҚ ЕМЕС АРНАЛАРҒА АРНАЛҒАН БІРЫҢҒАЙ ТЕРЕЗЕ	• Клиенттерге қызмет көрсетудің бірыңғай терезесін құру арқылы Livetex және Chat2desk платформаларына негізделген чат-боттарды біріктіру; • Қызмет көрсету тиімділігін арттыру үшін WhatsApp бизнес-аккаунтын сатып алу; • Дауыстық емес қызмет көрсету арнасының жай-күйі туралы ақпарат жинау үшін метрика жүйесін әзірлеу және енгізу; • Дауыстық емес арна арқылы клиенттердің өтініштерін өңдеу үлесін өтініштердің жалпы санының 25% құрайтын ең төменгі деңгейге дейін жеткізу.
ЖАҢА ЦИФРЛЫҚ ӨНІМДЕР	• Автоматтандырылған скорингті қолдана отырып, онлайн режимінде (веб-интерфейс немесе мобильді қосымша арқылы) ұсынылатын тауарлық микрокредиттер; • Қосымша өнімдерді (автосақтандыру, жол көмегі карталары және т. б.) қамтитын автокредит беру бағдарламалары шеңберінде пакеттік сату; • ЖШС және ЖК үшін мамандандырылған цифрлық өнімдер; • Цифрлық кепілді микрокредиттер.
ОФЛАЙНҒА АРНАЛҒАН ЖАҢА ӨНІМДЕР	• Тұтынушылық мақсаттарға арналған «Қаржылық қорғау» кепілсіз микрокредиті; • Сақтандыруы бар «Сезон» қысқа мерзімді микрокредиті; • Кірістерді растаусыз жылжымайтын мүлік кепілімен микрокредит; • Микрокредиті бар клиенттердің микрокредиттерін қайта қаржыландыруға арналған «Қайта жүктеу» өнімдері.
ҚАШЫҚТАН САТУ	• Телемаркетингті дамыту (өнімдерді телефон арқылы тікелей сату), оның ішінде «Суық» қоңыраулар; • «Кіріс желісінде» сату тиімділігін арттыру; • Қолданыстағы клиенттерге сервистік қоңыраулар жүргізу кезінде қосымша қызметтерді сату; • Қызметтерді ұсынумен SMS-хабарламалар; • «Роботтар» көмегімен автоматты қоңыраулар; • Кредиттік өтініштерді онлайн андеррайтинг; • Клиентті, оның бизнесін, табысын бейнеқоңырау режимінде сәйкестендіру арқылы өтінім қарастыру.

БИЗНЕСТІ ЦИФРЛЫҚ ТРАНСФОРМАЦИЯЛАУ

КМФ озық цифрлық технологияларды енгізбестен нарықта көшбасшылық позицияны сақтау және бизнесті одан әрі толыққанды дамыту мүмкін еместігін түсінеді. Компания клиенттердің өтінімдерін қарастыру, микрокредит беру туралы шешім қабылдау және клиенттермен байланыстың цифрлық арналарын дамытуды қосқанда, барлық бизнес-процесті автоматтандыру бойынша тұрақты жұмыс жүргізеді.

ЦИФРЛАНДЫРУ САЛАСЫ

ОРТА МЕРЗІМДІ ПЕРСПЕКТИВАДА КҮТІЛЕТІН ӘСЕР

Автоматтандырылған шешім қабылдау орталығын құру (АЦПР)

- Клиенттердің өтінімдерін қараудың орташа мерзімін айтарлықтай қысқарту;
- Кредит беру шарттарының өзгеруіне байланысты автоматтандырылған жүйеге өзгерістер енгізуді қысқарту;
- Бір өнім бойынша кредиттік өтінімдер ағынын басқару;
- Қарыз алушы туралы ақпаратты кредиттік верификациялауға дейінгі процесті автоматтандыру.

Business Studio бағдарламалық өнімі негізінде бизнес-процестерді басқару жүйесін енгізу

- Барлық бизнес-процесс пен рәсімді сипаттай отырып, бизнес-процестердің электрондық репозиторийін құру;
- Бизнес-процестерді әзірлеу үшін визуалды утилитаны қолдану;
- Бизнес-процестерді оңтайландыру;
- Бизнес-процестер шеңберінде компанияның ақпараттық жүйелерін интеграциялау;
- Кредит беру рәсімдерін икемді басқару;
- Бизнес-процестерді бақылау және оларды оңтайландыру.

Адами капиталды басқарудың автоматтандырылған жүйесін дамыту

- WebSoft HCM және E-staff бағдарламалық өнімдерінің интеграциясы;
- Қызметкерлердің құзыреттілік деңгейін бағалауды автоматтандыру;
- Қызметкерлердің жұмыс тиімділігін бағалауды автоматтандыру;
- Кадрларды іріктеу мен жалдаудың бірқатар рәсімдерін автоматтандыру;
- Оқыту және кәсіби білімді тексеру процесін басқару;
- Корпоратившілік білім беру бағдарламасы шеңберінде электрондық оқу курстары мен тестілерді құру;
- Компания қызметкерлерін онлайн режимде оқыту және тестілеуді өткізу;
- Оқытудың тиімділігін және оған жұмсалатын шығындардың негізділігін талдау.

ҚЫЗМЕТ НӘТИЖЕЛЕРІ ТУРАЛЫ МЕНЕДЖМЕНТ ЕСЕБІ

03

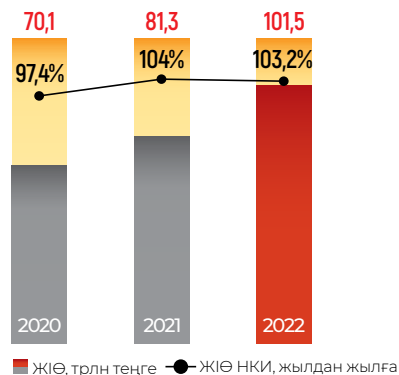
- 25 Мақроэкономикалық жағдайлар
- 27 Микрокредиттеу нарығының жай-күйі
- 29 Операциялық көрсеткіштер
- 31 Қаржы нәтижесі
- 34 Пруденциялық нормативтерді орындау

МАКРОЭКОНОМИКАЛЫҚ ЖАҒДАЙЛАР

ЖІӨ динамикасы

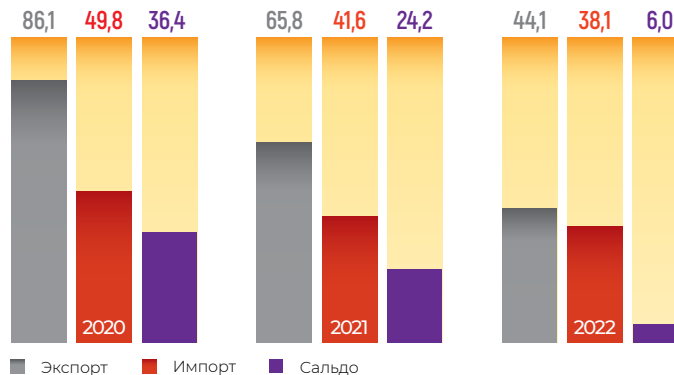
кезең үшін трлн теңге

Дереккөз: ҚР СЖЖәнеРА ҰСБ

Тауарларды экспорттау және импорттау

кезең үшін млрд долл.

Дереккөз: ҚР ҰБ

Өнеркәсіптік өндіріс көлемі

кезең үшін трлн теңге

Дереккөз: ҚР СЖЖәнеРА ҰСБ

Қазақстанның ЖІӨ номиналды мәнде 2022 жылы 101,5 трлн теңгені құрады, бұл өткен жылдың деңгейінен 24,9%-ға жоғары. Сондай-ақ номиналды ЖІӨ өсімі негізінен инфляциялық процестерге және шикізат бағасының өсуіне байланысты болды: нақты мәндегі ЖІӨ өсімі 2021 жылы 4,0%-дан 2022 жылы 3,2%-ға дейін төмендеді.

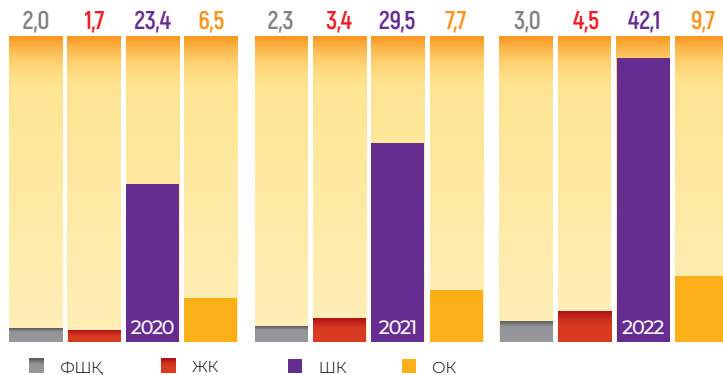
Салалық бөліністе өсу қарқыны бойынша ауыл шаруашылығы (+9,1%), құрылыс (+9,4%) және байланыс (+8,0%) көш бастап тұр. Сонымен қатар, тау-кен өнеркәсібі өнімінің көлемі нақты мәнде 1,0%-ға төмендеді.

Қазақстандық экспорт көлемі Ресейге қарсы санкциялар аясында энергия тасымалдаушыларға әлемдік бағаның өсуіне байланысты 65,8 млрд доллардан 86,1 млрд долларға дейін өсті. Импорт 8,9 миллиард долларға өсіп, 49,8 млрд долларды құрады. Қазақстанның сауда балансының оң сальдосы негізінен импорт өсімі аз болған кезде экспорт көлемінің едәуір ұлғаюына байланысты 24,2 млрд доллардан 36,4 млрд долларға өсті.

Өнеркәсіп өнімін өндіру көлемі баға тұрғысынан 29,6%-ға өсіп, 48,01 трлн теңгені құрады, бұл 2021 жылғы деңгейден 29,6%-ға жоғары. Сонымен қатар нақты мәндегі өндірістің өсуі өткен жылмен салыстырғанда 2,4 п.т. төмендеп, тек 1,4%-ды құрады. Заттай көріністегі өсу қарқынының төмендеуі табиғи қазбаларды, оның ішінде шикі мұнайды (-1,9%), табиғи газды (-1%), көмірді (-0,7%) және темір кендерін (-20,6%) өндіру көлемінің төмендеуіне байланысты.

ШОБ кәсіпорындарының өнім шығаруы

кезең үшін трлн теңге

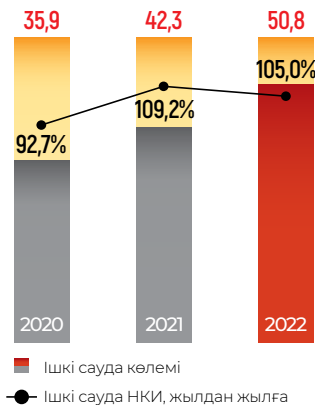

Дереккөз: ҚР СЖ және РА ҰСБ

ШОБ субъектілерінің өнім шығаруы 38,2%-ға өсіп, 59,2 трлн теңгені құрады, оның 42,1 трлн-ы заңды тұлғалар нысанындағы шағын кәсіпорындарға тиесілі. Орта кәсіпорындардың шығарылым көлемі 26,3%-ға, кіші кәсіпорындардың шығарылым көлемі 42,8%-ға, жеке кәсіпкерлердің – 31,2%-ға, шаруа-фермер қожалықтарының – 29,4%-ға өсті. ЖІӨ-дегі ШОБ үлесі шамамен 35% құрады.

Ішкі сауда

кезең үшін трлн теңге

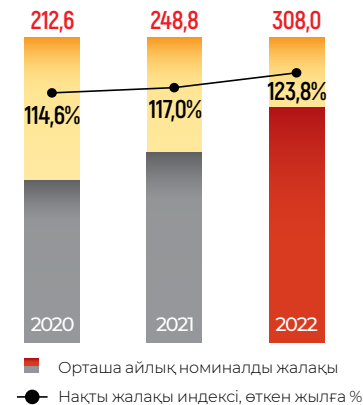

Дереккөз: ҚР СЖ және РА ҰСБ

Көтерме және бөлшек ішкі сауданың жиынтық көлемі 2021 жылы 42,3 трлн теңгеден 2022 жылы 50,8 трлн теңгеге дейін өсті. Сонымен қатар ішкі сауданың НКИ 2021 жылғы 109,2%-дан 2022 жылы 105,0%-ға дейін төмендеді. Сонымен бірге 2021 жылы НКИ-нің жоғары мәндері 2022 жылға қарай жойылған «Кейінге қалдырылған сұраныстың әсеріне» байланысты болды.

Орташа айлық номиналды жалақы

мың теңге

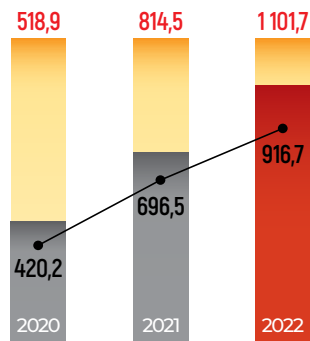

Дереккөз: ҚР СЖ және РА ҰСБ

Орташа айлық жалақы 2021 жылғы 248,8 мың теңгеден 2022 жылы 308,0 мың теңгеге дейін өсті. Орташа жалақының нақты өсуі 23,8% құрады, бұл ретте көрсеткіш 2021 жылмен салыстырғанда 6,8 п.т.-ға өсті.

МИКРОКРЕДИТТЕУ НАРЫҒЫНЫҢ ЖАЙ-КҮЙІ

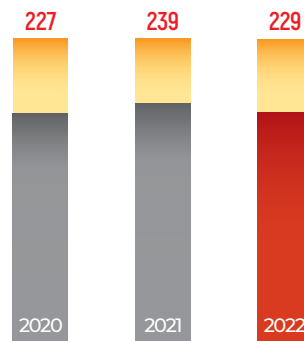
МҚҰ активтері мен кредит портфелі кезең аяғында, млрд теңге

- Активтер
- Кредит портфелі (таза салмақ)

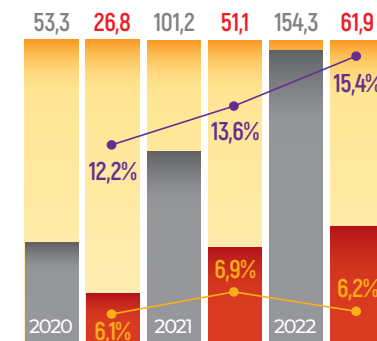
Дереккөз: ҚР ҰБ

Жұмыс істеп тұрған МҚҰ саны кезең аяғында, бірлік

Дереккөз: ҚР ҰБ

МҚҰ кредит портфелінің сапасы кезең аяғында, млрд теңге

- Мерзімі өткен қарыздар
- Жұмыс істемейтін қарыздар (NPL 90+)
- Кредит портфеліндегі мерзімі өткен қарыздар үлесі
- Кредит портфеліндегі NPL 90+ үлесі

Дереккөз: ҚР ҰБ

Халық тарапынан кредиттік ресурстарға сұраныстың артуы жағдайында қазақстандық микрокредиттеу нарығы тұрақты өсуді көрсетіп отыр. 2022 жылдың қорытындысы бойынша МҚҰ жиынтық кредиттік портфелі (нетто) 2021 жылмен салыстырғанда 31,8%-ға өсіп, 916,7 млрд теңгені құрады. МҚҰ жиынтық активтері 35,3%-ға ұлғайып, 1,1 трлн теңгеден асты.

ҚР ҰБ деректері бойынша жұмыс істеп тұрған МҚҰ саны 2022 жылы 239-дан 229-ға дейін азайды. Бұл ретте бір жыл ішінде 32 МҚҰ жабылып, 22 МҚҰ ашылды. МҚҰ санының төмендеуі экономикалық күйзелістер мен бәсекелестіктің салыстырмалы түрде жоғары деңгейі, оның ішінде МҚҰ қарыз алушылары есебінен клиенттік базасын кеңейтуге ұмтылатын кейбір банктердің себебінен әлсіз ойыншылардың нарықтан кетуінің салдары болып табылады.

Мерзімі өткен микрокредиттердің жиынтық көлемі 2022 жылы 101,2-ден 154,3 млрд теңгеге дейін, ал олардың МҚҰ-ның жиынтық кредиттік портфеліндегі үлесі – 13,6%-дан 15,4%-ға дейін өсті. Жұмыс істемейтін қарыздардан (NPL 90+), яғни төлем мерзімі 90 күннен асатын қарыздардың көлемі абсолюттік мәнде 51,1-ден 61,9 млрд теңгеге дейін өсті, алайда олардың кредиттік портфельдегі үлесі 6,9%-дан 6,2%-ға дейін төмендеді.

2022 жылдың қорытындысы бойынша МҚҰ нарығының шоғырлану дәрежесі біршама төмендеді. Сектордың жиынтық активтеріндегі үш ірі МҚҰ активтерінің үлесі 50,9%-дан 49,6%-ға, ал бес ірі компанияның үлесі 62,4%-дан 61,0%-ға дейін төмендеді. Бұл ретте көлемі бойынша көшбасшы ұйымдардың активтерінің тізбесі біршама өзгерді: «MyCar Finance» МҚҰ» ЖШС «Тойота Файнаншл Сервисез Қазақстан» МҚҰ» ЖШС-ні екінші жолдан үшінші жолға ығыстырды, ал «TAS FINANCE GROUP» МҚҰ» ЖШС бесінші жолдан алтыншы жолға ауысып, «Шинхан Финанс» МҚҰ» ЖШС-на жол берді. Активтер мөлшері бойынша рейтингте бірінші және төртінші орынды KMF және «Онлайн КазФинанс» МҚҰ» ЖШС (Solva сауда маркасы) иеленеді.

2022 ЖЫЛДЫҢ АЯҒЫНДАҒЫ ЖАҒДАЙ БОЙЫНША ҚАЗАҚСТАННЫҢ БЕС ІРІ МҚҰ

	АКТИВТЕР, МЛРД ТЕҢГЕ	ЖИЫНТЫҚ АКТИВТЕРДЕГІ ҮЛЕСІ
«KMF (ҚМФ)» МҚҰ» ЖШС	233,6	21,2%
«MyCar Finance» МҚҰ» ЖШС	160,1	14,5%
«Тойота Файнаншл Сервисез Қазақстан» МҚҰ» ЖШС	153,2	13,9%
«ОнлайнКазФинанс» МҚҰ» ЖШС	85,8	7,8%
«Шинхан Финанс» МҚҰ» ЖШС	39,7	3,6%
Бес ірі МҚҰ	672,4	61,0%
Барлық ірі МҚҰ	1101,5	100,0%

Дереккөз: ҚР ҰБ.

2022 жылы микрокредиттеу нарығының негізгі тенденциялары

МҚҰ заңнамамен рұқсат етілген қызмет тізбесінің кеңеюіне байланысты өздерінің өнім түрлерін кеңейтеді. Атап айтқанда, МҚҰ электрондық ақша эмитентінің агенттері, сақтандыру және төлем агенттері ретінде әрекет ете бастады, факторингтік және форфейтингтік операцияларды жүзеге асыра бастады, облигациялар шығара бастады.

Берілген микроқарыздардың жиынтық көлемінің динамикасына беру көлемінің жоғары құбылмалылығы байқалған POS сегментінің (яғни сатып алу орнында

берілетін тұтынушылық микроқарыздардың) жай-күйі елеулі әсер етті. Осылайша, беру көлемі бірінші жартыжылдықта айтарлықтай төмендеді, содан кейін үшінші тоқсанда 88%-ға өсті, содан кейін төртінші тоқсанның қорытындысы бойынша қайтадан төмендеді.

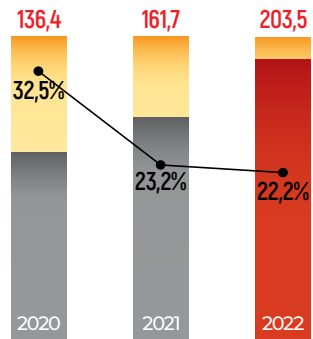
Компаниялар қызмет көрсетудің цифрлық форматына көбірек көңіл бөліп жатыр. Шамасы нарық қатысушылары онлайн-нарықты дамытуға және бизнесті цифрландыруға инвестициялар көлемін ұлғайтатын болады.

ОПЕРАЦИЯЛЫҚ КӨРСЕТКІШТЕР

Кредиттік портфель және нарықтағы үлесі

кезең аяғында, млрд теңге

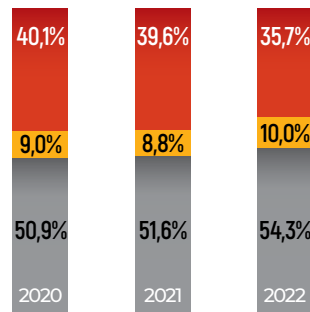
■ КМФ кредит портфелі (таза салмағы)

● КМФ-тің МҚҰ жиынтық портфеліндегі үлесі

Дереккөз: КМФ, ҚР ҰБ

Кредит беру бағыттары бойынша кредит портфелінің құрылымы

кезең аяғында

■ Ауылшаруашылық несиелеу

■ Тұтынушылық несиелеу

■ Бөлшек сауда, қызмет көрсету және өндіріс саласын несиелеу

Кредит портфелінің құрылымында тұтынушылық кредит беру үлесі 9-10% аралығында сақталып отыр. Бизнес мақсаттарға кредит беру басымдыққа ие. Портфель құрылымындағы барлық өзгеріс Компанияның стратегиялық мақсаттарына сәйкес келеді.

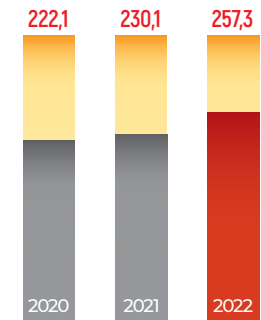
Берілген кредиттердің саны

кезең аяғында, мың

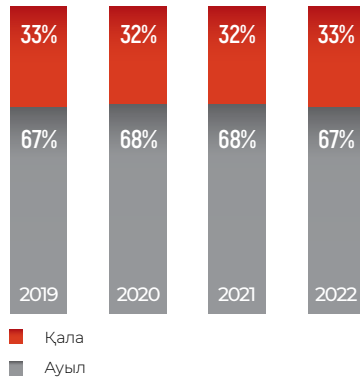
Белсенді клиенттердің саны

кезең аяғында, мың

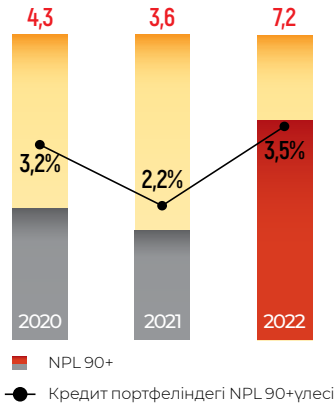
КМФ белсенді клиенттерінің саны 2022 жылы 27 мыңға өсті. Есепті жылы жалпы 333,2 мың микрокредит берілді, бұл 2021 жылғы нәтижеден 47,2 мыңға артық. Микрокредит берудің оң қарқыны КМФ өнімдеріне деген үлкен сұранысқа және қызметкерлердің тиімділігі мен өнімділігін арттыруға бағытталған процестерді құруға байланысты болып отыр.

Тұрғылықты жері/қызметті жүзеге асыруы бойынша бөліністегі клиенттік базаның құрылымы кезең аяғында

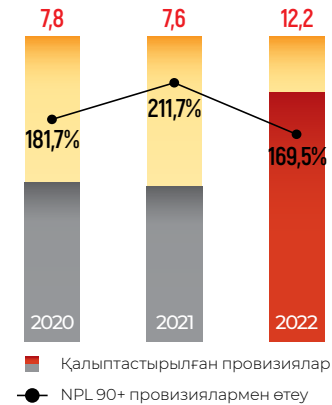
Соңғы жылдары тұратын жері/қызметін жүзеге асыруы бойынша бөліністегі клиенттік базаның құрылымы тұрақты. Ауылдық жерлерді қамту да компания басымдықтарының бірі болып табылады. Клиенттер базасының жартысынан көбін ауыл тұрғындары құрайды.

Төлем мерзімі 90 күннен астам қарыздар кезең аяғында, млрд теңге

Экономикалық тұрақсыздық аясында кейбір қарыз алушылардың кредит төлеу қабілеттілігінің төмендеуіне байланысты NPL 90+ жиынтық көлемі 2021 жылдың аяғында 3,6 млрд теңгеден 2022 жылдың аяғында 7,2 млрд теңгеге дейін өсті. KMF клиенттерінің жекелеген санаттарының кредит қабілеттілігінің төмендеуіне сыртқы факторлардың әсері уақтылы қабылданған клиенттерді қолдау шараларымен тегістелді. Нәтижесінде компания NPL 90+ көрсеткішін 3,5% деңгейінде ұстай алды. Салыстырмалы түрде, МҚҰ нарығы бойынша бұл көрсеткіш 6,2% құрады.

Провизиялау деңгейі кезең аяғында, млрд теңге

Компания өз активтерінің тәуекелдерін бағалауға жауапкершілікпен қарайды. Активтің құнсыздануына резервті есептеу әдістемесі ХҚЕС 9 стандартына толық сәйкес келеді және ЕҰ халықаралық аудиторлық компаниясымен расталған.

NPL 90+ резервтермен қамту деңгейі жоғары деңгейде сақталады – 170%.

ҚАРЖЫ НӘТИЖЕСІ

Геосаяси және макроэкономикалық ортаның нашарлауына қарамастан, Компания активтерінің динамикасында тұрақты өсім байқалады. Активтердің өсуінің негізгі қозғаушысы кредиттік портфельдің өсуі болып табылады. Есепті күні активтер 234 млрд теңгені, жылдық өсім 51 млрд теңгені немесе 28% құрады. Инфляциялық қысым және экологиялық жағдайдың нашарлауы жағдайында Компания портфельдің 44 млрд теңгеге немесе 27%-ға айтарлықтай өсуін қамтамасыз ете алды.

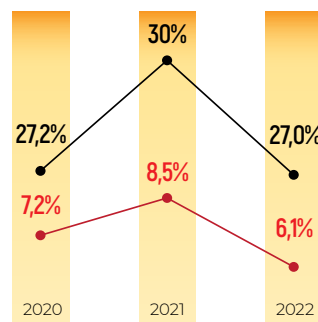
2022 жылы клиенттерді қолдау үшін уақытылы қабылданған шаралар осы факторлардың KMF клиенттік базасына әсерін жұмсартуға мүмкіндік берді. Тарту құнының қымбаттауын туғызған қор және валюта нарықтарындағы құбылмалылық таза пайдаға айтарлықтай әсер етті, дегенмен ROA активтерінің рентабельділігін 6,1% деңгейінде ұстап тұру мүмкін болды.

Компанияның міндеттемелері 181 млрд теңгені құрады, жыл басынан бері 41 млрд теңгеге немесе 29%-ға өсті. Міндеттемелер құрылымында есепті күні тартылған қарыздар портфельінің үлесі жыл басынан бері 2 п.т. ұлғайып, 90% құрады. Міндеттемелердің активтерге қатынасы жылдың есепті күнінде 77,6% құрады, жыл басынан бастап 0,8 п. т. ұлғайды. Компанияның меншікті капиталы негізінен баланстағы бөлінбеген пайданың өсуі есебінен 42,5 млрд теңгеден 52,3 млрд теңгеге дейін өсті, ол 26,7 млрд теңгеден 36,7 млрд теңгеге дейін ұлғайды.

БАЛАНС ҚҰРЫЛЫМЫ, КЕЗЕҢ АЯҒЫНДА, МЛРД ТЕҢГЕ

КӨРСЕТКІШ	2020	2021	2022	ӨЗГ. 2022/2021
Активтер	154,3	182,9	233,6	+27,7%
соның ішінде клиенттерге берілген кредиттер	136,3	161,8	203,5	+25,8%
Міндеттемелер	106,8	140,5	181,3	+29,0%
соның ішінде кредит ұйымдарының қаражаты	101,8	123,9	163,7	+32,2%
Меншікті капитал	47,5	42,5	52,3	+23,2%
соның ішінде бөлінбеген пайда	32,1	26,7	36,7	+37,3%

Рентабельділік көрсеткіштерінің динамикасы

● ROA
● ROE

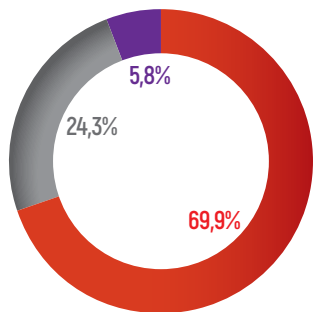
2022 жылдың қорытындысы бойынша ROE капиталының рентабельділігі 27% құрады.

Капитал 10 млрд теңгеге немесе 23%-ға өсті.

Капитал жеткіліктілігінің коэффициенті 21,2% құрады, бұл реттеушінің пруденциялық талаптарынан 2 есе артық.

Тарту көздері бойынша бөліністегі КМФ міндеттемелерінің құрылымы*

2022 жылдың аяғында

- Шетелдік қаржыландыру
- Жергілікті қаржыландыру
- Шығарылған облигациялар

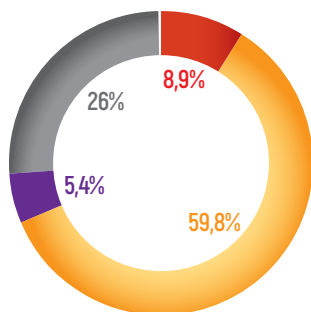
* Жалдау шарттары бойынша міндеттемелерді және «Әзге міндеттемелер» жолын есепке алмағанда

Қорландыру нарығындағы жағдайдың нашарлауына қарамастан, Компания халықаралық қаржы институттары мен жергілікті банктер тарапынан сенімді қаржыландыру көздері есебінен бизнестің өсуін қамтамасыз етті.

Қорландырудың тағы бір көзі – қарыздың жалпы портфеліндегі 6% үлесі бар шығарылған борыштық құралдар.

Елдер бөлінісіндегі КМФ сыртқы міндеттемелерінің құрылымы

2022 жылдың аяғында

- Ұлыбритания
- Люксембург
- АҚШ
- Нидерланд, Франция, Австрия, Германия, Швейцария, Филлипин

Компанияның сыртқы кредиторлар алдындағы міндеттемелерінің жиынтық көлемі 2022 жылдың аяғында 119,5 млрд теңгені құрады. Бұл соманың 59,8 %-ы Люксембургте, 8,9%-ы Ұлыбританияда, 5,4%-ы АҚШ-та, 26,0%-ы басқа елдерде тартылған қаражатқа тиесілі.

Шетел валюталары бағамдарының құбылмалылығына байланысты Компания валюталық қарыздарды хеджирлеу жолымен тәуекелдерді мәжбүрлеп азайтуға мәжбүр болды, бұл қорландыру құнының өсуіне әкелді. Бұдан басқа, жыл қорытындысы бойынша валюталық баптарды қайта бағалаудан 1,4 млрд теңге мөлшерінде елеулі залал орын алды.

КІРІСТЕР МЕН ШЫҒЫСТАР, КЕЗЕҢ ҮШІН МЛРД ТЕҢГЕ

КӨРСЕТКІШ	2020	2021	2022	ӨЗГ. 2022/2021
Пайыздық кірістер	49,8	54,6	71,4	+30,9%
с.і. микрокредит бойынша сыйақы	48,8	53,7	70,1	+30,5%
Пайыздық шығыстар:	(17,3)	(16,5)	(20,1)	+21,7%
с.і. қарыз бойынша шығыстар	(17,2)	(16,1)	(18,6)	+15,6%
Таза пайыздық кіріс	32,5	38,0	51,3	+34,9%
Операциялық шығыстар, соның ішінде:	(13,2)	(18,4)	(23,2)	+26,2%
қызметкерлерге шығыстар	(9,2)	(12,9)	(15,9)	+22,8%
амортизация	(1,1)	(1,1)	(1,3)	+16,5%
салықтар (КТС басқа)	(0,2)	(0,2)	(0,3)	+92,0%
Провизия қалыптастыруға шығыстар	(4,2)	(1,2)	(5,4)	4,6 есе өсті
Операциялық пайда (залал)	15,2	18,5	22,7	+23,2%
Пайыздық емес шығыстар	(0,3)	(1,0)	(6,1)	6,4 есе өсті
Қаржы активтерімен байланысты операциялар бойынша таза пайда/залал	0,12	(0,6)	(4,8)	6,8 есе өсті
Бағам айырмасынан болатын кірістер (шығыстар)	(0,9)	(0,2)	(1,4)	7 есе өсті
Өзге кірістер	0,14	0,06	0,11	+67,4%
Өзге шығыстар	(0,1)	(0,1)	(0,0)	-86,0%
Салық салғанға дейінгі пайда (залал)	14,9	17,5	16,6	-5,0%
Корпоративтік табыс салығы	(3,8)	(3,5)	(3,6)	+2,6%
Таза пайда	11,1	14,0	13,1	-6,9%

Макроэкономикалық ортаның нашарлауы жағдайында Компанияның таза пайдасы 13 млрд теңгені немесе Қазақстандағы барлық МҚҰ секторының 15% құрады.

Бұл уақытылы әрекет ету шараларының арқасында мүмкін болды, мысалы:

- тарту бөлігінде кредиторлармен оңтайлы өзара іс-қимыл құру;
- қаржылық тұрақтылықты сақтау құралдарын ұсыну бөлігінде клиенттерді қолдау;
- қызметкерлердің тиімділігі мен өнімділігін арттыруға бағытталған процестерді жетілдіру;
- сатуды арттыруға бағытталған іс-шараларды өткізу.

ПРУДЕНЦИЯЛЫҚ НОРМАТИВТЕРДІ ОРЫНДАУ

Есепті жыл ішінде Компания капиталға қатысты заңнамада белгіленген барлық талапты сақтады. 2022 жылдың қорытындысы бойынша капитал жеткіліктілігінің көрсеткіші 21,2% құрады, бұл ҚР Ұлттық Банкі белгілеген ең төменгі деңгейден едәуір асып түседі. Компания өз қызметіне тән тәуекелдерден қорғау мақсатында капиталдың жеткіліктілік деңгейін белсенді басқаруды жүзеге асырады.

Бір қарыз алушыға шаққандағы тәуекел нормативтері (k2) және жиынтық міндеттемелердің максималды лимиті (k3) да артығымен орындалды, бұл компанияның қаржылық жағдайының тұрақтылығы мен орнықтылығын көрсетеді.

2022 ЖЫЛЫ КОМПАНИЯНЫҢ ПРУДЕНЦИЯЛЫҚ НОРМАТИВТЕРДІ ОРЫНДАУЫ

Норматив атауы	Нормативтік мән	2022 жылғы 1 қаңтар	2022 жылғы 1 сәуір	2022 жылғы 1 шілде	2022 жылғы 1 қазан	2023 жылғы 1 қаңтар
Төленген жарғылық капитал	≥ 50 млн теңге	14,4 млрд теңге	14,4 млрд теңге	14,4 млрд теңге	14,4 млрд теңге	14,4 млрд теңге
Есептік меншікті капитал	≥ 50 млн теңге	42,5 млрд теңге	46,5 млрд теңге	50,6 млрд теңге	51,6 млрд теңге	52,3 млрд теңге
Меншікті капиталдың жеткіліктілік коэффициенті (k1)	≥ 0,1	0,219	0,228	0,217	0,212	0,212
Бір қарыз алушыға шаққандағы тәуекелдің ең жоғары мөлшерінің коэффициенті (k2)	≤ 0,25	0,003	0,003	0,006	0,006	0,010
Жиынтық міндеттемелердің ең жоғары лимитінің коэффициенті (k3)	≤ 10	3,309	3,160	3,370	3,464	3,464

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ

- 36 Корпоративтік басқару жүйесі
- 36 Капитал құрылымы
- 37 Ақпаратты жариялау
- 37 Компания қатысушыларының құқықтары
- 37 Таза пайданы бөлу
- 38 Қатысушылардың жалпы жиналысы
- 38 Бақылаушы кеңес
- 44 Басқарма
- 47 Басқарушы қызметкерлердің сыйақысы
- 47 Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл
- 47 Ішкі аудит
- 48 Комплаенс қызметі
- 48 Нормативтік талаптарды сақтау
- 48 Ірі мәмілелер туралы ақпарат
- 49 Сыртқы аудит

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІ

КМФ корпоративтік басқаруды қызметтің тиімділігін арттыру, беделін нығайту және капиталды тарту шығындарын азайту құралы ретінде қарастырады. Бұдан басқа, Компания корпоративтік басқарудың тиісті жүйесі оның Қазақстан Республикасындағы заңнаманың үстемдігін қамтамасыз етуге қосқан үлесіне қолдау көрсетеді деп санайды.

Компанияның корпоративтік басқаруы әділеттілік, адалдық, жауапкершілік, ашықтық, кәсібилік және құзыреттілік негізінде құрылады. Компанияның корпоративтік басқару жүйесі Компанияның органдары, лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері арасындағы өкілеттіктер мен жауапкершілікті нақты ажыратуды көздейді.

Компанияда корпоративтік басқарудың негізгі қағидаттары:

- Компанияны тиімді басқару қағидаты;
- Компанияның қызметі туралы ақпаратты уақытылы, объективті және шынайы ашу қағидаты;
- Заңдылық және этика қағидаттары;
- Тиімді кадр саясатының қағидаты;
- Қоршаған ортаны қорғау қағидаты;
- Корпоративтік жанжалды реттеу қағидаты.

Компанияның басқару органдары:

- Жоғарғы орган – Қатысушылардың жалпы жиналысы;
- Алқалы атқарушы орган – Басқарма;
- Бақылау органы – Бақылаушы кеңес.

КАПИТАЛ ҚҰРЫЛЫМЫ

Компанияның Жарғылық капиталы 14 430 993 204 теңгені құрайды. Есепті жылы Компания қатысушыларының құрамы және құрылымы өзгермеді.

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның жарғылық капиталы мына қатысушыларға тиесілі:

ҚАТЫСУШЫ	ИЕЛЕНУ ҮЛЕСІ
«КМФ-Демеу» корпоративтік қоры	45,435%
responsAbility Global Micro and SME Finance Fund қоры үшін өз атынан әрекет ететін MultiConcept Fund Management S. A.	18,127%
Triodos Fare fare қорының кастодианы ретінде Legal owner Triodos Funds B. V.	12,085%
Triodos Microfinance Fund қосалқы қорына қатысты әрекет ететін Triodos Sicav II	12,085%
responsability Sicav (Lux) Micro and SME Finance Leaders өзінің қосалқы қоры үшін әрекет ететін responsAbility Sicav (Lux)	6,042%
50 жеке тұлға	6,226%
Жиыны	100%

АҚПАРАТТЫ ЖАРИЯЛАУ

KMF ақпаратты Қазақстан Республикасы заңнамасының және KASE талаптарына сәйкес жариялайды.

Компания барлық қазіргі және әлеуетті инвесторлардың өз қызметі туралы Жария ақпаратқа қол жеткізуінің және қандай да бір белгілер бойынша кемсітушілікке жол бермеудің тең құқықтарын қамтамасыз ету қағидаттарын ұстанады. Қазіргі және әлеуетті инвесторлар тиісті шешімдер қабылдау үшін қажетті Компания туралы ақпаратқа еркін және қиындықсыз қол жеткізе алады. Компания инвесторлардың мүліктік және өзге де құқықтарына елеулі әсер етуі мүмкін өз қызметінің негізгі нәтижелері, жоспарлары мен перспективалары туралы ақпаратты уақтылы ашады.

КОМПАНИЯ ҚАТЫСУШЫЛАРЫНЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ

Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексі, «Жауапкершілігі шектеулі және қосымша серіктестіктер туралы» Қазақстан Республикасының 1998 жылғы 22 сәуірдегі №220-І Заңы және KMF Жарғысы KMF қатысушыларына мынадай құқықтарды бекітеді:

- заңнамада және осы Жарғыда көзделген тәртіппен KMF істерін басқаруға қатысу;
- KMF басқару органдарына кандидатуралар ұсыну;
- KMF Жарғысында және ішкі құжаттарында көзделген тәртіппен KMF қызметі туралы ақпарат алу және оның бухгалтерлік және өзге де құжаттамасымен танысу;
- заңнамаға, KMF жарғысына және оның жалпы жиналысының шешімдеріне сәйкес KMF қызметінен кіріс алу;
- KMF таратылған жағдайда кредиторлармен есеп айырысудан кейін қалған мүліктің бір бөлігінің құнын немесе KMF барлық қатысушыларының келісімі бойынша осы мүліктің бір бөлігін заттай нысанда алу;
- заңнамада көзделген тәртіппен өз үлесін иеліктен шығару жолымен KMF-ке қатысуды тоқтату;
- заңнамада және/немесе KMF жарғысында көзделген қатысушы құқықтарын бұзатын KMF органдарының шешімдеріне сот тәртібімен дау айту.

ТАЗА ПАЙДАНЫ БӨЛУ

Қатысушылардың жалпы жиналысының 2022 жылғы 13 қазандағы шешіміне сәйкес KMF 2021 жылғы 2 805 635 274 (екі миллиард сегіз жүз бес миллион алты жүз отыз бес мың екі жүз жетпіс төрт) теңге мөлшеріндегі таза кірісті барлық қатысушылар арасында олардың қатысу үлестеріне пропорционалды бөлді.

ҚАТЫСУШЫЛАРДЫҢ ЖАЛПЫ ЖИНАЛЫСЫ

Қатысушылардың жалпы жиналысы өкілеттіктері мен қызмет тәртібі Компанияның Жарғысында және Қазақстан Республикасының заңнамасында айқындалған компанияның жоғары басқару органы болып табылады.

2022 жыл ішінде қатысушылардың бір кезекті және бес кезектен тыс жалпы жиналысы өткізілді, олардың шеңберінде мынадай мәселелер қаралды:

- «Эрнст энд Янг» ЖШС (Ernst & Young LLP) сыртқы аудитору куәландырған 2021 жылға арналған KMF жылдық қаржылық есептілігін бекіту;
- 2021 жылғы пайданы бөлу тәртібін және KMF қатысушыларына дивидендтер төлеу мөлшерін бекіту;
- Бақылаушы кеңес мүшелерін екі жылдық мерзімге сайлау;
- Басқарма мүшелерін бес жылдық мерзімге сайлау;
- Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл мақсатында ішкі бақылау қағидаларын жаңа редакцияда бекіту;
- құпия ақпарат туралы ережеге және KMF табысын бөлу тәртібіне өзгерістер енгізу.

БАҚЫЛАУШЫ КЕҢЕС

Бақылаушы кеңес Басқарманың қызметіне бақылау жүргізеді, KMF және оның қатысушыларының мүддесі үшін әрекет етеді және Компания қатысушыларының жалпы жиналысына есеп береді. Бақылаушы кеңес өз қызметінде «Жауапкершілігі шектеулі және қосымша жауапкершілігі бар серіктестіктер туралы» Қазақстан Республикасының 1998 жылғы 22 сәуірдегі № 220-І Заңын, KMF жарғысын, Бақылаушы кеңестің регламентін және Қатысушылардың жалпы жиналысы мен Бақылаушы кеңес бекітетін өзге де KMF ішкі құжаттарын басшылыққа алады.

KMF Жалпы жиналысы Бақылаушы кеңес мүшелерін жеті адамнан аспайтын құрамда қайта (бұдан әрі) қайта сайлау құқығымен екі жыл мерзімге сайлайды. Бақылаушы кеңес мүшелігіне кандидаттарға қойылатын талаптар Қазақстан Республикасының 1998 жылғы 22 сәуірдегі № 220-І «Жауапкершілігі шектеулі және қосымша жауапкершілігі бар серіктестіктер туралы» және 2012 жылғы 26 қарашадағы № 56-V «Микроқаржылық қызмет туралы» заңдарында, сондай-ақ компанияның жарғысында белгіленген.

KMF Бақылаушы кеңесінің құзыретіне мына мәселелер жатады:

- жыл сайынғы бизнес-жоспарды және/немесе бюджетті бекітуді және оларға өзгерістер енгізуді қоса алғанда, жылдық және ұзақ мерзімді стратегиялық жоспарларды және Компанияны дамытудың басым бағыттарын және олармен байланысты KMF қызметінің негізгі мәселелерін айқындау және бекіту;
- жылдық бизнес-жоспарға енгізілгеніне қарамастан, байланысты мәмілелердің біреуінде немесе сериясында KMF МҚҰ активтерінің таза құнының 10%-нан асатын

сомаға кез келген қаржылық міндеттемелерді немесе шығындарды бекіту; бұл ретте жылдық бизнес-жоспарда жеке жолмен бекітілген қаржылық міндеттемелер немесе шығындар үшін қосымша мақұлдау талап етілмейді;

- Басқарма төрағасының кандидатурасын тағайындау немесе лауазымнан босату және Басқарманың құрылымын немесе сандық құрамын жалпы жиналыс бекіткенге дейін өзгерту туралы ұсыныс;
- KMF таза табысын бөлу мәселелерін алдын ала бекіту, оның ішінде қатысушыларға төленетін төлемдердің мөлшері мен мерзімдерін айқындау, сондай-ақ KMF қатысушылардың қатысу үлестерін жалпы жиналыс бекіткенге дейін толық немесе ішінара сатып алу мәселелері;
- KMF жарғылық капиталын ұлғайту және қатысушылардың қатысу үлестерінің мөлшерін жалпы жиналыс бекіткенге дейін қайта есептеу туралы шешімді алдын ала бекіту;
- KMF Жарғысына өзгерістер енгізу немесе KMF-ті қайта ұйымдастыру (яғни біріктіру, шоғырландыру немесе өзге қайта ұйымдастыру арқылы) туралы шешімдерді жалпы жиналыс бекіткенге дейін алдын ала бекіту;
- Бақылаушы кеңестің кез келген өкілеттіктерін беру туралы шешім қабылдау;
- KMF таза активтерінің 25%-ынан (жиырма бес пайызынан) асатын мөлшерде KMF мүлкін немесе активтерін сатып алу, жалға беру, сату, беру немесе өзге де иеліктен шығару туралы шешім қабылдау;
- қарыз беруді мақұлдау, төлемді жүзеге асыру немесе KMF кез келген қатысушыларын, қызметкерлерін немесе директорларын қоса алғанда, егер мұндай

мәмілелер әдеттегі қызмет жүргізу барысында жүзеге асырылмаса немесе мұндай мәмілелер қолданылатын саясаттарда көзделсе немесе Бақылаушы кеңес мақұлдаған КМФ қызметкерлерінің жарғылық капиталға қатысу жоспарының талаптарына сәйкес мақұлданса, мүдделі тұлғалармен кез келген өзге де мәміле туралы шешім қабылдау;

- Жалпы жиналысқа ұсыну үшін басқа компаниядағы, кәсіпорындағы және/немесе кез келген басқа заңды тұлғадағы немесе басқа заңды құрылымдағы акцияларды немесе қатысу үлестерін сатып алу туралы алдын ала шешім қабылдау;
- Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында, Жарғыда, КМФ ішкі құжаттарында немесе Жалпы жиналысының шешімінде көзделген өзге де мәселелер.

Бақылаушы кеңестің құрамы

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Бақылаушы кеңестің құрамына Бақылаушы кеңестің Төрағасы мен мүшелерін қоса алғанда, бес адам кіреді, олардың біреуі – тәуелсіз мүше.

Қатысушылар Жалпы жиналысының 2022 жылғы 13 қазандағы шешімі бойынша Бақылаушы кеңестің қазіргі құрамы 2022 жылғы 31 желтоқсаннан 2024 жылғы 31 желтоқсанға дейін жаңа екі жылдық мерзімге қайта сайланды.

КМФ БАҚЫЛАУШЫ КЕҢЕСІНІҢ ҚҰРАМЫ, 2022 жылғы 1 қаңтардан 2023 жылғы 1 қаңтар аралығындағы кезең

Шамшиева Гульнара Жаманкуловна	Бақылаушы кеңестің Төрайымы
Чалмерс Моррис Джеффри	Бақылаушы кеңестің мүшесі
Болд Йоахим	Бақылаушы кеңестің мүшесі
Филипп Георг Потт	Бақылаушы кеңестің мүшесі
Поспиловски Эндрю	Бақылаушы кеңестің мүшесі

Шамшиева Гульнара Жаманкуловна

Жұмыс тәжірибесі:

- 18.12.2014 – қазіргі уақытқа дейін, «KMF (ҚМФ)» МҚҰ» ЖШС, Қазақстан, Бақылаушы кеңестің төрағасы және аудит жөніндегі комитеттің және сыйақы төлеу және кадр мәселелері жөніндегі комитеттің мүшесі.
- 21.05.2018 – қазіргі уақытқа дейін, «Қырғыз инвестициялық-кредиттік банкі» ЖАҚ, Қырғызстан, Басқарма мүшесі.
- 11.04.2001-18.10.2017, «Бай-Тушум» банкі» ААҚ, Қырғызстан, Басқарма төрайымы.
- 01.02.2001-11.04.2001, «Бай-Тушум» микроқаржы қоры, Қырғызстан, Ішкі аудитор.
- 01.08.1996-30.10.2002, Монетизация және кредиттік қауымдастықтар құру бағдарламасы бойынша Ош облысындағы USAID жобасы (Қырғызстанда), бухгалтер.
- 01.05.1995-31.07.1996, Ош облысының Салық полициясы, Қырғызстан, Жалпы бөлім бастығы.
- 01.11.1992-30.04.1995, Ош облысының прокуратурасы, Қырғызстан, техникалық хатшы.
- 01.06.1983-31.10.1992, Қырғыз Республикасы Ош облысының тұтыну кооперациясы, инженер-технолог.

Білімі:

- 1978-1983 – Фрунзе политехникалық институты, Қырғызстан.
- 1993-1995 – Қырғыз Ұлттық Мемлекеттік Университеті, Қырғызстан).

Чалмерс Моррис Джеффри

Жұмыс тәжірибесі:

- 18.12.2014 – қазіргі уақытқа дейін, «KMF (ҚМФ)» МҚҰ» ЖШС, Қазақстан, Бақылаушы кеңестің мүшесі, сыйақы төлеу және кадр мәселелері жөніндегі комитеттің мүшесі (төраға).
- 01.09.2009 – қазіргі уақытқа дейін, ACDI/VOCA корпорациясы, АҚШ, Вице-президент.
- 01.09.2005-31.08.2009, USAID, Қаржылық даму жөніндегі кеңесші.
- 11.02.2001-31.08.2005, USAID, Микрокәсіпорындарды дамыту жөніндегі кеңесші.
- 01.10.1999-10.02.2001, Америкааралық даму банкі, Микрокәсіпорындарды дамыту жөніндегі маман.
- 01.09.1997-31.08.1998, BASICS, бағдарлама ассистенті.
- 01.01.1996-31.08.1997, Solar Tours, тур менеджері.

Білімі:

- 1990–1994 – Туфенсис университеті, АҚШ.

Болд Йоахим

Жұмыс тәжірибесі:

- 16.07.2018 – қазіргі уақытқа дейін, Efa Group, Сингапур, FIDEF қаржы институттарын дамыту қорының директоры.
- 18.12.2014 – қазіргі уақытқа дейін, «КМФ (ҚМФ)» МҚҰ» ЖШС, Қазақстан, Бақылаушы кеңестің мүшесі, тәуекелдер жөніндегі комитеттің мүшесі (төраға), аудит жөніндегі комитеттің және сыйақы төлеу және кадр мәселелері жөніндегі комитеттің мүшесі.
- 20.12.2003 – қазіргі уақытқа дейін, «Бай-Тушум» банкі» ААҚ, Бішкек, Қырғызстан, Директорлар кеңесінің мүшесі.
- 01.08.2004 – қазіргі уақытқа дейін, Франкфурт қаржы және басқару мектебі, Германия, кеңесші, жаттықтырушы, оқытушы.
- 01.08. 2004 ж. – қазіргі уақытқа дейін АҚШ-тың Орегон қаласындағы үй кеңсесі, өзін-өзі жұмыспен қамтыған кеңесші және дамуды қаржыландыру жөніндегі жаттықтырушы.
- 01.04.2001 – 31.07.2004, Deutsche Boerse Systems Inc./Дойче Борс Системс Инк., Чикаго, Иллинойс, АҚШ, Вице-президент және Бас директор.
- 21.10.1999-31.03.2001, Дойче Борс Системс АГ/Deutsche Börse Systems AG, Франкфурт, Германия, IT-жобалардың жетекшісі.
- 01.12.1995-20.10.1999, Орегон штатының университеті, Корваллис/Oregon State University, Corvallis, Орегон, АҚШ, халықаралық тағылымдама бағдарламаларының директоры, қаржы оқытушысы.

Білімі:

- 1983-1989 – Дортмунд университеті, Германия, дипломды экономист.
- 1991-1994 – Бохум қаласындағы Рур университеті, Германия, экономика ғылымдарының докторы.

Филипп Георг Потт

Жұмыс тәжірибесі:

- 07.08.2015 – қазіргі уақытқа дейін, «КМФ (ҚМФ)» МҚҰ» ЖШС, Қазақстан, Бақылаушы кеңестің мүшесі, тәуекелдер жөніндегі комитеттің мүшесі.
- 30.11.2014 – қазіргі уақытқа дейін, I. D. Inspiring Development GmbH, Франкфурт, Германия, Басқарушы серіктес.
- 01.07.2013-01.12.2014, «МСП Банк» АҚ, штаттан тыс кеңесші.
- 01.12.2011-31.07.2012, ProCredit Банк, Киев, Украина, Атқарушы директор.
- 01.02.2011-30.06.2013, ProCredit Academy/Procredit Academy, Фюрт, Германия, Басқарушы.
- 01.03.2010-30.06.2013, ProCredit Holding/ПроКредитХолдинг, Франкфурт, Германия, Бизнесі дамыту тобының жетекшісі.
- 01.05.2006-30.06.2010, ProCredit Bank / ПроКредит Банк, Тбилиси, Грузия, Атқарушы директор.
- 01.02.2005-30.04.2006, ProCredit Bank / ПроКредит Банк, Киев, Украина, Бөлшек сауда жөніндегі атқарушы менеджер.
- 01.02.2003-31.01.2005, ProCredit Bank /ПроКредит Банк, Кишинев, Молдова, Атқарушы директор.
- 01.10.2001-31.01.2003, Micro Enterprise Credit (MEC), Кишинев, Молдова, Филиал кеңесшісі және Өңірлік даму үйлестірушісі.
- 10.01.2001-30.09.2001, Internationale Projekt Consult (IPC)/ Халықаралық консалтинг жобасы (IPC), Франкфурт, Германия, Кеңесші.

Білімі:

- 1995-2000 – Базель қаласының университеті, Швейцария, Ғылыми дәрежесі: Шығыс Еуропа тарихының магистрі (философия ғылымдарының лиценциаты).
- 2000-2005 – Базель қаласының университеті, Швейцария, Философия ғылымдарының докторы..

Поспиловски Эндрю

Жұмыс тәжірибесі:

- 01.06.2021 – қазіргі уақытқа дейін, Yelo Bank, Әзірбайжан, Бақылаушы кеңестің мүшесі, тәуекелдер жөніндегі комитеттің мүшесі.
- 01.03.2021 – қазіргі уақытқа дейін, Opportunity Banka, Сербия, Бақылаушы кеңестің төрағасы, аудит жөніндегі комитеттің мүшесі.
- 01.11.2018 – қазіргі уақытқа дейін, Львов Банкі, Украина, Бақылаушы кеңестің төрағасы, аудит жөніндегі комитеттің мүшесі.
- 01.01.2019 – қазіргі уақытқа дейін, Кредо Банк, Грузия, Бақылаушы кеңестің мүшесі, тәуекелдер жөніндегі комитеттің (төраға) және аудит жөніндегі комитеттің мүшесі.
- 20.02.2015 – қазіргі уақытқа дейін, «КМФ (ҚМФ)» МҚҰ» ЖШС, Қазақстан, Бақылаушы кеңестің мүшесі, аудит жөніндегі комитеттің төрағасы және тәуекелдер жөніндегі комитеттің мүшесі.
- 01.12.2012 – 30.06.2019, Халықаралық қаржы корпорациясы (IFC-Дүниежүзілік банк тобы), микроқаржыландыру бойынша аға маман (қысқа мерзімді кеңесші).
- 01.04.2010 – 12.12.2019 – «AccessBank Tajikistan» ЖАҚ, Бақылаушы кеңестің және аудит жөніндегі комитеттің мүшесі.
- 01.06.2006 – 30.08.2012 – «AccessBank Azerbaijan» ЖАҚ, Басқарма төрағасы.
- 01.04.2000 – 31.05.2006-DAI Europe, Лондон, банк кеңесшісі, топ жетекшісі.
- 15.11.1999-31.03.2000 – Ресей Федерациясындағы Еуропалық одақтың өкілдігі, Мәскеу, Еуропалық Одақтың сайлау мониторингі саласындағы әлеуетті дамыту жобасының жетекшісі.
- 01.09.1998-14.11.1999 – Хайлайф Лтд, Лондон, Дамушы нарықтардың талдаушысы.

Білімі:

- 1982-1986 – Батыс Онтарио Университеті, Канада.
- 1987-1990 – Лондон университеті, Ұлыбритания.
- 1991-1999 – Лондон университеті, Ұлыбритания, философия докторы.

Бақылаушы кеңес жанындағы комитеттер

КМФ Бақылаушы кеңесінің жанындағы комитеттер Бақылаушы кеңес мүшелерінің арасынан Компания қызметінің аса маңызды аспектілерін зерттеу үшін құрылады. Комитеттердің қорытындысы Бақылаушы кеңес, КМФ өзге басқару және бақылау органдары үшін ұсынымдық сипатқа ие. Комитет отырыстарында қаралған мәселелер Бақылаушы кеңес отырысының күн тәртібіне енгізіледі.

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша КМФ Бақылаушы кеңесінің жанынан үш комитет құрылып, қызмет атқарады:

- Аудит жөніндегі комитет;
- Тәуекелдерді басқару комитеті;
- Сыйақы төлеу және кадр мәселелері жөніндегі комитет.

2022 жылы Комитет отырыстары тоқсан сайын Бақылаушы кеңестің барлық мүшелерінің қатысуымен өтті.

Бақылаушы кеңестің қызметі

2022 жылы Бақылаушы кеңестің бекітілген кестеге сәйкес толық құрамда 17 күндізгі және сырттай отырысы өтті. Бақылаушы кеңестің отырыстарында мына мәселелер қаралды:

- Басқарма Төрағасының КМФ қаржы және басқару қызметі жөніндегі тоқсандық есептері;
- тәуекелдерді басқару бойынша тоқсандық есептер және ішкі аудит басқармасының есептері;
- HR департаментінің жартыжылдық есептері;
- КМФ басшыларына сыйақылар мен бонустар төлеу мәселелері;
- Компанияның орта мерзімді кезеңге арналған даму стратегиясының жобасы;
- 2023 жылға арналған Компания бюджетінің жобасы.

2022 жылы Бақылаушы кеңес төменде берілген ұйымдардан ірі қарызды тартуға байланысты мынадай ірі мәмілелерді мақұлдады:

- «Даму» КДҚ» АҚ – кіші және шағын кәсіпкерлік субъектілеріне кредит беру үшін 5 млрд теңгеге дейінгі сома;
- Халықаралық қаржы корпорациясы (IFC) – сомасы 20 млн долл.;
- Франция даму агенттігінің еншілес құрылымы болып табылатын Proargo даму қаржы мекемесі – сомасы 30 млн долл.;
- ADB – сомасы 6,4 млрд теңге;
- EBRD – сомасы 5,9 млрд теңге;
- BlueOrchard Microfinance Fund – сомасы 50 млн долл.;
- responsAbility – сомасы 25 млн долл.;
- Symbiotics – сомасы 21 млн долл.

БАСҚАРМА

Басқарма КМФ-тің алқалы атқарушы органы болып табылады және Басқарма Төрағасының басшылығымен Компания қызметіне ағымдағы басшылықты жүзеге асырады. Жалпы жиналыс Басқарма мүшелерін саны жеті адамнан аспайтын, бес жылға дейінгі мерзімге сайлайды. Бір адам Басқарма құрамына шексіз рет сайлана алады. Бақылаушы кеңестің мүшелеріне қойылатын талаптар «Жауапкершілігі шектеулі және қосымша жауапкершілігі бар серіктестер туралы» Қазақстан Республикасының 1998 жылғы 22 сәуірдегі № 220-І заңында, «Микроқаржылық қызмет туралы» 2012 жылғы 26 қарашадағы № 56-V заңда, сонымен қатар КМФ жарғысында белгіленген.

Басқарма құрамы

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Басқарма құрамы Басқарма Төрағасы мен мүшелерін қоса алғанда, алты адамнан тұрады (бір еркек және бес әйел). Қатысушылар жалпы жиналысының 2022 жылғы 13 қазандағы шешімімен Басқарманың қазіргі құрамы 2022 жылғы 1 қарашадан 2027 жылғы 1 қарашаға дейін жаңа бес жылдық мерзімге қайта сайланды.

КМФ БАСҚАРМАСЫНЫҢ ҚҰРАМЫ, 2022 ЖЫЛҒЫ 1 ҚАҢТАРДАН 2023 ЖЫЛҒЫ 1 ҚАҢТАР АРАЛЫҒЫНДАҒЫ КЕЗЕҢ

Шалқар Аманқосұлы Жүсіпов	Басқарма Төрағасы
Альмира Құрманәліқызы Әбенова	Басқарма Төрағасының бірінші орынбасары
Гүлшат Бостанқызы Әкімжанова	Басқарма Төрағасының орынбасары
Қарлығаш Тілекқызы Райханова	Басқарма Төрағасының орынбасары
Күлсара Мүтәлиқызы Сапарбекова	Басқарма Төрағасының орынбасары
Ольга Владиславовна Югай	Басқарма Төрағасының орынбасары

Шалқар Аманқосұлы Жүсіпов

Жұмыс тәжірибесі:

- 05.01.2015 – қазіргі уақытқа дейін, «KMF (ҚМФ)» МҚҰ ЖШС, Басқарма Төрағасы.
- 03.01.2007-04.01.2015, «KazMicroFinance» МҚҰ ЖШС, Басқарма Төрағасы.
- 26.06.2008-19.04.2011, «KMF–Демеу» корпоративтік қоры, Бас директор.
- 21.06.2006-25.06.2008, «КФК МҚҰ» корпоративтік қоры, Бас директор.
- 09.11.2001-20.06.2006, «Қазақстанның кредиттеу қоры» корпоративтік қоры, Бас директор.
- 13.10.1997-08.11.2001, Қазақстанның қауымдарды кредиттеу қоры, Бас бухгалтер, Бағдарлама директоры.

Білімі:

- 1987-1994 – Қазақ Мемлекеттік сәулет-құрылыс академиясы, Қазақстан, инженер-құрылысшы.
- 1995-1997 – Қазақ Мемлекеттік басқару академиясы жанындағы Нарық институты, экономист.

Альмира Құрманәліқызы Әбенова

Жұмыс тәжірибесі:

- 01.10.2015 – қазіргі уақытқа дейін, «KMF (ҚМФ)» МҚҰ ЖШС, Басқарма төрағасының бірінші орынбасары.
- 03.01.2008-30.09.2015, «KazMicroFinance» МҚҰ ЖШС, Басқарма төрағасының орынбасары.
- 03.01.2007-02.01.2008, «KazMicroFinance» МҚҰ ЖШС, Қаржы басқармасының директоры.
- 09.03.2004 -02.01.2007, «Қазақстанның кредиттеу қоры» корпоративтік қоры, Қаржы директоры.
- 19.02.2004-08.03.2004, «Қазақстанның кредиттеу қоры» корпоративтік қоры, Бас бухгалтер.
- 06.12.2001-18.02.2004, «Қазақстанның қауымдарды кредиттеу қоры» Корпоративтік Қорының Шымкент филиалы, Бас бухгалтер.

Білімі:

- 1981-1985 – Ташкент Халықтар Достығы ордені Халық шаруашылығы институты, Ташкент, экономист.

Гүлшат Бостанқызы Әкімжанова

Жұмыс тәжірибесі:

- 01.10.2015 – қазіргі уақытқа дейін, «KMF (ҚМФ)» МҚҰ ЖШС, Басқарма төрағасының орынбасары.
- 03.01.2008-30.09.2015, «KazMicroFinance» МҚҰ ЖШС, Басқарма төрағасының орынбасары.
- 03.01.2007-02.01.2008, «KazMicroFinance» МҚҰ ЖШС, Қаржы басқармасының директоры.
- 02.02.2006-02.01.2007, Алматы қ. Қазақстанның қауымдарды кредиттеу қоры, Кредиттік департаменттің директоры.
- 01.04.2003-01.02.2006, Алматы қ. Қазақстанның қауымдарды кредиттеу қоры, Операциялық директор.
- 01.11.1999-31.03.2003, Шымкент және Алматы қ. Қазақстанның қауымдарды кредиттеу қоры, филиал менеджері.
- 01.08.1998-31.10.1999, Қазақстанның қауымдарды кредиттеу қоры. Талдықорған қаласы, Бас бухгалтер.

Білімі:

- 1978-1982 – Алматы халық шаруашылығы институты, экономист.

Қарлығаш Тілекқызы Райханова

Жұмыс тәжірибесі:

- 01.11.2012 – қазіргі уақытқа дейін, «КМФ (ҚМФ)» МҚҰ» ЖШС, Басқарма төрағасының орынбасары.
- 03.01.2007-31.10.2012, «Қазақстанның қауымдарды кредиттеу қоры» корпоративтік қоры, «KazMicroFinance» МҚҰ» ЖШС, Қазынашылық бөлімінің менеджері, Басқарушы директор, Қазынашылық және тәуекелдерді басқару департаментінің директоры.
- 11.05.1998-02.01.2007, «Қазақстанның қауымдарды кредиттеу қоры» корпоративтік қоры, Кредиттік инспектор, Бағдарлама директорының орынбасары, Талдықорған және Тараз филиалдарының менеджері, Инвестициялар жөніндегі менеджер.

Білімі:

- 1997-2002 – «Жетісу» институты (Жетісу экономикалық институты), экономист-қаржыгер.
- 2011-2011 – Қазақстан менеджмент, экономика және болжау институты, іскерлік әкімшілендіру магистрі (қаржы).
- Франкфурт менеджмент және қаржы мектебінің Тәуекел менеджменті жөніндегі сарапшы (A Frankfurt School Certified Expert in Risk Management).

Күлсара Мүтәлиқызы Сапарбекова

Жұмыс тәжірибесі:

- 01.04.2019 – қазіргі уақытқа дейін, «КМФ (ҚМФ)» МҚҰ» ЖШС, Басқарма төрағасының орынбасары.
- 04.12.2017-31.03.2019, «КМФ (ҚМФ)» МҚҰ» ЖШС, Басқарушы директор.
- 01.07.2016-03.12.2017, «КМФ (ҚМФ)» МҚҰ» ЖШС, Аймақтық желіні дамыту департаментінің директоры, Кредиттік департаменттің директоры.
- 22.08.2006-30.06.2016, «Қазақстанның кредиттеу қоры» микрокредиттік ұйымы» корпоративтік қоры, «KazMicroFinance» МҚҰ» ЖШС, «КМФ (ҚМФ)» МҚҰ» ЖШС, Шымкент қ.филиалының директоры.
- 03.01.1999-21.08.2006, «Қазақстанның қауымдарды кредиттеу қоры» қоғамдық қорының Шымкент филиалы, «Қазақстанның кредиттеу қоры» микрокредиттік ұйымы» корпоративтік қоры, Бас бухгалтер, Шымкент филиалының менеджері.

Білімі:

- 1987-1992 – Алматы халық шаруашылығы институты, экономист.

Ольга Владиславовна Югай

Жұмыс тәжірибесі:

- 01.04.2021 – қазіргі уақытқа дейін, «КМФ (ҚМФ)» МҚҰ» ЖШС, Басқарма мүшесі, Қаржы директоры.
- 01.03.2012-31.03.2021, «КМФ (ҚМФ)» МҚҰ» ЖШС, Бас бухгалтер, Қаржы директоры.
- 01.02.2011-28.02.2012, «НАК «Центраудит-Қазақстан» ЖШС Алматы қ., Бас маман.
- 01.05.2004-01.01.2011, «Accounting and Audit» ЖШС Алматы қ., Қаржы директоры/Бас бухгалтер.
- 01.01.2003-01.04.2004, «Сұңқар» агроөнеркәсіп концерні» ЖШС Алматы қ., Бухгалтер, қызмет саласы: сауда.

Білімі:

- 1995-2000 – Алматы энергетика және байланыс институты, инженер-экономист.
- 2000-2002 – Қазақ мемлекеттік университеті, Заңгер.
- 2000-2003 – Энергетика және байланыс институты, аспирантура.

БАСҚАРУШЫ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІҢ СЫЙАҚЫСЫ

Бақылаушы кеңестің мүшелеріне сыйақы 2021 жылы 65 895 мың теңгені және 2022 жылы 81 214 мың теңгені, Басқарма мүшелеріне сәйкесінше 416 057 мың теңгені және 504 580 мың теңгені құрады. Бұл сома жалақыны, басқа төлемдерді, салықтарды және өзге аударымдарды қамтиды.

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ ІС-ҚИМЫЛ

KMF Қазақстан Республикасы заңнамасының барлық талаптарын мүлтіксіз сақтау қағидаттарын қатаң ұстанады және өзінің іскер әріптестері мен клиенттеріне де осындай талаптар қояды. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың алдын алу компания жүргізетін корпоративтік саясаттың басымдықтарының бірі болып табылады.

Компанияның әрбір қызметкері немесе кез келген басқа тұлға компанияның кез келген қызметкерінің іс-әрекетінің заңдылығына күмән туындаған жағдайда, компанияны жазбаша нысанда, корпоративтік электрондық пошта не телефон арқылы хабардар етуге құқылы. Компания қызметкерлері тарапынан ықтимал құқық бұзушылық туралы ақпарат алу ішкі тергеу жүргізу үшін негіз болып табылады.

ІШКІ АУДИТ

KMF ішкі аудит басқармасы ішкі бақылау жүйесінің үшінші қорғаныс желісін қамтамасыз етеді және Бақылаушы кеңеске есеп беретін тәуелсіз құрылымдық бөлімше болып табылады.

Ішкі аудит басқармасының миссиясы тәуекелге бағдарланған тәсілді пайдалана отырып, объективті ішкі аудит жүргізу, ұсыныстар беру және білім алмасу арқылы компанияның құнын сақтау және арттыру болып табылады.

Өз қызметінде Қазақстан Республикасының заңнамасын және халықаралық ішкі аудиторлар институты ұсынған ішкі аудиттің халықаралық кәсіптік практика негіздерін (бұдан әрі – ХКПН) басшылыққа алады.

Ішкі аудит басқармасының командасына кредит беру, бас кеңсе және филиал процестері, ақпараттық технологиялар және ақпараттық қауіпсіздік аудиторлары және аналитика саласындағы жоғары білікті мамандар кіреді. Кейбір аудиторларда халықаралық CIA және CRMA сертификаттары бар.

Жыл сайын басқарма жылдық жоспарлау үшін барлық процестер бойынша тәуекелдерді бағалауды жүргізеді, нәтижесінде келесі жылға арналған аудит жоспары жасалады. Есепті кезеңде, алдыңғы бірнеше жылдағыдай, басқарма бір жылға арналған тексеру жоспарын толығымен орындады. Жоспарлы аудиттерден басқа, Аудиторлық комитет пен Басқарманың сұрау салулары бойынша жоспардан тыс тексерулер де жүргізілуі мүмкін.

Тексерулердің нәтижелері аудит объектісімен және менеджментпен тұрақты негізде талқыланады. Аудиторлық тексерулерге ХКПЕ сәйкес барлық мүдделі тараптарға кепілдік беру және кеңес беру кіреді. 2022 жылы кепілдіктер беру бойынша 26 аудит және кеңес беру бойынша бір аудит жүргізілді.

Аудит қорытындысы бойынша ішкі аудит ұсынымдарын орындау бойынша іс-шаралар жоспары әзірленеді. Ішкі аудит басқармасы есепті жылы тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйелерін жақсарту бойынша 400-ден астам ұсынымдар тұжырымдады. Бұл ретте басқарма тексеру қорытындылары бойынша іс-шаралар жоспарларының орындалуына мониторинг жүргізеді және үнемі Басқарма мен Аудиторлық Комитет үшін тиісті қорытындылар ұсынады.

Басқарманың Аудиторлық комитет пен Бақылау кеңесі алдындағы есептілігі тоқсан сайынғы негізде жүзеге асырылады және жылдық жоспардың орындалуы, тексеру нәтижелері, әдіснама мен персоналдың дамуы туралы негізгі ақпаратты қамтиды. Тоқсандық есептер мен есепті жыл есебін Аудиторлық комитет мақұлдады және Бақылау кеңесі бекітті, ішкі аудит басқармасының қызметі бір жыл ішінде тиімді деп танылды.

КОМПЛАЕНС ҚЫЗМЕТІ

КМФ «Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасы Заңының (бұдан әрі – КЖ/ТҚҚК туралы заң) және FATF халықаралық стандарттарының талаптарын қатаң ұстанады.

2022 жылғы наурызда КМФ ұйымдық құрылымында комплаенс қызметі дербес құрылымдық бөлімше ретінде бөлініп шықты және жауапты қызметкер тағайындалды, оның функцияларына КЖ/ТҚҚК туралы Заңның және FATF халықаралық стандарттарының талаптарын орындауды қамтамасыз ету кіреді.

2022 жылы КМФ-те КЖ/ТҚҚК туралы заңға сәйкес және FATF халықаралық стандарттарын ескере отырып, Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы күрес мақсатында ішкі бақылау қағидалары әзірленіп, бекітілді.

КЖ/ТҚҚК туралы заңның және FATF халықаралық стандарттарының талаптарын орындауды қамтамасыз ету мақсатында клиенттерді сәйкестендіру бағдарламасы және клиенттердің операцияларын бақылау және зерделеу бағдарламасы шеңберінде 2022 жылы КМФ комплаенс қызметі тұрақты негізде клиенттерді (олардың өкілдерін), клиенттердің бенефициарлық меншік иелері мен контрагенттерді сәйкестендіруді (тиісті тексеруді) жүргізді, сондай-ақ клиенттер жасаған операцияларға тиісті қаржылық мониторинг жүргізді.

НОРМАТИВТІК ТАЛАПТАРДЫ САҚТАУ

2022 жылы Қазақстан Республикасының Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі компанияға қатысты екі рет шектеулі ықпал ету шараларын қолданды:

- облигациялар шығарылымы проспектісін уақытылы орналастырылмауына байланысты 2022 жылғы 26 шілдеде № 04-4-17/2099 жазбаша ескерту;
- микрокредит бойынша сыйақы шамалары туралы ақпаратты қамтитын жарнаманы тарату және (немесе) орналастыру кезінде СЖТМ мөлшерін көрсетпеуге байланысты 2022 жылғы 28 тамызда № 05-0-14/3644 жазбаша ескерту.

ІРІ МӘМІЛЕЛЕР ТУРАЛЫ АҚПАРАТ

2022 жылы КМФ қосымша қорландыруды тарту бойынша бірқатар ірі мәміле жасады, оның ішінде:

- кіші және шағын кәсіпкерлік субъектілеріне кредит беру үшін «Даму» КДҚ» АҚ-дан 5 млрд теңгеге дейінгі сомаға қарыз алу;
- «IFC» халықаралық қаржы корпорациясынан 20 млн доллар сомасында қарыз алу;
- Француз даму агенттігінің еншілес құрылымы болып табылатын Proargo даму қаржы мекемесінен 30 млн доллар сомасында қарыз алу;
- ADB-тан 6,4 млрд теңге сомасында қарыз алу;
- EBRD-тан 5,9 млрд теңге сомасында қарыз алу;
- BlueOrchard Microfinance Fund-тан 50 млн доллар сомасында қаржыландыру алу;
- responsAbility-ден 25 млн доллар сомасында қаржыландыру алу;
- Symbiotics-тен 21 миллион доллар сомасында қаржыландыру алу.

СЫРТҚЫ АУДИТ

Компанияның 2022 жылғы қаржылық есептілігінің аудитін «Эрнст энд Янг» ЖШС аудиторлық ұйымы жүргізді.

Компанияның қаржылық есептілігіне аудит жүргізетін сыртқы аудиторды таңдау «КМФ (ҚМФ)» МҚҰ» ЖШС Бақылаушы кеңесінің 2020 жылғы 18 маусымдағы №10 хаттамасы шешімімен бекітілген «КМФ (ҚМФ)» МҚҰ» ЖШС сыртқы аудиторын таңдау және ауыстыру саясатына сәйкес жүргізілді. Ішкі саясатта анықталған сыртқы аудиторды ауыстырудың негізгі қағидаттары заңдылық, сабақтастық, ашықтық, жүйелік және тәуелсіздік болып табылады.

ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ

- 51 Тәуекелдерді басқару жүйесі
- 54 Кредиттік тәуекелді басқару
- 55 Операциялық тәуекелдерді басқару
- 56 Өтімділік тәуекелін басқару
- 56 Пайыздық тәуекелді басқару
- 57 Валюталық тәуекелді басқару
- 57 Қызметтің үздіксіздігін қамтамасыз ету

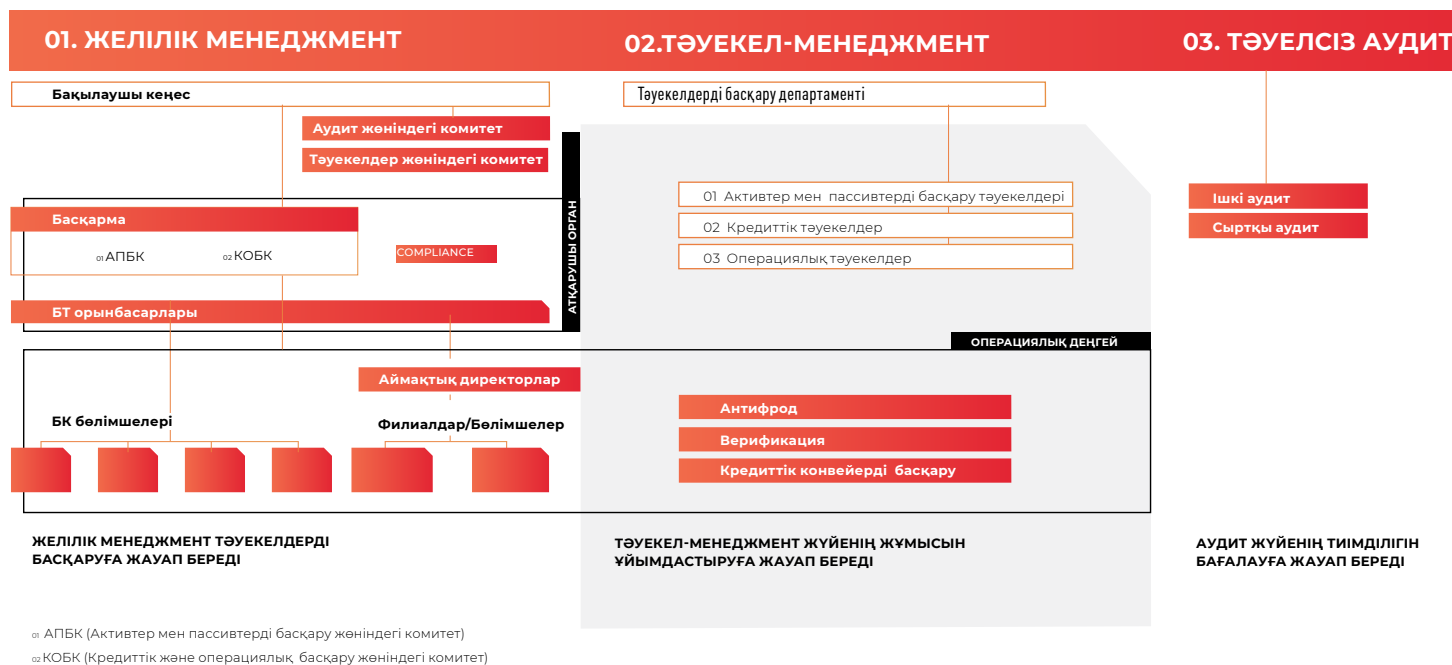

ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІ

КМФ Тәуекелдерді басқару жүйесі (ТБЖ) үш қорғау желісін қамтиды:

- **1-желі** – бұл іс-шараларды тікелей жүзеге асыратын және тәуекелдерді бақылайтын функционалды бөлімшелер мен менеджмент. Тәуекелдерді басқару бөлімшелер мен басшылықтың күнделікті қызметінің бөлігі болып табылады. Олар тәуекелдерді анықтау мен бағалаудың, бақылау рәсімдерін енгізу мен тиімділігін бағалаудың тұрақты процесін қамтамасыз етеді.
- **2-желі** – бұл әдістерді, ережелер мен процедураларды әзірлеуді, тәуекелдерді басқару саласында анықтау, сәйкестендіру, бағалау, мониторинг, бақылау және есеп берудің тиімді құралдарын енгізуді қосқанда, тәуекелдерді басқару процесін қамтамасыз ететін және үйлестіретін, сондай-ақ бірінші қорғау желі деңгейінде қабылданған іс-әрекеттерді бақылайтын және үйлестіретін тәуелсіз талдау бөлімшесі. КМФ-те екінші қорғау желісі тәуекелдерді басқару департаментімен (ТБД) танытылған.
- **3-желі** – бұл Ішкі аудит басқармасы және сыртқы аудит. Бұл қорғау желісінің міндеттері бірінші және екінші қорғау желісіндегі тәуекелдерді басқару жүйесінің тиімділігін тәуелсіз бағалау және тексеру болып табылады.

1-СУРЕТ. КМФ-ТЕ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ ПРОЦЕСІ

Тәуекелдерді басқару процесінде тоқсан сайынғы есептілік шеңберінде KMF кредиттік тәуекелге ұшырағыштығы туралы тұрақты есептер алатын Бақылаушы кеңес маңызды рөл атқарады. Бақылаушы кеңестің тәуекелдер жөніндегі комитетінің мүшелері кредиттік тәуекел лимиттерінің бұзылуын (болған жағдайда), бұзушылықтардың себептері мен ұзақтығын бағалайды. Тәуекелдер жөніндегі есептерді бағалау арқылы Бақылаушы кеңестің Тәуекелдер жөніндегі комитетінің мүшелері тәуекелдер деңгейін төмендету және тәуекелді аймақтарды бақылауды күшейту үшін ұсынымдар мен алдын алу шараларын қабылдауы мүмкін.

КМФ ТБЖ ҚАҒИДАТТАРЫ

Тәуекелдерді басқару және тәуелсіз бақылау үшін жауапкершілікті бөлу

ТБЖ бөлімшелер арасында функциялар мен жауапкершілікті нақты бөлетін үш қорғау желісін қамтиды.

KMF-тің барлық қызметкерлері тәуекелдерді басқару процесіне қатысады, осылайша әрқайсысы тәуекелдерді сәйкестендіру, талдау және бағалау процестеріне қатысады және олардың лауазымына тән жауапкершілікке сәйкес компанияның тәуекелдерін азайту бойынша шаралар қабылдайды.

Мүдделер қақтығысын болдырмау

KMF тәуекелдерді басқару процесінде мүдделер қақтығысының болуына жол бермейді, бақылау функцияларын (мидл және бэк-офис) және фронт-офис функцияларын (сату және клиенттерге қызмет көрсету) бөлуді қамтамасыз етеді.

Тәуекелге бағдарланған корпоративтік мәдениет

KMF қызметкерлер арасында тәуекелді түсіну, тәуекелдерді басқарудың маңыздылығын мойындау, сондай-ақ олардың лауазымына тән жауапкершілікке сәйкес тәуекелдерді анықтау және басқару үшін жеке жауапкершілікті мойындау мәдениетін дамытады және қолдайды.

Коммуникациялардың тиімділігі

Тәуекелдерді басқару контексіндегі ішкі коммуникациялар KMF корпоративтік мәдениетінің бір бөлігі болып табылады және тәуекелдер мен лимиттерге төзімділік деңгейлері бойынша коммуникацияларды, есептілік жүйесін және ұйымның барлық деңгейлерінен тәуекелдерді басқару үдерісіндегі кері байланысты қамтиды.

Тәуекелді ескере отырып сыйақы

KMF қызметкерлеріне сыйақы беру жүйесі қойылған міндеттерді орындаудың табыстылығын ескереді, бұл ретте негізгі процестің тәуекеліне – кредиттік тәуекелге міндетті түрде түзету енгізіледі. Фронт-офис қызметкерлеріне ақы төлеу жүйесінде портфель тәуекелі ай сайынғы сыйақы төлемдеріне тікелей әсер етеді, осылайша портфель тәуекелі неғұрлым жоғары болса, сыйақы да соғұрлым төмен болады.

Регламенттеу және бақылау

KMF бақылаушы органдардың оны ұйымдастыру, қолдану саласы және тәуелсіздік тұрғысынан тәуекелдерді басқару жүйелерінің болуына қойылатын талаптарға сәйкестігін қамтамасыз етеді.

Құпия ақпаратты қорғау

KMF-те барлық мүдделі тараптарға ақпаратты ашу механизмін сипаттайтын ақпараттың құпиялылық саясаты қолданылады.

Экономикалық мақсаттылығы

KMF-те тәуекелдерді басқару экономикалық мақсаттылық негізінде жүзеге асырылады, бұл ретте тәуекелдерді бақылау шараларының құны осы тәуекелден болатын ықтимал шығындардың шамасынан аспауға тиіс.

Тәуекелдерді басқару процесінің үздіксіздігі мен бақылануы жеті кезеңді қамтитын тәуекелдерді басқарудың бірыңғай алгоритмін қатаң сақтаумен қамтамасыз етіледі.

КМФ-ТЕ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ АЛГОРИТМІ

№	КЕЗЕҢ	КЕЗЕҢНІҢ СИПАТТАМАСЫ
1.	Тәуекел-менеджмент жүйесін қалыптастыру	Тәуекелдерді басқару саясатын құру, тәуекелдерді басқару мақсаттарын және міндеттемелерін анықтау, тәуекелдерді басқаруға бағытталған корпоративтік мәдениетті ынталандыру
2.	Тәуекелдерді сәйкестендіру	Тәуекелді табу, тану және сипаттау
3.	Тәуекелдерді талдау	Тәуекелдің табиғатын анықтау және тәуекел деңгейін өлшеу
4.	Тәуекелдерді бағалау	Тәуекелдердің маңыздылығы мен басымдылығының критерийлерін анықтау
5.	Тәуекелдерді басқару (тәуекелдерді өңдеу)	Мерзімдер мен жауапты тұлғаларды айқындай отырып, тәуекелдерді азайту, бақылау, хеджирлеу, сақтандыру және өзге де әсер ету тәсілдері бойынша іс-шаралар жоспарларын әзірлеу
6.	ТБЖ тиімділігін бақылау және талдау	Тиімділікті үздіксіз тексеру, кейіннен процестер мен процедураларды жақсарту үшін түзетулер енгізу
7.	Байланыс пен консультация	КМФ құрылымдық бөлімшелері және қызметкерлері арасында, сонымен қатар басқа мүдделі тараптармен тәуекелдерді басқару жөнінде ақпарат алмасу

КРЕДИТТІК ТӘУЕКЕЛДІ БАСҚАРУ

Қазақстанның микрокредит беру нарығының көшбасшысы бола отырып, KMF елдің әлеуметтік және экономикалық дамуына ықпал тигізетінін сезінеді. Клиенттер алдындағы әлеуметтік жауапкершілік Компанияның кредиттік саясатында көрініс табады. Біздің клиентке деген жауапты көзқарасымыз кредиттік тәуекелге оң әсер етеді және клиенттің шамадан тыс кредит алуына жол бермейді.

Кредиттік тәуекелді басқару болжамды тәуекелдерді болдырмауға немесе азайтуға және тиісті резервтерді қалыптастыруға көмектесетін шаралар жиынтығы ретінде анықталады. KMF андеррайтингтің саясаттары мен ережелер жиынтығы (кредиттік өтінімді талдау және бағалау) арқылы жеке клиенттердің дефолт ықтималдығын басқарады. Әрбір қарыз алушы және әрбір кредит және оны қайта құрылымдау/жаңа транш беру кредиттік желі шеңберінде қаржылық талдау әдістемесінің талаптарына сәйкестіктің барлық критерийлері тұрғысынан тексеріледі.

PAR 30/РП30 көрсеткіші портфель тәуекелінің индикаторы болып саналады, ол есепті күнге 30 және одан да көп күн кешіктірілген барлық кредиттер бойынша негізгі борыш сомасының барлық кредиттік портфель бойынша негізгі борыш балансына қатынасы ретінде есептелген. Күтілетін кредиттік шығындарды есептеу 9 ХҚЕС сәйкес Компанияның ішкі әдістемелері негізінде жүргізіледі.

KMF қаржы институты ретінде мерзімі өткен кредиттерді өндіріп алу бойынша жұмыс жүргізеді, бірақ сонымен бірге компания клиенттерден

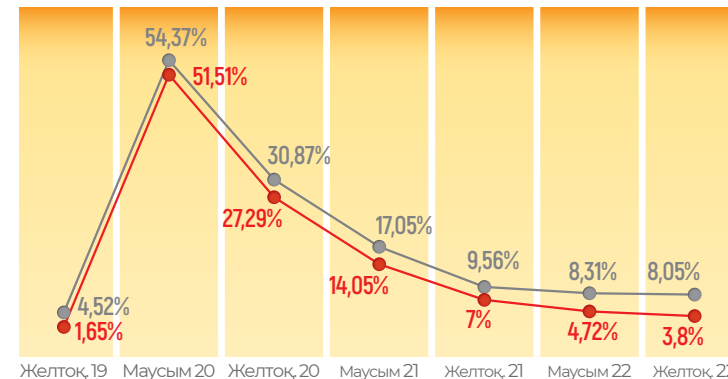
«борыштарды қайтарудың» қатаң практикасын ұстанбайды. Барлық процестер ҚР заңнамасына сәйкес және даму институты ретінде KMF әлеуметтік бағдарлау рухында регламенттелген және жүргізіледі.

Мерзімін өткізіп алуды басқару мақсатында KMF клиент қайта қаралған төлемдер кестесіне сәйкес кредит бойынша төлемдерді төлеуге қабілетті және дайын болған кезде кредиттерді қайта құрылымдауға ұмтылады.

2021–2022 жылдары Компания портфелінде қайта құрылымдалған проблемалы кредиттердің көлемі елеулі төмендеді, 2022 жылдың қорытындысы бойынша 30 күннен астам портфель тәуекелі (PAR30) кредиттік портфельдің 4,25% құрады. Портфель тәуекелінің өсуіне эксперименттік автокредит беру ағыны үлкен әсер етті.

Компания қарыз алушыларының кредит төлеу қабілетіне кері ықпал тигізетін негізгі тәуекел факторлары:

- ШОБ кірістеріне әсер етуі мүмкін сыртқы және ішкі оқиғалар;
- Ресми жұмысқа орналасқан клиенттер секторында жалақыны қысқарту немесе кешіктіру;
- Агросектордағы өнім бағасының құбылуы;
- Бизнес және агроклиенттердің операциялық шығыстарының артуы;
- Валюта бағамдарының құбылуы;
- Сауда базарларын оқшаулау және жабу, шекараны жабу;
- Елдегі немесе аймақтардағы саяси тұрақсыздық.

● Портфельдегі қайта құрылымдалған қарыздар үлесі
● Портфельдегі қайта құрылымдалған қарыздар үлесі және 30 күннен астам портфель тәуекелі

ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ

КМФ операциялық тәуекелді ішкі процестердің, қызметкерлердің қателері мен қасақана әрекеттерінің, қолайсыз сыртқы оқиғалардың салдарынан болатын шығындардың ықтималдылығы ретінде анықтайды. Бұл анықтама құқықтық тәуекелдерді қамтиды, бірақ стратегиялық және жалпы бизнес тәуекелі бұған жатпайды. Құқықтық тәуекел мыналарды қамтиды, бірақ олармен шектелмейді: КМФ-ке қатысты қадағалау іс-әрекеттері нәтижесінде, сондай-ақ жеке талап-арыздарды реттеу бойынша шығындар нәтижесінде туындаған айыппұлдарға, өсімпұлдарға және өзге де айыппұлдық залалдарға ұшырау.

КМФ қабылдаған операциялық тәуекел анықтамасы операциялық тәуекелдерді іске асыру нәтижесінде туындауы мүмкін клиенттер, инвесторлар, ұлттық билік орындары және басқа да мүдделі тараптар арасында Компания беделіне ықтимал залалды да бөліп көрсетеді.

Олардың КМФ-ке әсер ету сипатына байланысты операциялық тәуекелдер оқиғалары Базель комитетінің кең таралған жіктелуіне ұқсас жіктеледі.

КМФ, егер оқиғаның өзі бастапқыда маңызды емес болып саналса да, реттеуші тарапынан шара қабылданатын және беделді түсіретін салдарға алып келетін операциялық тәуекелдерге қатаң жол бермейді. КМФ қызметкерлерінің кез келген нысандағы алаяқтық әрекеттері немесе

ішкі регламенттерді сақтамауы қатаң жауапкершілікке тартылады.

Ішкі бақылау мыналарды қамтиды:

- барлық өнімдер мен қызметтердің шарттары мен сипаттамасын анықтайтын жүйелі түрде ұйымдастырылған, нақты және анық ішкі құжаттар;
- бөлімшелер мен қызметкерлердің өкілеттіктері мен жауапкершілігі;
- осы қызметтер мен міндеттерді қалай орындау керектігін анықтайтын саясат пен процедуралар.

Ішкі бақылау ортасы әрбір жеке қызметкердің іс-әрекетіне ықпал ететін және Бақылаушы кеңес, Бақылаушы кеңес жанындағы Тәуекелдер комитеті, Басқарма және филиалдар мен Бас кеңсенің құрылымдық бөлімшелерінің барлық басшылары қолдау көрсететін және айқындайтын тәуекелдерді басқару мәдениетін құруды қамтиды.

Операциялық тәуекелдерді басқару жүйесінде тәуекелді үйлестірушілер – өз бөлімшесі шеңберінде операциялық тәуекелдерді басқару процесін ұйымдастыруға жауапты КМФ бөлімшесінің қызметкерлері (bottom-up approach) маңызды рөл атқарады.

Операциялық тәуекелдерді басқару шеңберінде негізгі бизнес-процестер үшін тәуекелдің негізгі индикаторлары пайдаланылады, оларды қалыптастыру метрикаларын

компанияның барлық бөлімшелері тұрақты негізде қалыптастырады. Операциялық тәуекелдерге ұшырау тұрғысынан операциялық тәуекелдерді өзін-өзі бағалау процесі операциялық тәуекелдерді басқару процесінің бөлігі ретінде тік және көлденең байланыстарды орнатуға мүмкіндік береді. Операциялық оқиғаларды тіркеу мамандандырылған бағдарламалық жасақтаманы қолдану арқылы жүзеге асырылады.

Операциялық тәуекелдерді басқару процесінде коммуникацияларға және 1-ші қорғау желісін оқытуға ерекше рөл бөлінеді, компанияда ішкі корпоративтік портал белсенді дамып жатыр, ол арқылы болашақта тәуекелдерді болдырмау мақсатында бұзушылықтардың алдын алу туралы ақпарат беріледі.

ӨТІМДІЛІК ТӘУЕКЕЛІН БАСҚАРУ

Өтімділік тәуекелі KMF-тің ағымдағы төлем міндеттемелерін уақтылы орындай алмауына байланысты компанияның пайдасы мен іскерлік беделіне теріс әсер ету мүмкіндігі ретінде айқындалады.

Компания өтімділікті басқаруды операциялық (жоспарлау мерзімі 1 айға дейін) және тактикалық деңгейде (жоспарлау мерзімі 1 жылға дейін), сондай-ақ стратегиялық деңгейде (жоспарлау мерзімі 1 жылдан астам) қаржыландыру мен қарыз алу қажеттілігін жоспарлаудың үздіксіз процесі ретінде айқындайды. Өтімділікті басқарудың негізгі мақсаты KMF жұмыс істейтін активтерінің тұрақты өсуін қамтамасыз ету және KMF-тің үшінші тұлғалар алдындағы барлық міндеттемелерінің уақтылы орындалуын қамтамасыз ету болып табылады.

KMF өз қызметін негізінен Қазақстанның ішінде де, сондай-ақ шетелде де қаржы институттарынан алынатын теңгемен және шетел валютасымен орта мерзімді қарыздармен қаржыландырады. Стандартты қарыздардан басқа, KMF капитал түріндегі тартуларды, сондай-ақ реттелген қарыздарды пайдаланады.

KMF өтімділіктің шұғыл жетіспеушілігі жағдайында іске қосылатын міндеттемелерді мерзімінен бұрын қайтарып алуға реакцияны реттеу үшін күтпеген жағдайлар болған жағдайда қаржыландыру жоспарын әзірлейді.

Бұдан басқа, компания Бақылаушы кеңестің ішкі талаптарымен белгіленген өтімді активтердің тұрақты үлесін қолдайды және оны күн сайын ұстанады.

Өтімді активтер ішкі лимиттерге сәйкес екінші деңгейдегі банктерде, сондай-ақ рұқсат етілген қаржы құралдарының бекітілген тізбесіне сәйкес бағалы қағаздар нарығында орналастырылады. Өтімді активтерді орналастыру мақсатында тек жоғары өтімді қаржы құралдары пайдаланылады, негізінен бұл мемлекеттік бағалы қағаздар мен РЕПО.

Екінші деңгейдегі банктерде шоғырлану тәуекелі мониторинг және контрагенттерге арналған лимиттерді тұрақты қайта қарау жолымен басқарылады.

ПАЙЫЗДЫҚ ТӘУЕКЕЛДІ БАСҚАРУ

KMF-тегі пайыздық тәуекел нарықтық пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруіне жауап ретінде таза пайыздық кіріске және активтер мен міндеттемелердің нарықтық құнына қолайсыз әсер ету мүмкіндігі ретінде айқындалады.

KMF бизнес-моделі негізінен кредиттік портфель бойынша және KMF өзінің кредиттік қызметін қаржыландыратын қарыздар бойынша пайыздық мөлшерлемелерді қайта қарау мерзімдеріндегі сәйкессіздіктен пайыздық тәуекелдің туындауын болжайды.

ҚР заңнамасына сәйкес микрокредиттер бойынша кредиттеу мөлшерлемелерін арттырудың ең жоғары шегі бар, осылайша, кредиттік портфель бойынша мөлшерлемелерді арттыру пайыздық тәуекелді басқарудың тұрақты құралы бола алмайды. KMF клиенттеріне берілген кредиттер әрдайым микрокредит мерзімі ішінде белгіленген сыйақы мөлшерлемесіне ие, ал KMF міндеттемелері белгіленген және өзгермелі пайыздық мөлшерлемені болуы мүмкін.

ВАЛЮТАЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДІ БАСҚАРУ

КМФ бизнес-моделі валюталық тәуекелдің пайда болуын болжайды, өйткені КМФ кредитті тек теңгемен береді, сонымен бірге қызметін ішінара шетелдік валюталардағы қарыздар есебінен қаржыландырады. Валюталық бағамдардағы алыпсатарлық КМФ-тің бизнес-мақсаты болып табылмайды, КМФ-тің мақсаты – қолжетімді қаржы құралдарымен капиталдың рентабельділігі мен құнына қатысты валюталық тәуекелді азайту.

Валюталық тәуекел ашық валюталық позиция лимиттері жүйесі арқылы басқарылады, соңғы бірнеше жыл ішінде компания іс жүзінде нөлдік ашық валюталық позицияны ұстанады. 2022 жылдың соңында позиция меншікті капиталдың -0,11% құрады.

ҚЫЗМЕТТІҢ ҮЗДІКСІЗДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ

Компанияда 2019 жылдан бастап бизнестің үздіксіздігін басқару саясаты енгізілді, ол соңғы жылдардағы іске асырылған оқиғаларды: 2020 жылдан 2021 жылға дейінгі пандемияның өршуі, 2022 жылдың басындағы Қазақстандағы қаңтар оқиғаларын ескере отырып, үнемі жетілдіріліп, түзетілді.

Дағдарыс сәттерінде үздіксіздік саясатының көзделген құралдары тиісті жүйелі деңгейде іске қосылды, қысқа мерзімде ТЖ басқару жөніндегі штаб құрылды, компания қызметінің барлық бағыттары бойынша дағдарысқа қарсы шаралар, іс-қимыл алгоритмдері және компания қызметкерлері үшін қажетті ден қою нұсқаулықтары әзірленді.

2022 жыл ішінде алдын алу мақсатында персоналды оқыту мәселелеріне тиісті көңіл бөлінді, Table top тестілеуімен көшпелі оқыту филиалдың негізгі қызметкерлері үшін өткізілді, қашықтан оқыту жүйесі арқылы неғұрлым өзекті қатерлер бойынша оқыту курстары өткізілді. Бас кеңседе Қалпына келтіру топтары үшін Table top тестілеуі, сондай-ақ қызметкерлерді ғимараттан эвакуациялаумен кеңседе тестілеу өткізілді. Тоқсан сайынғы негізде қызметтің үздіксіздігін қамтамасыз етуге жауапты

негізгі қызметкерлердің іс-әрекетке жылдамдығын сақтау үшін мессенджерлердегі филиалдардың жұмыс пошталары арқылы оқиғаларды модельдеу қолданылады. Бөлімшенің жаңадан тағайындалған бастықтарын оқыту бағдарламасында қызметтің үздіксіздігін қамтамасыз ету тақырыбы міндетті түрде енгізілген.

Covid-19 пандемиясы және 2022 жылғы қаңтардағы оқиғалар сияқты ауқымды оқиғалармен бетпе-бет келудің практикалық тәжірибесіне байланысты бизнестің үздіксіздігін басқарудағы тәуекел-менеджмент функциясы одан әрі нығайды, дағдарысты басқару, оқиғаларға ден қою жөніндегі нұсқаулар мен нұсқаулықтар пысықталды. Бизнестің үздіксіздігін басқару жүйесін дамыту, соның ішінде Бизнеске әсер етуді талдау (BIA), хабардарлықты арттыру жоспарларын іске асыру, оқиғаларды модельдеу және қызметкерлерді оқыту сияқты құралдарды қолдану жалғасып жатыр.

ТҰРАҚТЫ ДАМУ

- 59 Адами ресурстарды басқару
- 63 Мүдделі тараптармен өзара әрекет
- 63 Қоршаған ортаны қорғау
- 65 Корпоративтік әлеуметтік жауапкершілік

АДАМИ РЕСУРСТАРДЫ БАСҚАРУ

HR саласындағы KMF стратегиялық басымдылықтары

1. Компанияның миссиясына, пайымы мен құндылықтарына, меритократия және әлеуметтік жауапкершілік қағидаттарына негізделген корпоративтік мәдениетті дамыту

- **Жұмыс берушінің брендин басқару.** Компанияның басты басымдықтарының бірі еңбек нарығындағы әлеуетті кандидаттар мен жұмыс істеп жүрген қызметкерлердің мақсатты аудиториясы үшін тартымды бәсекеге қабілетті құндылық ұсынысын құру және дамыту болып табылады. Біз жұмыс берушінің сыртқы нарықтағы брендинің компанияның нақты корпоративтік мәдениетін көрсетуін, бизнестің нақты құндылықтарын көрсетуін қамтамасыз етеміз. Біз осы Құндылықтарды бағалаймыз және нарықтың барлық қатысушыларының тұрақты өсуін қамтамасыз ете отырып, клиенттермен өзара тиімді ынтымақтастықтың ұзақ мерзімді қарым-қатынастарын құруға мүмкіндік берген микрокәсіпкерлікті дамыту мен қолдауға компанияның қосқан үлесін маңызды деп санаймыз.
- **Дамуға жайлы жұмыс ортасын құру.** Онда әрбір қызметкер кәсіби дами алатын және өз әлеуетін аша алатын, бизнесті дамытуға өз үлесін қоса алатын және әділ мойындалып, сыйақы алатын болуы қажет. Біз Компанияның кеңселерінде де, қашықтан жұмыс істеу мүмкіндіктерін немесе аралас режимдерді дамыта отырып, жұмыс орындары мен өндірістік ортаны жобалауда икемділік пен экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз етуге тырысамыз.

2. Компания стратегиясын іске асыруды және ұйымдастырушылық дамуды HR-қолдау

- **Бизнесті трансформациялау.** 2023-2025 жылдары бизнесті трансформациялау жоғары басшылықтың басты назарында (оны қайта ұйымдастыруға, реттеуші талаптардың өзгеруіне байланысты) және HR саласындағы негізгі міндеттер осы өзгерістерді қолдауға бағытталған іс-шаралар болып табылады.
- **Қызықтыру және біріктіру.** Осы кезеңде басқару командасын да, жалпы персоналды да біріктіру қызметі ерекше маңызға ие. Жоғары басшылықтың маңызды басымдығы өршіл мақсаттарға қол жеткізу және компанияның әлеуетін арттыру, сонымен бірге мәдени сабақтастықты қамтамасыз ету, құндылықтарға негізделген компанияның бәсекелестік артықшылықтарын сақтау болады. Компания әрбір қызметкердің компания мақсаттарына қатысуын, сондай-ақ әлеуметтік орта мен өндірістік қатынастардың саулығын қамтамасыз ете отырып, қызықтыру мен біріктіруді басқару саласындағы әдістеме мен құралдарды жетілдіру маңызды деп санайды.

3. Таланттарды басқару

- **Таланттарды тарту.** Компания өзінің таланттарды басқару саясатын меритократия, әртүрлілікті, теңдікті және инклюзияны қамтамасыз ету қағидаттары негізінде құрады.
- **Таланттарды дамыту.** Компания қызметкерлердің біліктілігін дамытуды адами капиталға инвестиция ретінде қарастырады, өткізілетін іс-шаралар мен қаржылық нәтиже арасындағы тікелей байланысты қамтамасыз етуге тырысады. Фронт-офис қызметкерлерінің кәсіби шеберлігін дамыту, компания менеджментінің көшбасшылығы мен басқару құзыреттерін дамыту, компанияның әрбір қызметкерінің мамандануы шеңберінде кәсіби даму маңызды бағыттар болып табылады.
- **Жеке және командалық өнімділікті басқару.** Компания әрбір қызметкер үшін дамудың оңтайлы қарқынына сәйкес мансаптық дамуға қол жеткізуді қамтамасыз ету мақсатында жеке және командалық нәтижелілікті басқару, сондай-ақ әлеуетті бағалау және дамыту жүйелерін жетілдіреді.
- **Сабақтастықты қамтамасыз ету және жоспарлау.** Компанияның әрбір қызметкерінің ашық бос жұмыс орындарына конкурстарға қатысуға, лауазымға кірісу және бейімделу кезінде сүйемелдеу мен қолдау алуға мүмкіндігі бар.

4. Сыйақыны басқару

- **Өтемақы саясаты.** Компания материалдық және материалдық емес сыйақылардың ашықтығы мен әділдігін қамтамасыз етуді басты басымдықтардың бірі ретінде қарастырады.
- **Лауазымдық разрядтар жүйесін басқару.** Компания базалық төлемнің бәсекеге қабілетті әділ жүйесін қамтамасыз ету мақсатында еңбек нарығын зерттеу (шолу жасау, мониторинг нәтижелері) негізінде базалық сыйақымен операциялар жүргізеді.
- **Нәтиже үшін сыйақы.** Сыйақының өзгермелі бөлігін төлеуде Компания нәтижелерге қол жеткізуді, жауапкершілікті және ең жақсы орындауды ынталандыратын өнімділік пен нәтижелілік көрсеткіштеріне сүйенеді.

5. Әлеуметтік жауапкершілік, әл-ауқат және денсаулық

- **Әлеуметтік қолдау.** Компания өз қызметкерлеріне қиын өмірлік жағдай туындаған жағдайда төлемдер мен жеңілдіктердің кең пакетін ұсыну арқылы қолдау көрсетеді.
- **Әл-ауқат және денсаулық.** Компанияның сыйақы саласындағы саясаты қызметкерлердің денсаулығын мақсатты төлемдер (емдік жәрдемақылар) және жеңілдіктер (медициналық сақтандыру) деңгейінде де, өндірістік ортаға инвестициялар деңгейінде де қолдауды көздейді. Біз әр жұмыс орнында жұмыс істеу-ге ыңғайлы жағдай жасауға тырысамыз.

6. Жүйенің персоналды қамту қажеттіліктеріне технологиялық сәйкестігін қамтамасыз ету

- **Адами ресурстарды басқару жүйесін автоматтандыру.** Компания HR-процестерді автоматтандыру міндеттерін тәуекелдерді азайту және сонымен бірге адами ресурстардан түсетін кірісті барынша арттыру қызметі ретінде қарастырады.
- **Фактілер мен деректерді талдау негізінде шешім қабылдау.** Компания қабылданатын шаралардың негізділігі мен ашықтығын қамтамасыз ете отырып, фактілер мен деректерді талдауға сүйене отырып, кадрлық шешімдер қабылдайды.

Еңбек қатынастары практикасы

КМФ кадр саясатының мақсаты Компанияның стратегиялық мақсаттарына жету үшін құрамы мен құзыреттілік деңгейі жеткілікті ұжымды қалыптастыру болып табылады. Жаңа қызметкерлерді жалдау процедурасы бірнеше іріктеу кезеңдерін қамтиды. Бос лауазымдарға орналасуға үміткерлерді іріктеу барысында олардың кәсіби құзыреттілігінің деңгейі ғана емес, сонымен қатар біздің корпоративтік құндылықтарымызды бөлуге дайындығы да бағаланады.

Барлық жаңадан жалданған қызметкерлер жұмысқа орналасқаннан кейін функционалдық және әлеуметтік-психологиялық бейімделуден өтеді. Әрбір жаңа қызметкер өзінің алғашқы жұмыс күнінде «КМФ-ке қош келдіңіз!»

тренингінен өтеді, сол жерде оның компания ұжымындағы кәсіби және әлеуметтік бейімделуі басталады.

Компания адами ресурстарды басқарудың бизнес-процестерін цифрландыру бойынша жұмыс жүргізуде. HR бөлімшесі өз жұмысында WebSoft HCM және E-staff бағдарламалық өнімдерін пайдаланады, қызметкерлердің құзыреттілік деңгейі мен тиімділігін бағалауды, қызметкерлерді іріктеу және жалдау процедураларын автоматтандыру бойынша жұмыс жүргізілуде.

Компания қызметкерлермен қарым-қатынастарын Қазақстанның еңбек заңнамасының нормаларына қатаң сәйкестікте қалыптастырады және қызметкерлердің барлық заңнамалық бекітілген құқықтарының іске

асырылуына кепілдік береді. Еңбек дауларын шешу үшін компанияда Келісу комиссиясы құрылды, оған еңбек ұжымы мен жұмыс беруші өкілдерінің тең саны кіреді. Есепті кезеңде компанияда еңбек заңнамасын бұзу және қызметкерлерді кемсіту жағдайлары тіркелген жоқ.

Компанияда қызметкерлерді жынысы, жасы, әлеуметтік мәртебесі және өзге де белгілері бойынша кемсітуге жол берілмейді. Қызметкерлерге төленетін сыйақы оның жынысына, жасына және басқа да айырмашылықтарына қарамастан, тек әрбір нақты қызметкердің еңбегімен және компания қызметінің нәтижелеріне қосқан үлесімен анықталады. Компания балалар мен мәжбүрлі еңбекті пайдалануға жол бермейді.

Персонал құрамы

Компания қызметкерлерінің нақты саны 2022 жылдың аяғында 1 990 қызметкерден 2 142 қызметкерге дейін өсті, бұл ретте кадрлардың тұрақтамауы коэффициенті 27%-дан 23%-ға дейін төмендеді. Қызметкерлердің жалпы санынан 449 адам бас кеңседе және 1 646 адам Компанияның филиалдарында жұмыс істейді. Компанияның 6 қызметкері – жоғары буын басшысы, орта буын – 449 қызметкер, қалғандары мамандар немесе техникалық қызметкерлер болып табылады.

Персоналдың гендерлік құрылымы тұтастай алғанда теңдестірілген және есепті жыл ішінде елеулі өзгерістерге ұшыраған жоқ. Әйелдер жалпы қызметкерлер санының 52,0% құрайды (2 142 қызметкердің 1 113-і).

Ең көп жас тобы – 25 пен 40 жас аралығындағы қызметкерлер, бұл жалпы персоналдың 67,6% құрайды (1 447 қызметкер). Бұл ретте 2022 жылы персоналдың жас құрылымы біршама әртараптандырылды: 25 жасқа дейінгі қызметкерлердің үлесі 9,0%-дан 10,1%-ға дейін, 40-тан 55 жасқа дейін – 18,6%-дан 19,2%-ға дейін, 55 жастан асқандар – 2,9%-дан 3,1%-ға дейін өсті.

2022 жылы 191 қызметкер ана/әке демалысын алды, 73 қызметкер ана/әке демалысынан оралды.

Қызметкерлердің нақты саны

қызметкерлер, кезең аяғында

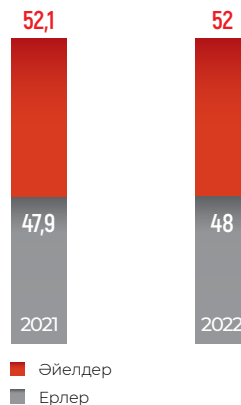
Кадрлардың тұрақтамауы

кезең үшін %

Жынысы бойынша бөліністігі персонал құрылымы

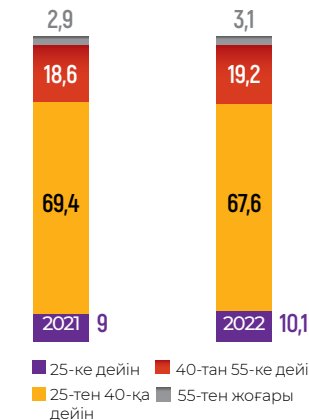
%, кезең аяғында

■ Әйелдер
■ Ерлер

Жасы бойынша бөліністігі персонал құрылымы

%, кезең аяғында

■ 25-ке дейін ■ 40-тан 55-ке дейін
■ 25-тен 40-қа дейін ■ 55-тен жоғары

Қызметкерлерді ынталандыру және оқыту

KMF-те Компанияның стратегиялық мақсаттарына қол жеткізуге және білікті жұмысшыларды ұстап қалуға бағытталған ашық, әділ ынталандыру жүйесі жұмыс істейді. Ынталандыру жүйесі сыйлықақының үш түрін қамтиды:

- Фронт-офис қызметкерлеріне ай сайынғы сыйлықақы беру, оның мөлшері айдың қорытындысы бойынша айқындалады;
- Жыл ішіндегі жұмыс тиімділігін ескере отырып есептелген рейтинг негізінде жыл қорытындысы бойынша жыл сайынғы сыйлықақы;
- Жобаларды аяқтау нәтижелері бойынша ақшалай сыйақы алатын жобаларға қатысушыларға жобалық сыйлықақы беру.

Компанияда «кафетерий» қағидаты бойынша қалыптастырылатын әлеуметтік пакет жұмыс істейді: әрбір қызметкер өзі үшін Компания белгіленген лимиттер мөлшерінде төлейтін жеңілдіктер жиынтығын қалыптастыра алады. Компанияның әлеуметтік пакеті қызметкерлерді әлеуметтік қолдауға, қызметкер мен отбасы мүшелерінің денсаулығын қолдауға, «жұмыс және жеке өмір» тепе-теңдігін сақтауға, қызметкерлер мен олардың балаларын дамытуға бағытталған.

KMF персоналын оқыту және дамыту корпоративтік мәдениеттің бір бөлігі болып табылады және жүйелі негізде жүргізіледі. Компанияда барлық қызметкерлер үнемі қол жеткізе алатын электрондық курстары бар корпоратившілік оқыту платформасы бар. Компанияда корпоратившілік білім беру саласындағы бизнес-процестерді мынадай бағыттарда цифрландыру бойынша жұмыс жүргізілуде:

- Оқу процесін басқару және кәсіби білімді тексеру;
- Компания қызметкерлерін онлайн режимде оқыту және тестілеу;
- Оқытудың тиімділігін және оған жұмсалатын шығындардың негізділігін талдау.

Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау

KMF өз қызметкерлерінің денсаулығы мен еңбек қауіпсіздігіне ерекше мән береді. Компаниядағы еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жүйесі 2020 жылғы 8 желтоқсанда KMF Басқармасы бекіткен Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулыққа (бұдан әрі – ЕҚжәнеЕҚ жөніндегі нұсқаулық) негізделеді. ЕҚжәнеЕҚ жөніндегі нұсқаулықта зиянды және қауіпті өндірістік факторлар жүйеленген, ЕҚжәнеЕҚ бойынша жұмыстарды ұйымдастыру, қызметкерлерді еңбек қауіпсіздігі техникасына оқыту тәртібі айқындалған, авариялық жағдайларда іс-қимыл жасау тәртібі, сондай-ақ еңбек қызметіне байланысты жазатайым оқиғаларды есепке алу және тергеу тәртібі сипатталған.

Компанияның барлық қызметкерлері қауіпсіздік техникасы бойынша нұсқаулықтың төрт түрінен өтеді: кіріспе; жұмыс орнындағы бастапқы; қайталама; жоспардан тыс. Жұмысқа жаңадан қабылданған адамдар міндетті түрде жұмысқа қабылданған сәттен бастап он жұмыс күні ішінде қашықтан оқыту жүйесінде ЕҚжәнеЕҚ мәселелері бойынша оқудан өтеді, кейіннен білімін міндетті түрде тексереді. ЕҚжәнеЕҚ мәселелері бойынша оқудан, нұсқаудан өтпеген және білімі тексерілмеген қызметкерлер жұмысқа жіберілмейді.

KMF барлық құрылымдық бөлімшелері әр жайдың 40-50 м² ауданына бір өрт сөндіргіштің ең төменгі нормативіне сүйене отырып, жарамды бастапқы өрт сөндіру құралдарымен (өрт сөндіргіштермен) қамтамасыз етіледі. Оқшауланған ғимаратта орналасқан әрбір құрылымдық бөлімшеде өрт сөндіру жабдықтары болады, оған құм салынған қорап, күрек, сүймен және багор кіреді.

KMF ғимараттары мен кеңсе жайларында бір қабатта оннан астам адам болған кезде өрт туындаған жағдайда адамдарды эвакуациялау жоспарлары әзірленуге тиіс. Эвакуациялау жоспарларын мамандандырылған ұйымдар кеңселерді, жайларды немесе ғимараттарды орналастыру схемалары негізінде әзірлейді. Өрт дабылы мен өрт сөндіру, түтінге қарсы қорғау жүйелерін қолдана отырып, адамдарды эвакуациялау, өрт туралы адамдарды хабардар ету және эвакуацияны басқару бойынша оқу-жаттығулар жыл сайын өткізіледі.

МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРМЕН ӨЗАРА ӘРЕКЕТ

KMF өзінің барлық мүдделі тараптары үшін құндылық құруға және қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді перспективада олардың мүдделерін ескере отырып, теңгерімді дамуды қамтамасыз етуге тырысады. Біз мүдделі тараптармен біздің қызметіміз туралы мүмкіндігінше хабардар ету және олар үшін ең жақсы нәтижелерге қол жеткізу үшін өзара әрекеттесеміз.

Мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл Компания менеджментінің жауапты шешімдер қабылдауының негізгі элементі болып табылады.

Біз мүдделі тараптардың қажеттіліктері мен үміттеріне сәйкес бизнесімізді дамыту стратегиясын қалыптастыруға көмектесу үшін әртүрлі форумдар мен арналар арқылы барлығына компания қызметі туралы кері байланыс беруге мүмкіндік береміз.

Мүдделі тараптармен сапалы өзара әрекеттесуді қамтамасыз ете отырып, біз өзара сенімділікті нығайтуға, қатысуға ықпал етуге, тәуекелдерді сенімді басқаруды қолдауға және сайып келгенде мүдделі тараптарымыздың мүдделеріне жауап беретін шешімдер қабылдауға тырысамыз.

Мүдделі тараптармен ашық диалог арқылы біз мүдделі тараптардың тілектері мен негізгі мүдделері туралы және осы қажеттіліктерді қалай жақсы қанағаттандыруға болатындығы туралы нақты түсінік қалыптастырдық.

ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУ

Қоршаған ортаны қорғау саласындағы саясат

Өз қызметін жүзеге асыру барысында Компания қоршаған ортаға және ресурстарды пайдалануға ұқыпты және ұтымды қарауды қамтамасыз етеді. KMF өз қызметінде Қоршаған ортаны қорғау саласындағы негізгі қағидаттардың талаптарын сақтайды:

- адам өмірі мен денсаулығын қорғау, халықтың өміріне, еңбегі мен демалысына қажетті қолайлы қоршаған ортаны сақтау және қалпына келтіру;
- қоршаған ортаға ықтимал зиянның алдын алу.

KMF ішкі құжаттарында іске асырылуы экологияға, адам өмірі мен денсаулығына зиян келтіретін KMF жобаларын қаржыландыруға тыйым салатын нормалар көрсетілген. Кредитке өтінімдерді қарау кезінде KMF қарыз алушылардың (өтініш берушілердің) қызметіндегі табиғатты қорғау аспектілеріне ерекше назар аударады және экологиялық бағдарланған жобаларды қолдайды. Кредит беру кезінде тыйым салынған бағыттардың бірі қоршаған ортаға, адамның өмірі мен денсаулығына елеулі зиян келтіретін жобаларға кредит беру болып табылады.

KMF экологиялық және әлеуметтік ықпалды анықтау, бағалау және басқару мақсатында әлеуметтік-экологиялық басқару жүйесінің тұрақты жұмыс істеуін қамтамасыз ету үшін барлық ақылға қонымды күш-жігерін пайдаланады. Компания экологиялық және әлеуметтік мәселелермен байланысты KMF-тің іскерлік беделі үшін құқықтық, қаржылық салдарды болдырмауға бағытталған тиісті шараларды қабылдайды.

Ресурстарды тұтыну және қалдықтарды басқару

КМФ тұрақты негізде қалдықтары аз және ресурс үнемдейтін технологиялар мен жабдықтарды енгізу жөніндегі қызметті жүргізеді. Компанияның бас кеңсесі мен оның филиалдарының ғимараттары сумен, электрмен және жылумен жабдықтаудың автоматтандырылған жүйелерімен жабдықталған.

Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексіне сәйкес Компания кейіннен қайта өңдеу және кәдеге жарату үшін қауіпті қалдықтарды (қорғасын батареялары, аккумуляторлар, құрамында майы бар қалдықтар, пневмати-

калық шиналар, қатты тұрмыстық қалдықтар, құрамында сынабы бар шамдар, пайдаланылған майлар) жинайды.

2019 жылдың сәуір айынан бастап Компания қалдықтарды бөлек жинау және қайта өңдеу бөлігінде ECONetwork платформасымен ынтымақтастық жүргізіп келеді. Ынтымақтастық барысында компания 14 584,23 кг қалдықты, оның ішінде 13 930,25 кг макулатураны, 324,33 кг әйнекті, 276,03 кг пластикті, 31,27 алюминийді және 22,35 кг полиэтиленді өңдеуге жіберді.

2022 ЖЫЛЫ КМФ ТҰТЫНҒАН РЕСУРСТАР

РЕСУРС ТҮРІ	ӨЛШ.БІР	ЖИЫНТЫҚ ТҰТЫНУ
Жылу энергиясы	Гкал	76 760,9
Дизель отыны	литр	6 105,0
Электр энергиясы	кВт*сағ	3 110 349,9
Су тұтыну	м ³	16 352,6
Ағынды суларды бұру	м ³	11 574,0

КОРПОРАТИВТІК ӘЛЕУМЕТТІК ЖАУАПКЕРШІЛІК

Қарыз алушыларды қолдау

Өздеріне тәуелді емес жағдайларға байланысты қиын жағдайға тап болған КМФ клиенттері әрқашан компанияның қолдауына сенім арта алады. 2022 жылы Компания қарыз алушыларға өз бастамасымен қолдау көрсеткен бірнеше жағдай болды:

- 2022 жылғы қаңтарда Қазақстанның көптеген ірі қалаларында жаппай тәртіпсіздіктер орын алды, нәтижесінде көптеген кәсіпкерлер мүлік пен тауарлардың жойылуынан, сондай-ақ мәжбүрлі бос тұрып қалудан зардап шекті. Компания ШОБ субъектілері қатарындағы зардап шеккен клиенттерге қолдау көрсету туралы шешім қабылдады және елдегі төтенше жағдай режимінің қолданылу кезеңінде төлемдерді кешіктіргені үшін пайыздар мен айыппұл санкцияларын есептеуді тоқтатты;
- 2022 жылғы 7 сәуірде Талғар қаласындағы орталық базарда ірі өрт болып, нәтижесінде бірнеше ірі аяқ киім мен киім-кешек қатарлары өртеніп кетті. 224 бутик (контейнер) зардап шекті, оның 35-і КМФ тұтынушыларына тиесілі. Біз әрбір клиентпен жедел байланысып, негізгі борыш бойынша төлемді 3 айға кейінге қалдыра отырып, қолданыстағы қарыздарды қайта құрылымдау, сондай-ақ тауарды сатып алу үшін қосымша қарыз беру шешімін ұсындық.
- 2022 жылғы қыркүйекте Қостанай облысында ірі орман өрті болды – өрт алаңы 43 мың гектардан асты. Өрттің салдарынан 12 адам зардап шекті, біреуі қаза тапты. КМФ өрт салдарынан мүлкі зардап шеккен клиенттерге микрокредит пен төлем қарыздарын есептен шығаратынын жариялады.

Қайырымдылық бастамалары

Компания қаржылық сауаттылыққа, әйелдер кәсіпкерлігіне, балалар мен отбасыларға, сондай-ақ спортқа қатысты әртүрлі жобаларды үнемі қолдайды. Атап айтқанда, КМФ 2022 жылы мына қайырымдылық бастамаларды іске асырды:

- 2022 жылғы 20-22 мамырда КМФ отандық өндірушілердің жыл сайынғы «Ulttyq ónim» («Ұлттық өнім») Республикалық көрмесіне демеуші болды;
- 2022 жылғы 12-13 мамырда Астана қаласында «ENACTUS KAZAKHSTAN NATIONAL EXPO 2022» ұлттық кубогы өтті, онда бесінші жыл КМФ және КМФ-Демеу кәсіпкерлік мектебінің демеушілері болып табылады;
- 2022 жылғы 18 мамырда КМФ өзінің 25 жылдығына орай КМФ-Демеу қорымен бірлесіп Қазақстан Республикасы-

ның орталық мемлекеттік мұражайында балаларға арналған оқу орталығын ашты. Барлық қазақстандық балалар «Музейдегі түн-2022» акциясы аясында ресми түрде ашылған коворкинг-орталыққа бара алады. Орталықтың жас қонақтары ұлттық ойындар ойнап, тарихпен танысып, пайдалы әрі қызықты ақпарат ала алады. Сондай-ақ, балалар мен жасөспірімдерге арналған балалар коворкинг-орталығының базасында ойын және дәріс түрінде қаржылық сауаттылық бойынша тұрақты сабақтар өткізілетін болады;

- 2022 жылғы 20-21 мамырда компания өзінің 25 жылдығына орай Жаңатас қаласының оқушылары арасында футбол фестивалін өткізді;

- 2022 жылғы 1 маусымда KMF Алматы қаласының Орталық мәдениет және демалыс саябағында балалар мерекесін өткізді. Балалар түрлі байқауларға қатысып, сыйлықтар алды, би биледі және аниматорлар мен сиқыршылардың қатысуымен шоу көрді;
- 2022 жылғы 21 шілдеде Компания Қызылорда облысының Жаңақорған кентінде өзінің 25 жылдығына орай агрофорум өткізді;
- 2022 жылғы 4 тамызда KMF «Қазақстанның үздік тауары» өңірлік көрме-конкурсының ұйымдастырушысы болды;
- 2022 жылғы 27 тамызда «Enactus Kazakhstan» кәсіпкерлік мектебі KMF-ке 6 жылдық ынтымақтастық қорытындысы бойынша платина демеушісі мәртебесін берді;
- Қыркүйек. KMF және KMF-Демеу қоры «Мектепке жол» жобасы аясында Garyshker білім беру платформасымен бірлесіп, Қазақстанның аз қамтылған отбасыларынан шыққан балаларға мектеп керек-жарақтары бар 400 рюкзак сатып алды. Сондай-ақ, KMF қызметкерлері Павлодар облысы, Ертіс ауылының «Бейбітшілік» ҚҚ тәрбиеленушілеріне ерекше қажеттіліктері бар балаларға арналған бөлмені жайластыру мақсатында дамытатын және спорттық ойындар сыйлады.
- 2022 жылғы 23-25 қыркүйекте KMF KMF-Демеу қорымен бірлесіп, Жетісу облысының Үшарал қаласында өткен спартакиаданың бас демеушісі болды. Іс-шараны Алакөл ауданының бұқаралық спорттық іс-шаралар орталығы ұйымдастырды. Оған 35 ауылдық мектептен 1260 оқушы қатысты. Балалар спорттың 13 түрінен үздік атағы үшін жарысты. Жеңімпаздарға естелік медальдар мен ақшалай сыйлықтар табысталды;
- 2022 жылғы 28 қазанда KMF және KMF-Демеу қорының қолдауымен Қаратау қаласында балалар алаңының салтанатты ашылуы өтті. Ашылу салтанатына жақын маңдағы мектептің балалары, шақырылған аниматорлар қатысты;
- 2022 жылғы 11 қарашада кіші және шағын бизнес өкілдері арасында KMF Isker Hanymy 2022 сыйлығының лауреаттарын марапаттау өтті.

ҚОСЫМШАЛАР

- 68 2022 жылғы қаржылық есептілік
- 98 Глоссарий
- 99 Байланыс ақпараты

2022 ЖЫЛҒЫ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК

«КМФ (ҚМФ)» микроқаржылық ұйымы» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

Қаржылық есептілік

2022 жылғы
тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебімен

«КМФ (ҚМФ)» микроқаржылық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

2022 жылғы қаржылық есептілік

МАЗМҰНЫ

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРДЫҢ АУДИТОРЛЫҚ ЕСЕБІ

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК

Қаржы жағдайы туралы есеп.....	1
Жиынтық кіріс туралы есеп	2
Капиталдағы өзгерістер туралы есеп.....	3
Ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп	4-5

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

1. Қызмет сипаттамасы.....	5
2. Қаржылық есептілікті дайындау негізі.....	5
3. Есеп саясатының негізгі ережелері.....	6
4. Елеулі есептік пайымдаулар мен бағалаулар	21
5. Ақша қаражаты және оның баламалары.....	23
6. Туынды қаржы құралдары.....	23
7. Клиенттерге берілген кредиттер.....	24
8. Инвестициялық бағалы қағаздар	30
9. Инвестициялық жылжымайтын мүлік.....	31
10. Негізгі құралдар	32
11. Пайдалану құқығы нысанындағы активтер және жалдау шарттары бойынша міндеттемелер	33
12. Материалдық емес активтер	33
13. Өзге активтер мен міндеттемелер	34
14. Кредиттік ұйымдардың қаражаты.....	34
15. Салық салу	35
16. Шығарылған борыштық бағалы қағаздар.....	36
17. Капитал	36
18. Шарттық және шартты міндеттемелер	37
19. Клиенттерге берілген кредиттер бойынша пайыздық түсім	38
20. Кредиттік залалдар бойынша шығыстар.....	39
21. Қызметкерлерге жұмсалған шығыстар және өзге операциялық шығыстар	39
22. Тәуекелдерді басқару	40
23. Әділ құнды бағалау	52
24. Активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімдерін талдау	55
25. Байланысты тараптармен операциялар	55
26. Қаржылық қызметке қатысты міндеттемелердегі өзгерістер	56
27. Капиталдың жеткіліктілігі	57

«КМФ (ҚМФ)» микроқаржылық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

2022 жылғы қаржылық есептілік

ҚАРЖЫ ЖАҒДАЙЫ ТУРАЛЫ ЕСЕП**2022 жылғы 31 желтоқсан***(мың теңге)*

		<i>2022 жылғы</i>	<i>2021 жылғы</i>
	<i>Ескер.</i>	<i>31 желтоқсан</i>	<i>31 желтоқсан</i>
Активтер			
Ақша қаражаты және оның баламалары	5	7.041.198	6.257.217
Кредиттік ұйымдардағы қаражат		23.755	23.854
Туынды қаржы активтері	6	1.201.302	485.041
Клиенттерге берілген кредиттер	7	203.453.188	161.753.081
Инвестициялық бағалы қағаздар	8	10.188.072	4.663.222
Инвестициялық жылжымайтын мүлік	9	66.958	66.958
Негізгі құралдар	10	9.097.130	7.615.716
Пайдалану құқығы нысанындағы активтер	11	921.187	555.282
Материалдық емес активтер	12	413.180	469.539
Ағымдағы корпоративтік табыс салығы бойынша активтер	15	158.025	256.837
Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша активтер	15	71.062	113.880
Өзге активтер	13	943.780	664.501
Активтер жиыны		233.578.837	182.925.128
Міндеттемелер			
Кредиттік ұйымдардың қаражаты	14	163.736.457	123.898.949
Туынды қаржы міндеттемелер	6	835.423	–
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	16	10.389.636	10.570.322
Жалдау шарттары бойынша міндеттемелер	11	992.534	608.268
Өзге міндеттемелер	13	5.304.300	5.595.085
Міндеттемелер жиыны		181.258.350	140.472.624
Капитал			
Жарғылық капитал	17	14.430.993	14.430.993
Резервтік капитал	17	1.478.339	1.197.776
Әділ құн резерві		(371.782)	17.550
Инвестициялық жылжымайтын мүлікті қайта бағалау резерві		62.329	62.329
Бөлінбеген пайда		36.720.608	26.743.856
Капитал жиыны		52.320.487	42.452.504
Капитал және міндеттемелер жиыны		233.578.837	182.925.128

Компания Басқармасы қол қойды және шығаруға бекітті:

Ш.А.Жусупов

Басқарма Төрағасы

Е.Ю.Черных

Бас бухгалтер

2023 жылғы 30 наурыз

5-дан 57-ге дейінгі беттерде қоса беріліп отырған ескертпелер осы қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

1

«КМФ (ҚМФ)» микроқаржылық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

2022 жылғы қаржылық есептілік

ЖИЫНТЫҚ КІРІС ТУРАЛЫ ЕСЕП**2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін***(мың теңге)*

		<i>2022 жыл</i>	<i>2021 жыл</i>
	<i>Ескер.</i>		
Тімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып есептелген пайыздық түсім			
Ақша қаражаты және оның баламалары		761.279	449.623
Клиенттерге берілген кредиттер	19	70.082.077	53.679.123
Инвестициялық бағалы қағаздар		565.138	416.954
		71.408.494	54.545.700
Тімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып есептелген пайыздық шығыстар			
Кредиттік ұйымдардың қаражаты		(18.566.594)	(16.061.417)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар		(1.319.313)	(395.099)
«Репо» шарттары		(122.600)	(963)
		(20.008.507)	(16.457.479)
Жалдау шарттары бойынша міндеттемелер	11	(125.357)	(89.741)
		(20.133.864)	(16.547.220)
Таза пайыздық кіріс		51.274.630	37.998.480
Кредиттік залалдар бойынша шығыстар	20	(5.360.397)	(1.175.431)
Кредиттік залалдар бойынша шығыстардан кейінгі таза пайыздық кіріс		45.914.233	36.823.049
Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарымен операциялар бойынша таза (залалдар)/кірістер	6	(4.779.502)	(609.302)
Шетел валютасымен операциялар бойынша таза залалдар:			
- валюта баптарын қайта бағалау		(1.321.206)	(210.465)
- сауда операциялары		(100.780)	(33.092)
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарын бастапқы тану нәтижесінде таза (залалдар)/кірістер		–	(82.019)
Өзге кірістер		146.533	175.715
Қызметкерлерге жұмсалған шығыстар	21	(15.898.734)	(12.944.271)
Өзге операциялық шығыстар	21	(7.274.993)	(5.418.537)
Өзге шығыстар		(51.903)	(191.245)
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстарға дейінгі пайда		16.633.648	17.509.833
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар	15	(3.570.696)	(3.481.657)
Бір жылдағы пайда		13.062.952	14.028.176
Өзге жиынтық кіріс			
<i>Кейінгі кезеңдерде пайданың немесе залалдың құрамына қайта жіктелуге жататын өзге жиынтық кіріс</i>			
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық құралдардың әділ құнының таза өзгеруі	8	(508.719)	8.543
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық құралдар бойынша күтілетін кредиттік залалдарға бағалау резервінің өзгеруі	8	119.387	4.618
Салықты шегергендегі бір жылдағы өзге жиынтық кіріс		(389.332)	13.161
Бір жылдағы жиынтық кіріс жиыны		12.673.620	14.041.337

5-мен 57-ге дейінгі беттерде қоса беріліп отырған ескертпелер осы қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

2

«КМФ (ҚМФ)» микроқаржылық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

2022 жылғы қаржылық есептілік

КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ЕСЕП

2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

(мың теңге)

	Ескер.	Жарғымалық капитал	Резервтік капитал	Әділ құн резерві	Инвестициялық жылжымалы мүлікте қайта бағалану резерві	Бөлінбеген пайда	Капитал жиыны
2021 жылғы 1 қаңтар		14.430.993	976.218	4.389	62.329	32.070.277	47.544.206
Бір жылдағы пайда		–	–	–	–	14.028.176	14.028.176
Бір жылдағы өзге жиынтық кіріс		–	–	13.161	–	–	13.161
Бір жылдағы жиынтық кіріс жиыны		–	–	13.161	–	14.028.176	14.041.337
Жарияланған дивидендтер	17	–	–	–	–	(19.133.039)	(19.133.039)
Резервтік капиталға аудару	17	–	221.558	–	–	(221.558)	–
2021 жылғы 31 желтоқсан		14.430.993	1.197.776	17.550	62.329	26.743.856	42.452.504
Бір жылдағы пайда		–	–	–	–	13.062.952	13.062.952
Бір жылдағы өзге жиынтық кіріс		–	–	(389.332)	–	–	(389.332)
Бір жылдағы жиынтық кіріс жиыны		–	–	(389.332)	–	13.062.952	12.673.620
Жарияланған дивидендтер	17	–	–	–	–	(2.805.637)	(2.805.637)
Резервтік капиталға аудару	17	–	280.563	–	–	(280.563)	–
2022 жылғы 31 желтоқсан		14.430.993	1.478.339	(371.782)	62.329	36.720.608	52.320.487

«КМФ (ҚМФ)» микроқаржылық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

2022 жылғы қаржылық есептілік

АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ЕСЕП (жалғасы)

2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

(мың теңге)

	Ескер.	2022 жыл	2021 жыл
Операциялық қызметтен түскен ақша ағыны			
Ақша қаражаты және оның баламалары бойынша алынған пайыздар		760.081	449.622
Клиенттің кредиторі бойынша алынған пайыздар		67.290.914	54.475.133
Инвестициялық бағалы қағаздар бойынша алынған пайыздар		349.199	338.260
Өзге алынған кірістер		60.628	139.201
Кредиттік ұйымдардың қаражаты бойынша төленген пайыздар		(17.786.858)	(15.394.379)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша төленген пайыздар	26	(1.300.000)	–
«Repo» шарттары бойынша төленген пайыздар		(122.600)	963
Шетел валютасымен операциялар бойынша таза іске асырылған залалдар		(100.780)	(33.092)
Туынды қаржы құралдары бойынша таза іске асырылған залалдар		(4.660.340)	(906.499)
Қызметкерлерге жұмсалған шығыстар		(14.165.107)	(10.728.917)
Төленген өзге операциялық шығыстар		(5.859.294)	(3.691.260)
Корпоративтік табыс салығы мен әлеуметтік аударымдардан бөлек, төленген салықтар		(1.703.903)	(1.069.816)
Операциялық активтер мен міндеттемелердегі өзгерістерге дейін операциялық қызметтен түскен ақша ағыны		22.821.940	23.577.290
<i>Операциялық активтердегі таза (ұлғаю)/азаяу</i>			
Кредиттік ұйымдардағы қаражат		1.297	(244)
Клиенттерге берілген кредиттер		(44.102.100)	(27.481.895)
Өзге активтер		(60.303)	28.420
<i>Операциялық міндеттемелердегі таза (ұлғаю)/азаяу</i>			
Өзге міндеттемелер		(27.276)	(701.210)
Корпоративтік табыс салығына дейін операциялық қызметтен түскен таза ақша ағыны		(21.366.442)	(4.577.639)
Төленген корпоративтік табыс салығы		(3.429.067)	(3.839.669)
Операциялық қызметтен ақша қаражатының таза (жұмсалуы)/түсуі		(24.795.509)	(8.417.308)
Инвестициялық қызметтен түскен ақша ағыны			
Негізгі құралдарды сатып алу		(2.932.377)	(1.623.083)
Негізгі құралдарды сатудан түсетін түсімдер		71.445	31.304
Материалдық емес активтерді сатып алу		(83.830)	(168.676)
Инвестициялық бағалы қағаздарды сатып алу		(5.697.986)	(459.888)
Инвестициялық қызметтегі ақша қаражатының таза жұмсалуы		(8.642.748)	(2.220.343)
Қаржы қызметінен түсетін ақша ағындары			
Кредиттік ұйымдардың қаражатының түсуі	26	118.634.342	73.564.151
Кредиттік ұйымдардың қаражатының өтеуі	26	(81.292.748)	(51.842.724)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар		–	9.975.221
Төленген дивидендтер	17	(2.805.637)	(19.133.039)
Жалдау шарттары бойынша міндеттемелерді өтеу	11	(539.881)	(423.370)
Қаржы қызметінен ақша қаражатының таза түсуі		33.996.076	12.140.239
Күтілетін кредиттік залалдардың ақша қаражаты мен оның баламаларына әсері	5	(7.760)	(1.209)
Айырбас бағамы өзгерістерінің ақша қаражаты мен оның баламаларына әсері		233.922	(59.704)
Ақша қаражаты мен оның баламаларының таза ұлғаюы		783.981	1.441.675
Ақша қаражаты мен оның баламалары, 1 қаңтарда		6.257.217	4.815.542
Ақша қаражаты мен оның баламалары, 31 желтоқсанда	5	7.041.198	6.257.217
Ақшалай емес операциялар			
Кредиттік ұйымдардағы қысқа мерзімді салымдар бойынша төлем көзінен салықты есепке алу		55.692	33.577

5-мен 57-ге дейінгі беттерде қоса берілген отырған ескертпелер осы қаржылық есептіліктің ажырасам бөлігі болып табылады.

4

«КМФ (ҚМФ)» микроқаржылық ұйымы жауапкершілігі шектеулі серіктестігі 2022 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

1. Қызмет сипаттамасы

«КМФ (ҚМФ)» микроқаржылық ұйымы жауапкершілігі шектеулі серіктестігі (бұдан әрі – «Компания») 2006 жылы Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес «KazMicroFinance» микрокредиттік ұйымы жауапкершілігі шектеулі серіктестігі ретінде құрылды.

Қазақстан Республикасының 2012 жылғы 26 қарашадағы «Микроқаржы ұйымдары туралы» заңының қолданысқа енгізілуіне байланысты, 2015 жылғы 5 қаңтарда Компания Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде реттелетін микроқаржы ұйымы «КМФ (ҚМФ)» микроқаржылық ұйымы жауапкершілігі шектеулі серіктестігі ретінде ресми түрде қайта тіркелді. Компанияның қызметі уәкілетті органда есептік тіркеуден өту және пруденциалдық нормативтерді сақтау рәсімі арқылы Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігінің (бұдан әрі – «Агенттік») қадағалауында болады және реттеледі.

Компанияның негізгі қызметі – клиенттерге микрокредит беру. 2022 және 2021 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша компанияның Қазақстан Республикасының аумағында 14 филиалы және 106 бөлімшесі бар. Филиалдар мына қалаларда орналасқан: Алматы, Астана, Ақтөбе, Қарағанды, Қокшетау, Қостанай, Қызылорда, Павлодар, Семей, Талдықорған, Тараз, Түркістан, Өскемен және Шымкент. Компания Қазақстан Республикасында қызмет атқарады.

Компанияның бас кенесінің тіркелген және нақты мекенжайы: Назарбаев даңғылы, 50, 050004, Алматы қ., Қазақстан Республикасы.

2022 және 2021 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның жарғылық капиталы төмендегі қатысушыларға (бұдан әрі – «Акциягерлер») тиесілі болды:

Атауы	% иелену үлесі	
	2022 жылғы 31 желтоқсан	2021 жылғы 31 желтоқсан
«КМФ-Демеу» корпоративтік қоры Multi Concept Fund Management S.A. (бұдан дейін – «responsAbility Management Company S.A.»)	45,435	45,435
Triodos Funds B.V. (pauze – «Triodos Custody B.V.»)	18,127	18,127
Triodos SICAV II	12,085	12,085
Компанияның басшылығы және қызметкерлері responsAbility SICAV (Lux)	6,226	6,226
	6,042	6,042
	100,000	100,000

2. Қаржылық есептілікті дайындау негізі

Жалпы бөлім

Осы қаржылық есептілік Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (бұдан әрі – «ХКЕС») сәйкес дайындалды.

Қаржылық есептілік «Есеп саясатының негізгі ережелері» бөлімінде көрсетілгендерді қоспағанда, тарихи құн бойынша есепке алу қағидатына сәйкес дайындалды, мысалы, пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары және өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар.

Осы қаржылық есептілік, егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңгемне ұсынылды.

Қазақстан Республикасында шаруашылық қызметті жүзеге асыру шарттары

Компания өз қызметін Қазақстан Республикасында жүргізеді. Осының салдарында Компания дамушы нарықтарға тән Қазақстан нарықтарында экономикалық және қаржылық тәуекелдерге ұшырайды. Құқықтық, салық және әкімшілік жүйелер дамуын жалғастыруда, алайда олардың талаптарын екішүткі түсіндіру тәуекелімен ұштасады, оған қоса олар жиі өзгерістерге ұшырайды, бұл басқа да заңдық және фискалдық кедергілермен жиынтығында Қазақстанда бизнес жүргізетін кәсіпорындар үшін қосымша проблемалар туғызады. Ұсынылған қаржылық есептілік Қазақстандағы бизнесті жүргізу жағдайларының компанияның қызметі мен қаржылық жағдайына қандай әсер ететініне басшылықтың көзқарасын көрсетеді. Болашақ іскерлік ортаның нақты әсері басшылықтың бағалауынан өзгеше болуы мүмкін.

«КМФ (ҚМФ)» микроқаржылық ұйымы жауапкершілігі шектеулі серіктестігі 2022 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

2. Қаржылық есептілікті дайындау негізі (жалғасы)

COVID-19 пандемиясының әсері

2020 жылғы 11 наурызда Дуннежүзілік денсаулық сақтау ұйымы COVID-19 пандемиясының таралып жатқанын мәлімдеді. Соңғы айларда COVID-19 пандемиясы айтарлықтай әлсіреді, өйткені жалпы саухатқа тыйым салулар алынып тасталды, оқшаулау тоқтатылды және карантиндік шаралар жеңілдетілді. Көптеген үкімет зардап шеккен ұйымдарға қаржылық және қаржылық емес көмек көрсету шараларын алып тастады немесе қысқартты. Дегенмен, COVID-19 компаниялар мен экономикаға әлі де әсер етуі мүмкін, кәсіпорындардың кірістері төмендеп, жеткізу тізбегі бұзылып, жұмыс орындары қысқаруы мүмкін.

Геосаяси жағдай

Ресей Федерациясы мен Украина арасындағы қақтығыстың нәтижесінде көптеген елдер жекелеген ресейлік заңды тұлғалар мен Ресей азаматтарына қарсы санкциялар енгізді және жаңа санкциялар енгізуді жалғастырып жатыр. Беларусь Республикасына қатысты санкциялар да енгізілді.

Қор және валюта нарығындағы құбылмалылық, импорт пен экспортты шектеу, жергілікті ресурстардың, материалдар мен қызметтердің қолжетімділігі Ресей Федерациясымен, Беларусь Республикасымен немесе Украинамен айтарлықтай байланысы бар немесе белсенді қызмет атқаратын компанияларға тікелей әсер етеді. Алайда, орын алған жағдайдың салдары жанжалға қатысушы елдерге тікелей қатысы бар компанияларға ғана емес, басқа елдерге де тікелей немесе жанама әсер етуі мүмкін.

Елдерге байланысты тәуекелді басқару мақсатында Компания компанияның Бақылаушы Кеңесі белгілеген лимиттер шеңберінде контрагенттермен операцияларды бақылайды, олар үнемі қайта қаралады.

Инфляция және ағымдағы экономикалық жағдайлар

Макроэкономикалық және геосаяси ортаның әсері бүкіл әлемдегі барлық дерлік экономикадағы инфляциялық қысымды күшейтеді. Энергия тасымалдаушылардың жоғары және өсіп келе жатқан бағасы басқа тауарлар мен қызметтердің құнына теріс әсер етеді, бұл көптеген елде тұтыну бағасының айтарлықтай өсуіне әкеледі.

Көптеген тауардың, соның ішінде азық-түліктің бағасы жоғары болып қала береді. 2022 жылы Қазақстанда инфляция 20,3% құрады.

2022 жылы геосаяси шиеленістің өсуіне байланысты қор және валюта нарығында құбылмалылықтың айтарлықтай өсуі байқалды, осыған қарамастан, 2022 жылдың аяғындағы теңге құны еуроға қатысты іс жүзінде өзгерген жоқ және АҚШ долларына қатысты құнынан 6%-ға ғана төмен. 2022 жылғы 6 желтоқсанда Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің ақша-кредит саясаты комитеті (бұдан әрі – «ҚРҰБ») базалық мөлшерлемені +/- 1 пайыздық тармақ пайыздық дәлізімен жылдық 16,75%-ға дейін көтеру туралы шешім қабылдады.

Компания осы оқиғалар мен экономикалық жағдайлардың өзгеруінің өз қызметіне, қаржылық жағдайына және қаржылық нәтижелеріне әсерін бағалауды жалғастыруда.

Ағымдағы инфляциялық қысым, макроэкономикалық және геосаяси белгісіздік, соның ішінде Украинадағы қақтығыстың салдары және COVID-19 пандемиясының қалдық салдары активтер мен міндеттемелерді бағалауға байланысты болжамдар мен белгісіздіктерге әсер етеді.

3. Есеп саясатының негізгі ережелері

Есеп саясатындағы өзгерістер

Компания 2022 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдерге қатысты күшіне енген стандарттарға кейбір түзетулерді алғаш рет қолданды. Компания шығарылған, бірақ күшіне енген қандай да бір стандарттарды, түсіндірмелерді немесе түзетулерді мейрамінен бұрын қолданбаған.

«КМФ (ҚМФ)» микроқаржылық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

2022 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Есеп саясатындағы өзгерістер (жалғасы)

«Ауыртпалық түсіретін шарттар: шартты орындауға арналған шығындар» 37 ХҚЕС (IAS) енгізілетін түзетулер

Ауыртпалық түсіретін шарт – бұл міндеттемелерді орындау үшін сөзсіз орын алатын шығындар (яғни, Компания шартпен байланысты болғандықтан шығындардан бас тарта алмайды) оның орындалуынан күтілетін экономикалық пайдадан асып түсетін шарт.

Түзетулер Шарттың ауыр немесе шығын әкелетінін бағалау кезінде ұйымға осындай шарт бойынша тауарларды немесе қызметтерді өндірумен тікелей байланысты шығындарды, оның ішінде қосымша шығындарды (мысалы, тікелей еңбек шығындары мен материалдардың құнын) және шарт бойынша қызметпен тікелей байланысты шығындарды бөлу (мысалы, шартты орындау үшін пайдаланылатын жабдықтың амортизациясы және шарттың орындалуын басқару және қадағалау құны) қосу қажет екенін көрсетеді. Шартқа тікелей байланысты емес жалпы және әкімшілік шығындар егер олар шарт бойынша контрагентке нақты түрде жүктелмесе, бағалаудан шығарылады.

Бұл түзетулер Компанияның қаржылық есептілігіне әсер еткен жоқ.

«Тұжырымдамалық негіздерге сілтемелер» 3 ХҚЕС (IFRS) енгізілетін түзетулер

Түзетулер ХҚЕС-тің «Тұжырымдамалық негіздері» алдыңғы нұсқасына сілтемені стандарт талаптарына елеулі өзгерістер енгізбестен, 2018 жылғы наурызда шығарылған ағымдағы нұсқаға сілтемемен ауыстырады.

Түзетулер *«Бағалау міндеттемелері, шартты міндеттемелер және шартты активтер» 37 ХҚЕС (IAS)* қолдану саласына жататын міндеттемелер мен шартты міндеттемелер үшін *«2-ші күннің»* вкитимал кірістері мен залалдарының туындауын болдырмау үшін *«Бизнесерді біріктіру» 3 ХҚЕС (IFRS)* тану қағидаларын ерекшелік қосады немесе егер олар жеке операциялар аясында туындаса, *«Міндетті төлемдер» 21 ХҚЕТК (IFRIC)* түсіндіреді. Ерекшелік ұйымдардан тұжырымдамалық негіздердің ережелерін қолданудың орнына, 37 ХҚЕС (IAS) критерийлерін немесе ХҚЕТК (IFRIC) 21 түсіндірмелерін қолдана отырып, сатып алу күніндегі жағдай бойынша ағымдағы міндеттемені бар-жоғын анықтауды талап етеді. Түзетулер сонымен қатар 3ХҚЕС-ке (IFRS) шартты активтер сатып алынған күні танылмайтынын түсіндіретін жаңа абзац қосады.

Бұл түзетулер Компанияның қаржылық есептілігіне әсер етпеді, өйткені Компанияда есепті кезеңде мұндай түзетулердің ықпалына тиетін шартты активтер, міндеттемелер немесе шартты міндеттемелер туындаған жоқ.

«Жалдау» – «Негізгі құралдар: мақсаты бойынша пайдалануға дейінгі түсімдер» 16 ХҚЕС (IAS) енгізілетін түзетулер

Түзетулер ұйымдарға осы объектіні орналасқан жеріне дейін жеткізу және оны басшылықтан ниетіне сәйкес пайдалану үшін талап етілетін күйге келтіру процесінде өндірілген бұйымдарды сатудан түскен кез келген түсімдерді объектінің бастапқы құнынан негізгі құралдарды шегеруге тыйым салады. Оның орнына ұйым осындай өнімдерді сатудан түсетін түсімдерді, сондай-ақ пайда немесе залал құрамында осы өнімдерді өндіру құнын мойындайды.

Бұл түзетулер компанияның қаржылық есептілігіне әсер етпеді, өйткені Компания негізгі құралдарды ең ерте көрсетілген кезеңнің басынан бастап пайдалануға жарамды күйге келтіру процесінде өндірілген мұндай өнімдерді сатпады.

«Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарын бірінші рет қолдану – «Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарын бірінші рет қолданатын еншілес ұйым» 1 ХҚЕС (IFRS)

Түзету 1 ХҚЕТК (IFRS) D16 (а) тармағының ережелерін қолдануды шешетін еншілес компанияға, егер бизнесті шоғырландыру және біріктіру рәсімдеріне байланысты ХҚЕС бойынша есепке бас ұйымның шоғырландырылған қаржылық есептілігінде көрсетілген сомаларды негізге ала отырып, валютаны қайта есептеуден жинақталған бағамдық айырмаларды бағалауға мүмкіндік береді. Бұл түзету сонымен қатар 1 ХҚЕС (IFRS) D16 (а) тармағының ережелерін қолдану туралы шешім қабылдайтын қауымдастырылған ұйымдарға немесе бірлескен кәсіпорындарға қолданылады.

Бұл түзетулер компанияның қаржылық есептілігіне әсер етпеді, өйткені Компания халықаралық қаржылық есептілік стандарттарын бірінші рет қолданбайды.

«КМФ (ҚМФ)» микроқаржылық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

2022 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Есеп саясатындағы өзгерістер (жалғасы)

ХҚЕС (IFRS) 9 «Қаржы құралдары» – «Қаржылық міндеттемелерді тану тоқтатылған жағдайда «10% тест» өткізу кезіндегі комиссиялық сыйақы»

Түзету жаңа немесе өзгертілген қаржылық міндеттеменің шарттары бастапқы қаржылық міндеттеменің шарттарынан айтарлықтай ерекшеленетінін бағалау кезінде ұйым ескертін комиссиялық сыйақы сомаларын нақтылайды. Мұндай сомаларға тек белгілі бір кредитор мен қарыз алушы арасында төленген немесе алынған сомалар, соның ішінде кредитор немесе қарыз алушы екінің тараптын атынан төленген немесе алған комиссиялық сыйақы кіреді. *«Қаржы құралдары: Тану және бағалау» 39 ХҚЕС (IAS)* ұқсас түзетулер ұсынылмады.

Бұл түзетулер компанияның қаржылық есептілігіне ешқандай әсер етпеді, өйткені Компания есепті кезең ішінде қаржы құралдарына өзгертулер енгізбеді.

«Ауыл шаруашылығы» 41 ХҚЕС (IAS) – Өділ құнды бағалау кезінде салық сату

Түзету 41 ХҚЕС (IAS) 22-тармағындағы 41ХҚЕС (IAS) қолдану саласына жататын активтердің өділ құнын бағалау кезінде салық салуға байланысты ақша ағындарын есепке қоспайтыны туралы талапты алып тастайды.

Бұл түзетулер компанияның қаржылық есептілігіне әсер етпеді, өйткені компанияның есепті күнгі жағдай бойынша 41 ХҚЕС (IAS) әрекеті тарайтын активтері болмады.

Өділ құнды бағалау

Компания пайда немесе залал арқылы өділ құн (ПЗӘҚ) бойынша және өзге жиынтық кіріс арқылы өділ құн (ӨЖКӘҚ) бойынша көрсетілетін қаржы құралдарын және инвестициялық жылжымайтын мүлік сияқты қаржылық емес активтерді әрбір есепті күнге өділ құн бойынша бағалайды.

Өділ құн бағалау күніне нарыққа қатысушылар арасында әдеттегі тәртіппен жасалатын мәміле шеңберінде активті сатқаны үшін алынатын немесе міндеттемені беру кезінде төленетін баға болып табылады. Өділ құнды бағалау активті сату немесе міндеттемені беру бойынша мәміле:

- осы актив немесе міндеттеме үшін негізгі болып табылатын нарықта; немесе
- негізгі нарық болмаған жағдайда, осы активке немесе міндеттемеге қатысты неғұрлым тиімді нарықта жасалады деп болжайды.

Компания негізгі немесе ең қолайлы нарыққа қол жеткізе алуы керек. Активтің немесе міндеттеменің өділ құны нарыққа қатысушылар активтің немесе міндеттеменің бағасын белгілеу кезінде пайдаланатын жол берулерді пайдалана отырып бағаланады, бұл ретте нарыққа қатысушылар өздерінің үздік мүдделерінде әрекет етеді деп болжанады. Қаржылық емес активтің өділ құнын бағалау нарыққа қатысушының активті ең жақсы және неғұрлым тиімді түрде пайдаланудан немесе оны осы активті ең жақсы және неғұрлым тиімді түрде пайдаланатын нарықтың басқа қатысушысына сатудан экономикалық пайдаларды генерациялау мүмкіндігін ескереді.

Компания қалыптасқан жағдайларда қолайлы болып табылатын және өділ құнды бағалау үшін жеткілікті деректер қолжетімді болатын, бұл ретте тиісті бақыланатын бастапқы деректерді барынша пайдалана отырып және бақыланбайтын бастапқы деректерді барынша аз пайдалана отырып, бағалаудың осындай әдістерімен пайдаланады. Өділ құны қаржылық есептілікте бағаланатын немесе ашылатын барлық активтер мен міндеттемелер өділ құнды тұтастай бағалау үшін маңызды болып табылатын ең төменгі деңгейдегі бастапқы деректері негізінде өділ құн көздерінің төменде сипатталған иерархиясы шеңберінде жіктеледі:

- 1-деңгей – бірдей активтер немесе міндеттемелер үшін белсенді нарықтардағы баға белгіленімдері (түзетілмейтін).
- 2-деңгей – өділ құнды бағалау үшін иерархияның неғұрлым төмен деңгейіне жататын бастапқы деректер нарықта тікелей немесе жанама байқалатын бағалау модельдері.
- 3-деңгей – өділ құнды бағалау үшін иерархияның неғұрлым төмен деңгейіне жататын бастапқы деректер нарықта байқалмайтын бағалау модельдері.

«KMF (ҚМФ)» микроаржылық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

2022 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Әділ құнды бағалау (жалғасы)

Мерзімді негізде қаржылық есептілікте танылатын активтер мен міндеттемелер жағдайында Компания әрбір есепті кезеңнің соңына жіктемені қайта талдай отырып (тұтас алғанда әділ құнды бағалау бойынша) табылатын ең төменгі деңгейдің бастапқы деректері негізінде) иерархия көздерінің деңгейлері арасында ауысу фактісін айқындайды.

Қаржылық активтер мен міндеттемелер

Бастапқы тану

Тану күні

Стандартты талаптарда қаржы активтері мен міндеттемелерін сатып алу немесе сату мәміле жасалған күні, яғни компания активті немесе міндеттемені сатып алу бойынша міндеттемені өзіне алған күні көрсетіледі. Стандарттық талаптармен сатып алуға немесе сатуға талаптары бойынша нарықта қабылданған қағидаларда немесе келісімдерде белгіленген мерзім шегінде активтер мен міндеттемелерді жеткізу талап етілетін шарт шеңберінде қаржы активтері мен міндеттемелерін сатып алу немесе сату жатады.

Бастапқы бағалау

Бастапқы тану кезінде қаржы құралдарын жіктеу шарт талаптарына және құралдарды басқару үшін пайдаланылатын бизнес-модельге байланысты болады. Қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелер ПЗӨҚ бойынша бағаланатын жағдайларды қоспағанда, қаржы құралдары бастапқыда мәміле бойынша шығындарды қоса алғанда, әділ құны бойынша бағаланады.

Қаржылық активтер мен міндеттемелерді бағалау санаттары

Компания өзінің барлық қаржылық активтерін активтерді басқару үшін пайдаланылатын бизнес-модель және төмендегілер бойынша бағаланатын активтердің шарттық талаптары бойынша жіктейді:

- амортизацияланған құны;
- ӨЖКӨҚ;
- ПЗӨҚ.

Компания туынды құралдарды ПЗӨҚ бойынша жіктейді және бағалайды. Егер мұндай жіктеу бағалау немесе тану қағидаларын қолданудың сәйкессіздігін жоюға немесе айтарлықтай азайтуға мүмкіндік берсе, Компания өз қалдығы бойынша қаржы құралдарын ПЗӨҚ бойынша бағаланатын ретінде жіктей алады.

Қарыздар мен қаржылық кепілдіктерді беру жөніндегі міндеттемелерден басқа, қаржылық міндеттемелер, егер олар саудаға және туынды құралдарға арналған болса, амортизацияланған құны бойынша немесе ПЗӨҚ бойынша бағаланады не ұйымның қалауы бойынша әділ құны бойынша бағаланатын ретінде жіктеледі.

Кредиттік ұйымдардағы қаражат және амортизацияланған құны бойынша бағаланатын клиенттерге берілетін кредиттер

Компания кредиттік ұйымдардағы қаражатты, клиенттерге берілетін кредиттерді және өзге де қаржылық инвестицияларды амортизацияланған құны бойынша бағалайды, бұл ретте мынадай екі шарт та орындалуы керек:

- қаржылық актив бизнес-модель шеңберінде ұсталады, оның мақсаты шартта көзделген ақша ағындарын алу үшін қаржылық активтерді ұстап қалу болып табылады;
- қаржылық активтің шарттық талаптары қарыздың негізгі сомасының және қарыздың негізгі сомасының өтелмеген бөлігінің (SPPI) пайыздарының есебіне тек қана төлемдер болып табылатын ақша ағындарын көрсетілген күндері алуға негіздейді.

Бұл шарттар төменде толығырақ қарастырылады.

9

«KMF (ҚМФ)» микроаржылық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

2022 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Қаржылық активтер мен міндеттемелер (жалғасы)

Бастапқы бағалау (жалғасы)

Бизнес-модельді бағалау

Компания бизнес-модельді бизнестің белгілі бір мақсатына жету үшін топтарға біріктірілген қаржылық активтерді басқарудың қалай жүзеге асырылатынын жақсы көрсететін деңгейде анықтайды.

Компанияның бизнес-моделі жеке құралдар деңгейінде емес, портфельді біріктірудің жоғары деңгейінде бағаланады және бақыланатын факторларға негізделеді, атап айтқанда:

- бизнес-модельдің нәтижелілігі және осы бизнес-модель шеңберінде ұсталатын қаржы активтерінің кірістілігі қалай бағаланады және бұл апарат ұйымның негізгі басқарушы персоналына қалай хабарланады;
- бизнес-модельдің нәтижелілігіне (және осы бизнес-модель шеңберінде ұсталатын қаржы активтерінің табыстылығына) әсер ететін тәуекелдер, атап айтқанда, осы тәуекелдерді басқару тәсілі;
- бизнесті басқаратын менеджерлер қалай марапатталады (мысалы, сыйақы басқарылатын активтердің әділ құнына немесе шартта қарастырылған ақша ағындарына негізделген бе);
- күтілетін жиілік, көлем және сату мерзімдері компанияның бизнес-моделін бағалаудағы маңызды аспектілер болып табылады.

Бизнес-модельді бағалау «ен нашар» немесе «стрессік» сценарийлерді есепке алмағанда, пайда болуы негізді түрде күтілетін сценарийлерге негізделген. Егер бастапқы танудан кейін ақша ағындары компанияның күтулерінен өзгеше тәсілмен іске асырылса, Компания осы бизнес-модель шеңберінде ұсталатын қалған қаржы активтерінің жіктелуін өзгертеді, бірақ кейіннен мұндай ақпаратты жаңадан құрылған немесе жаңадан сатып алынған қаржы активтерін бағалау кезінде назарға алады.

«Қарыздың негізгі сомасына және қарыздың негізгі сомасының өтелмеген бөлігіне пайыздардың есебіне ғана төлемдер» тесті (SPPI тесті)

Жіктеу процесінің екінші кезеңі аясында Компания шартта қарастырылған активтер бойынша ақша ағындары тек қарыздың негізгі сомасының есебіне және қарыздың негізгі сомасының өтелмеген бөлігіне пайыздарға төлететін төлемдер болып табылатынын анықтау үшін қаржы активтің шарттық талаптарын бағалайды (SPPI тесті).

Осы тесттің мақсаттары үшін «борыштың негізгі сомасы» бастапқы тану кезінде қаржы активтің әділ құнын білдіреді және ол осы қаржы активтің қолданылу мерзімі ішінде өзгеруі мүмкін (мысалы, егер борыштың негізгі сомасын өтеу есебіне төлеу немесе сыйлықақы/дисконт амортизациясы орын алса).

Кредит шарты шеңберіндегі пайыздардың ең маңызды элементтері, әдетте, ақшаның уақытша құнын өтеу және кредит тәуекелін өтеу болып табылады. SPPI тестін жүргізу үшін Компания пайымдауды қолданады және тиісті факторларды, мысалы, қаржылық актив қай валютада көрсетілгенін және пайыздық мөлшерлеме белгіленген кезеңді талдайды.

Сонымен бірге, шартта көзделген, базалық кредиттік келісімге байланысты емес ақша ағындарының тәуекелдерге ұшырағытығына немесе құбылмалылығына барынша аз әсер ететін шарттық талаптар шартта көзделген ақша ағындарының туындауына себепші болмайды, олар борыштың негізгі сомасының есебіне және борыштың негізгі сомасының өтелмеген бөлігіне проценттердің ғана төлемдері болып табылады. Мұндай жағдайларда қаржылық активті ПЗӨҚ бойынша бағалау қажет.

ӨЖКӨҚ бойынша бағаланатын борыштық құралдар

Компания келесі шарттардың екеуі де орындалса, ӨЖКӨҚ бойынша қаржы құралдарын бағалайды:

- құрал бизнес-модель шеңберінде ұсталады, оның мақсатына шартта көзделген ақша ағындарын алу арқылы да, қаржы активтерін сату арқылы да қол жеткізіледі;
- қаржы активтің шарттық талаптары SPPI тестінің критерийлерін сақтайды.

10

«КМФ (КМФ)» микроаржалық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

2022 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Қаржылық активтер мен міндеттемелер (жалғасы)

Бастапқы бағалау (жалғасы)

ӨЖКӨҚ бойынша бааланатын борыштық құралдар (жалғасы)

ӨЖКӨҚ бойынша бааланатын борыштық құралдар кейіннен әділ құны бойынша бағаланады, ал әділ құнның өзгеруі нәтижесінде туындайтын пайда немесе залалдар өзге жиынтық кірістің құрамында танылады. Валюталық бағамдардың өзгеруінен түскен пайыздық түсім және пайда немесе залалдар пайданың немесе залалдың құрамында амортизацияланған құны бойынша бааланатын қаржы активтері жағдайындағыдай танылады. Тану тоқтатылған кезде бұрын өзге жиынтық кірістің құрамында танылған жинақталған пайда немесе залал өзге жиынтық кірістің құрамынан пайданың немесе залалдың құрамына қайта сыныпталыады.

ӨЖКӨҚ бойынша бааланатын борыштық құралдар бойынша ККЗ әділ құны бойынша бағалануды жалғастыратын қаржылық жағдай туралы есепте осы қаржы активтерінің баланстық құнын төмендетпейді. Оның орнына амортизацияланған құны бойынша активті бағалау кезінде құрылған күтілетін шығындарға арналған бағалау резервінен тең сома өзге жиынтық кіріс құрамында пайда немесе залал құрамындағы тиісті сомаларды тани отырып, құнсыздандуың жинақталған сомасы ретінде танылады. Өзге жиынтық кірістің құрамында танылған залалдардың жинақталған сомасы активті тану тоқтатылған кезде пайданың немесе залалдың құрамына қайта сыныпталыады.

Кредит беру жөніндегі міндеттемелер

Кредит беру жөніндегі міндеттемелер шарттық міндеттемелер болып табылады, олардың талаптары бойынша Компания міндеттеменің қолданылу мерзімі ішінде Клиентке алдын ала келісілген шарттарда кредит беруге міндетті. Мұндай міндеттемелерге қатысты ККЗ-ны бағалауға қойылатын талаптар қолданылады.

Қаржы активтері мен міндеттемелерін қайта жіктеу

Компания қаржы активтерін басқарудың бизнес-моделін өзгертетін ерекше жағдайларды қоспағанда, олар бастапқы танылғаннан кейін қаржы активтерін қайта жіктемейді. Қаржылық міндеттемелер ешқашан қайта жіктелмейді. 2022 жылы Компания қаржылық активтер мен міндеттемелерді қайта жіктемеді.

Ақша қаражаты және оның баламалары

Ақша қаражаты мен оның баламаларына қолма-қол ақша қаражаты, кредиттік ұйымдардағы өтеу мерзімі туындаған күннен бастап тоқсан (90) күн ішінде қандай да бір шарттық міндеттемелермен ауыртпалық салынбаған қаражат кіреді.

«Рено» және кері «рено» шарттары және бағалы қағаздармен қарыз операциялары

Бағалы қағаздарды сату және кері сатып алу шарттары («рено» шарттары) есептілікте қамтамасыз етілген қаржыландыру операциялары ретінде көрсетіледі. «Рено» шарттары бойынша өткізілген бағалы қағаздар қаржылық жағдай туралы есепте көрсетуінің жалғастырады және контрагенттің шарт талаптарынан немесе жалпы қабылданған практикідан туындайтын осы бағалы қағаздарды сатуға немесе қайта кепілге қою құқығы бойынша жағдайда «рено» шарттары бойынша кепіл ретінде берілген бағалы қағаздар санатына ауыстырылады. Тиісті міндеттемелер кредиттік ұйымдар немесе клиенттер қаражатының құрамына енгізіледі. Кері сату (кері «рено») шарттары бойынша бағалы қағаздарды сатып алу жағдайға байланысты кредиттік ұйымдардағы қаражатың немесе Клиенттерге берілген кредиттердің құрамында көрсетіледі. Сату бағасы мен кері сатып алу бағасы арасындағы айырма пайыздық түсім ретінде қаралады және тиімді пайыздық мөлшеріме әділ бойынша «рено» шарттарының қолданылу мерзімі ішінде есептеледі.

Контрагенттерге қарыз талаптарымен берілген бағалы қағаздар қаржылық жағдай туралы есепте көрсетіледі. Қарыз талаптарымен тартылған бағалы қағаздар қаржылық жағдай туралы есепте оларды үшінші тұлғаларға өткізген кезде ғана көрсетіледі. Бұл жағдайда сатып алу-сату мәмілесі пайда немесе залал туралы есепте сауда бағалы қағаздарымен операциялар бойынша залалдар шегеріле отырып, пайда құрамында ескеріледі. Мұндай бағалы қағаздарды қайтару жөніндегі міндеттеме сауда операциялары бойынша міндеттемелердің құрамында әділ құн бойынша көрсетіледі.

«КМФ (КМФ)» микроаржалық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

2022 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Туынды қаржы құралдары

Өзінің әдеттегі қызметі барысында Компания валюталық төуекелді азайту үшін валюталық нарықтардағы форвардтар мен своптарды қоса алғанда, әртүрлі туынды қаржы құралдарын пайдаланады. Бұл қаржы құралдары пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша көрсетіледі. Әділ құн тиісті базалық құралдардың ағымдағы нарықтық және шарттық құнына және өзге де факторларға негізделген нарықтық баға белгілемдер немесе бағалау модельдері негізінде айқындалады. Оң әділ құны бар туынды қаржы құралдары активтердің құрамында, ал теріс әділ құны бар қаржы құралдары міндеттемелердің құрамында көрсетіледі. Көрсетілген құралдармен жасалған операциялардан түскен кірістер мен шығыстар жиынтық кіріс туралы есепте пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бааланатын қаржы құралдарымен операциялар бойынша таза кірістер (залалдар) құрамында көрсетіледі.

Қарыз қаражаты

Шығарылған қаржы құралдары немесе олардың құрамдас бөліктері, егер шарттық келісімнің нәтижесінде компанияның ақша қаражатын немесе өзге де қаржы активтерін жеткізу не міндеттемені ақша қаражатының немесе басқа да қаржы активтерінің тіркелген сомасын меншікті үлестік құралдардың тіркелген санына айырбастау жолымен өзге түрде орындау міндеттемесі болса, міндеттемелер ретінде жіктеледі. Қарыз қаражатына кредиттік ұйымдардың қаражаты және шығарылған борыштық бағалы қағаздар кіреді. Бастапқы танылғаннан кейін қарыз қаражаты тиімді пайыздық мөлшеріме өдісін пайдалана отырып, амортизацияланған құны бойынша көрсетіледі. Пайдалар мен залалдар міндеттемелерді тану тоқтатылған кезде, сондай-ақ амортизация процесінде пайданың немесе залалдың құрамында көрсетіледі.

Жалдау

і. Компания жалға алуы ретінде

Компания қысқа мерзімді жалдау мен төмен құны бар активтерді жалдаудан басқа, барлық жалдау шарттарын тануға және бағалауға бірінші тәсілді қолданады. Компания жалдау төлемдерін жүзеге асыруға қатысты жалдау бойынша міндеттемелерді және базалық активтерді пайдалану құқығын білдіретін пайдалану құқығы нысанындағы активтерді мойындайды.

Пайдалану құқығы нысанындағы активтер

Компания пайдалану құқығы нысанындағы активтерді жалдау басталған күні таниды (яғни базалық актив пайдалану үшін қолжетімді болатын күні). Пайдалану құқығы нысанындағы активтер жалдау бойынша міндеттемелерді қайта бағалауға түзетіле отырып, жинақталған амортизация мен құнсыздандудан болған жинақталған шығындар шегеріле отырып, бастапқы құны бойынша бағаланады. Пайдалану құқығы нысанындағы активтердің бастапқы құны жалдау бойынша танылған міндеттемелердің шамасын, жалдау басталған күні немесе осындай күнге дейін жүргізілген, жалдау бойынша алынған ынталандыру төлемдері шегерілген бастапқы тікелей шығындарды және жалдау төлемдерін қамтиды. Егер компания жалдау мерзімінің соңында жалға алынған активке меншік құқығын алатынына жеткілікті сенімді болмаса, пайдалану құқығы нысанында танылған актив келесі кезеңдердің қысқа мерзіміне сынықтық әдіспен амортизацияланады: активті пайдалы пайдалану мерзімі немесе жалдау мерзімі. Пайдалану құқығы нысанындағы активтер құнсыздану тұрғысынан тексеріледі.

Жалдау бойынша міндеттемелер

Жалдау басталған күні Компания жалдау мерзімі ішінде жүзеге асырылатын жалдау төлемдерінің келтірілген құны бойынша бааланатын жалдау бойынша міндеттемелерді мойындайды. Жалдау төлемдеріне кез келген ынталандыру төлемдерін алып тастағандағы тіркелген төлемдер (соның ішінде мәні бойынша тіркелген төлемдер), индекске немесе мөлшерімеге байланысты ауыспалы жалдау төлемдері және тарату құнының кепілдіктері бойынша төленуі күтілетін сомалар кіреді. Жалдау төлемдеріне, егер компанияның осы опционды орындайтынына жеткілікті сенім болса, сатып алу опционының орындалу бағасы және егер жалдау мерзімі компанияның опционы тоқтатуы ықтимал орындалуын көрсетсе, жалдауды тоқтату үшін айыпшұл төлеу кіреді. Индекске немесе мөлшерімеге төуелді емес ауыспалы жалдау төлемдері осындай төлемдерді жүзеге асыруға әкелетін оқиға немесе шарт басталатын кезеңде шығыстар ретінде танылады.

«КМФ (ҚМФ)» микроқаржылық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

2022 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Жалдау (жалғасы)

Компания жалға алушы ретінде (жалғасы)

Жалдау бойынша міндеттемелер (жалғасы)

Егер жалдау шартына енгізілген пайыздық мөлшерлемені оңай анықтау мүмкін болмаса, жалдау төлемдерінің келтірілген құнын есептеу үшін Компания жалдау басталған күнге қосымша қарыз қаражатын тарту мөлшерлемесін пайдаланады. Жалдау басталған күннен кейін жалдау бойынша міндеттемелердің шамасы пайыздардың есептелуін көрсету үшін ұлғайтылады және жүзеге асырылған жалдау төлемдерін көрсету үшін азайтылады. Бұдан басқа, жалдау мерзімі өзгертілген жағдайда, жалдау төлемдерінің мәні бойынша өзгерген немесе базалық активті сатып алуға опционды бағалау өзгерген жағдайда, жалдау бойынша міндеттемелердің баланстық құнын қайта бағалау жүргізіледі.

Қысқа мерзімді жалгерлік және құны төмен активтерді жалға алу

Компания қысқа мерзімді жалға алуға қатысты танудан босатуды қысқа мерзімді жалдау шарттарына (яғни, жалға алудың басталу күніне көзделген жалдау мерзімі 12 айдан аспайтын және сатып алуға арналған опционды қамтымайтын шарттарға) қолданады. Компания сондай-ақ құны төмен болып саналатын офистік жабдықты жалдау шарттарына құны төмен активтерді жалға алуға қатысты танудан босатуды қолданады (яғни 1.900 мың теңгеге дейін). Қысқа мерзімді жалдау және төмен құны бар активтерді жалдау бойынша жалдау төлемдері жалдау мерзімі ішінде желілік өдіспен жалдау бойынша шығыс ретінде танылады.

Операциялық жалгерлік – Компания жалға беруші ретінде

Компания активті неленумен байланысты барлық тәуекелдер мен пайданы іс жүзінде бере алмайтын жалдау операциялық жалдау ретінде жіктейді. Жалдаудан туындайтын кіріс жалдау мерзімі ішінде желілік өдіспен есепке алынады және өзінің операциялық сипатына байланысты пайда немесе залал туралы есептегі түсімнің құрамына енгізіледі. Операциялық жалдау шарттарын келісу және жасау процесінде келтірілген бастапқы тікелей шығындар жалға берілген активтің баланстық құнына енгізіледі және жалдау мерзімі ішінде жалға беруден түскен кіріс сияқты негізде танылады. Шартты жалдау төлемдері олар алынған кезеңде түсім ретінде танылады.

Қаржы активтерін өзара есепке алу

Қаржылық жағдай туралы есепте тек таза салыдоны көрсете отырып, қаржы активтері мен міндеттемелерін өзара есепке алу өзара есеп айырысуды жүргізу және нетто-негізде есеп айырысуды жүзеге асыру не міндеттемені реттеумен бір мезгілде активті іске асыру ниеті заңды түрде бекітілген құқық болған кезде ғана жүзеге асырылады. Есепке алуды жүргізу құқығы болашақтағы оқиғаға негізделмеуге тиіс және мынадай барлық мән-жайларда заңды күшке ие болуға тиіс:

- әдеттегі қызмет барысында;
- міндеттемені орындамаған жағдайда; және
- ұйым немесе контрагенттердің біреуі дәріменсіз немесе банкрот болған жағдайда.

Бұл шарттар, әдетте, өзара есепке алу туралы бас келісімдерге қатысты орындалмайды және тиісті активтер мен міндеттемелер қаржылық жағдай туралы есепте толық сомада көрсетіледі.

Кредиттерді қайта құрылымдау

Компания қарыз алушы мән-жайлардағы объективті өзгерістердің салдарынан белгіленген өтеу кестесін ұстана алмайтын жағдайларда кредиттерді қайта құрылымдауға ұмтылатын болады, бірақ бұл ретте Компания қарыз алушы өзгертілген өтеу кестесі бойынша кредитті толық көлемде өтей алады деп есептейді. Қайта құрылымдау төлемдердің шарттық мерзімдерін ұзартуды және кредиттеудің жаңа шарттарын келісуді қамтуы мүмкін.

«КМФ (ҚМФ)» микроқаржылық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

2022 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Кредиттерді қайта құрылымдау (жалғасы)

Егер шарттың талаптары іс жүзінде ол жаңа кредитке айналатындай етіп қайта қаралса, Компания қаржылық активті мысалы, клиентке берілген кредитті тануды тоқтатады, ал айырмашылық құнысыздандырып болатын залал танылғанға дейін тануды тоқтатудан пайда немесе залал ретінде танылады. Бастапқы тану кезінде құрылған кредиттер сатып алынған немесе құрылған кредиттік-құнысызданған (СҚКК) актив болып саналатын жағдайларды қоспағанда, кредиттер ККЗ-ны бағалау мақсаттары үшін 1-кезеңге жатады. Клиенттің кредитін мойындауын тоқтату керектігін бағалау кезінде Компания, басқалармен қатар, келесі факторларды қарастырады:

- кредит валютасын өзгерту;
- контрагентті өзгерту;
- модификация құралдың SPPI тестінің критерийлеріне сәйкес келмеуіне әкелуі мүмкін бе?

Егер модификация ақша ағындарының айтарлықтай өзгеруіне әкелмесе, модификация тануды тоқтатуда әкелмейді. Бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме бойынша дисконтталған ақша ағындарының өзгеруі негізінде Компания құнысыздандырылған болған залал танылғанға дейін пайданың немесе залалдың құрамындағы тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып есептелген пайыздық түсімнің құрамында ұсынылатын модификациядан түскен пайданы немесе залалды мойындайды.

Тануды тоқтатуда алып келмейтін модификация жағдайында, Компания кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюының немесе кредиттік-құнысызданған ретінде активтерді жіктеу қажеттілігінің болуын қайта бағалайды. Активті модификациялау нәтижесінде кредиттік-құнысызданған ретінде жіктелгеннен кейін ол кемінде 2 айлық сынақ кезеңі ішінде 3-кезеңнің құрамында қалады. Қайта құрылымдалған қарызды 3-кезеңнен аудару үшін модификацияланған төлемдер кестесіне сәйкес сынақ кезеңі ішінде негізгі қарыз сомасы мен пайыздардың тұрақты төлемдері қажет.

Қаржылық активтер мен міндеттемелерді тануды тоқтату

Қаржылық активтер

Қаржылық актив (немесе қолданылатын жерде – қаржылық активтің бір бөлігі) немесе ұқсас қаржылық активтер тобының (бөлігі) қаржылық жағдай туралы есепте танылуын тоқтатады, егер:

- активтен ақша ағындарын алу құқығының қолданылу мерзімі аяқталды;
- Компания активтен ақша ағындарын алу құқығын берді немесе «транзиттік» келісім шарттарында үшінші тарапқа айтарлықтай кідіріссіз алынған ақша ағындарын толық аудару міндеттемесін қабылдады; сондай-ақ
- Компания не (а) активтен түсетін барлық тәуекелдер мен пайданы іс жүзінде берді, не (б) активтен түсетін барлық тәуекелдер мен пайданы бермеді, бірақ өзінде сақтамайды, бірақ осы активке бақылауды берді.

Егер Компания активтен ақша ағындарын алу құқығын берсе, бұл ретте оған байланысты барлық тәуекелдер мен пайдаларды беріп те, сақтап та қоймай, сондай-ақ активті бақылауды бермесе, мұндай актив компанияның осы активке тұрақты қатысуы шегінде есепте көрсетіледі. Берілген актив бойынша кепілдік нысаны бар активке қатысуды жалғастыру активтің бастапқы баланстық құны мөңдерінің ең азы және компанияға ақы төлеуге ұсынылуы мүмкін өтеудің ең жоғары мөлшері бойынша бағаланады.

Егер активке жалғасып жатқан қатысу берілетін активке сатылған және/немесе сатып алынған опцион (есеп айырысулар нетто-негізде ақша қаражатымен жүргізілетін опционды немесе соған ұқсас құралды қоса алғанда) нысанын қабылдаса, Компанияның жалғасып жатқан қатысу мөлшері – сатуға арналған сатылған опцион (опцион) жағдайын қоспағанда (опцион «лут»), Компания сатып ала алатын берілетін активтің құны (есеп айырысулары нетто-негізде ақша қаражатымен жүргізілетін опционды немесе соған ұқсас құралды қоса алғанда) әділ құны бойынша бағаланатын актив бойынша жүзеге асырылады. Бұл жағдайда компанияның жалғастырылатын қатысу мөлшері екі шамамен: берілетін активтің әділ құнының және опционды орындау бағасының ең азы ретінде айқындалады.

«КМФ (КМФ)» микроқаржылық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

2022 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)**Қаржылық активтер мен міндеттемелерді тануды тоқтату (жалғасы)****Қаржылық активтер (жалғасы)***Есептен шығару*

Қаржылық активтер Компания оларды қалпына келтіру ескіталай деп санаған кезде ғана ішінара немесе толығымен есептен шығарылады. Егер есептен шығаруға жататын сома құнсыздануға жинақталған резервтің шамасынан жоғары болса, онда айырма алдымен резервтің ұлғаюы ретінде есепке алынады, содан кейін ол жалпы баланстық құнға қолданылады. Кез келген кейінгі қалпына келтіру кредиттік залалдар бойынша шығыстарға жатқызылады. Есептен шығару тануды тоқтатуға жатады.

Қаржылық міндеттемелер

Қаржылық міндеттемені тану тиісті міндеттеме орындалған, күші жойылған немесе қолданылу мерзімі өткен жағдайда тоқтатылады.

Бір қолданыстағы қаржылық міндеттемені сол кредитор алдындағы басқа міндеттемемен айтарлықтай ерекше шарттарда алмастырған кезде немесе қолданыстағы міндеттемені талаптарына елеулі өзгерістер енгізілген жағдайда бастапқы міндеттемені тану тоқтатылады, ал жаңа міндеттеме пайда немесе залал құрамындағы міндеттемелердің баланстық құнындағы айырманы тани отырып есепте көрсетіледі.

Салық салу

Корпоративтік табыс салығы бойынша ағымдағы шығыстар Қазақстан Республикасының салық заңнамасына сәйкес есептеледі.

Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша активтер мен міндеттемелер баланстық міндеттемелер әдісі пайдаланыла отырып, барлық уақытта айырмаларға қатысты есептеледі. Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы қаржылық есептілік мақсаттары үшін активтер мен міндеттемелердің салық базасы мен олардың баланстық құны арасында туындайтын барлық уақытта айырмалар бойынша көрсетіледі, бұған кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы компаниялар бірлестігі болып табылмайтын және жүзеге асыру кезінде бухгалтерлік пайдаға да, салық салынатын пайдаға немесе залалға да әсер етпейтін операция бойынша гудвилді, активті немесе міндеттемені бастапқы көрсету нәтижесінде туындайтын жағдайлар жатпайды.

Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша активтер болашақта салық базасын азайтатын осы уақытта айырмалар оған қарсы есептелуі мүмкін салық салынатын пайданы алу ықтималдығы бар шамада ғана көрсетіледі. Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша активтер мен міндеттемелер және міндеттемелер есепті күні күшіне енген немесе іс жүзінде күшіне енген заңнаманы негізге ала отырып, активті іске асыру немесе міндеттемені реттеу кезеңі ішінде қолданылатын салық салу мөлшерлемелері бойынша бағаланады.

Бұдан басқа, Қазақстан Республикасында Компанияның қызметіне қатысты қолданылатын әртүрлі операциялық салықтар бар. Бұл салықтар өзге операциялық шығыстар құрамында жиынтық кіріс туралы есепте көрсетіледі.

Негізгі құралдар

Негізгі құралдар жинақталған амортизацияны және құнсызданудан болған жинақталған залалдарды шегере отырып, күнделікті қызмет көрсетуге арналған шығындарды есепке алмай, нақты құны бойынша көрсетіледі. Мұндай құн, егер олар тану критерийлеріне сай келсе, туындаған сәтте танылатын жабдықты ауыстыруға байланысты шығындарды қамтиды.

Негізгі құралдардың баланстық құны осы активтің баланстық құнын өтеу мүмкін еместігін көрсететін оқиғалар немесе мән-жайларда өзгерістер туындаған жағдайда құнсыздану мәніне бағаланады.

«КМФ (КМФ)» микроқаржылық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

2022 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)**Негізгі құралдар (жалғасы)**

Нысанның амортизациясы ол пайдалануға қолжетімді болған кезде басталады. Амортизация активтерді пайдалы пайдаланудың келесі бағалау мерзімі ішінде сызқтық әдіспен есептеледі:

	<i>Жылдар</i>
Ғимарат	40
Компьютерлік жабдық	2-7
Көлік құралдары	5-7
Кеңсе жиһазы және жабдық	5-10

Таратылу құны, пайдалы пайдалану мерзімі және активтердің амортизациясын есептеу әдістері әрбір есепті жылдың соңында талданады және қажеттілігіне қарай түзетіледі.

Жөндеуге және реконструкциялауға арналған шығыстар олардың жүзеге асырылуына қарай шығындарға жатқызылады және олар капиталдандыруға жататын жағдайларды қоспағанда, жиынтық кіріс туралы есепте басқа операциялық шығыстардың құрамына енгізіледі.

Инвестициялық жылжымайтын мүлік

Инвестициялық жылжымайтын мүлікке жалдау кірісін немесе капитал құнының өсуін алу мақсатында ұсталатын және Компания пайдаланбайтын, сондай-ақ өдеттегі қызмет барысында сатуға арналмаған жер немесе ғимараттар не ғимараттардың бөліктері жатады. Болашақта инвестициялық жылжымайтын мүлік ретінде пайдалану үшін құрылыс, абаттандыру немесе реконструкциялау процесіндегі объектілер де инвестициялық жылжымайтын мүлік құрамында жіктеледі.

Инвестициялық жылжымайтын мүлік бастапқыда мәміле бойынша шығындарды қоса алғанда, бастапқы құн бойынша танылады және кейіннен есепті кезеңнің соңында нарықтық жағдайларды көрсете отырып, әділ құн бойынша қайта бағаланады. Компанияның инвестициялық жылжымайтын мүліктің әділ құны тиісті танылған көсібі біліктілігі және ұқсас орналасқан жері мен сипаттамалары бар жылжымайтын мүлікті бағалау тәжірибесі бар тәуелсіз бағалаушылардың есептерін қоса алғанда, әртүрлі көздердің негізінде айқындалады.

Инвестициялық жылжымайтын мүлік ретінде одан әрі пайдалану үшін қайта құру процесіндегі инвестициялық жылжымайтын мүлік әділ құны бойынша бағалануын жалғастырады. Алынған жалгерлік кіріс пайда немесе залал туралы есепте өзге кірістер құрамында көрсетіледі. Инвестициялық жылжымайтын мүліктің әділ құнының өзгерістерімен негізделген пайда мен залалдар пайданың немесе залалдың құрамында көрсетіледі және өзге де кірістердің немесе өзге де операциялық шығыстардың құрамында көрсетіледі.

Кейінгі шығыстар компанияның тиісті болашақ экономикалық пайда алу ықтималдығы және шығындарды сенімді бағалау мүмкінділігі болған жағдайда ғана капиталдандырылады. Жөндеуге және қызмет көрсетуге арналған барлық басқа шығындар жұмсалу шамасына қарай шығыстарға жатқызылады. Егер меншік иесі инвестициялық жылжымайтын мүлікті иеленсе, ол негізгі құралдар санатына қайта жіктеледі, ал оның қайта жіктеу күніндегі баланстық құны кейіннен амортизацияланатын шартты бастапқы құнға айналады.

Материалдық емес активтер

Материалдық емес активтер бағдарламалық жасақтаманы қамтиды және бастапқыда нақты құны бойынша бағаланады. Бастапқы танылғаннан кейін материалдық емес активтер жинақталған амортизацияны және құнсызданудан болған жинақталған залалдарды шегергендегі нақты құны бойынша көрсетіледі. Материалдық емес активтер 5 жылдан 10 жылға дейінгі пайдалы пайдалану мерзімі ішінде амортизацияланады және материалдық емес активтің ықтимал құнсыздану белгілері болған жағдайда құнсыздану мәніне талданады.

Бағалау міндеттемелері

Егер компания өткен уақыттағы белгілі бір оқиғаның салдарынан заңды немесе өз еркімен өзіне қабылдаған міндеттемелерге ие болса және оларды реттеу үшін жоғары ықтималдық дәрежесімен өзіне болашақ экономикалық пайдаларды қамтитын және жеткілікті сенімділік дәрежесімен бағалауға болатын ресурстардың жылжытауы талап етілген болса, бағалау міндеттемелері мойындалады.

«КМФ (КМФ)» микроқаржылық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

2022 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Қызметкерлерді зейнетақымен қамтамасыз ету және басқа да жемілдіктер бойынша міндеттемелер

Компанияда зейнетақымен қамсыздандырудың қосымша схемалары жоқ, ол тек Қазақстан Республикасының мемлекеттік зейнетақы жүйесіне қатысады, бұл жүйе жұмыс берушінің ағымдағы жарналарын қызметкерлерге төленетін ағымдағы жалпы төлемдердің пайызы ретінде есептеуді қарастырады. Бұл шығыстар тиімді жақы жататын есепті кезеңде көрсетіледі. Сонымен қатар, компания еңбек қызметі аяқталғаннан кейін қызметкерлер үшін айтарлықтай жемілдіктерге не емес.

Жарғылық капитал

Жарғылық капитал

Жарғылық капитал капитал ретінде жіктеледі. Қосымша жарғылық капиталды шығаруға тікелей байланысты қосымша шығындар кез келген салық әсерлерін шегере отырып, капитал құрамынан шегерім ретінде танылады.

Дивидендтер

Дивидендтер міндеттемелер ретінде танылады және егер олар есепті күнді қоса алғанға дейін жарияланған жағдайда ғана есепті күнге капитал сомасынан шегеріледі. Дивидендтер туралы ақпарат, егер олар есепті күнге дейін ұсынылса, сондай-ақ есепті күннен кейін, бірақ шығаруға қаржылық есептілік бекітілген күнге дейін ұсынылса немесе жарияланса, есептілікте көрсетіледі. Компанияның дивидендтерді жариялау және төлеу мүмкіндігі Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасымен реттеледі.

Сегменттік есеп беру

Компания басшылығы микроқаржыландыруды жалғыз есеп беру сегменті ретінде анықтады және операциялық шешімдерді қабылдайтын басшылыққа ұсынылатын ақпарат ХКЕС-ке сәйкес дайындалған қаржылық есептілікке негізделген.

Компанияның барлық кірістері Қазақстан Республикасындағы сыртқы клиенттерден алынған және олардың сипаттамасы жалпы табыстың 10% немесе одан да көп пайызынан аспайды.

Шартты активтер мен міндеттемелер

Шартты міндеттемелер қаржылық жағдай туралы есепте көрсетілмейді, бұл ретте оларды өтеуге байланысты ресурстардың шығуы екіталай болып табылған жағдайларды қоспағанда, олар туралы ақпарат қаржылық есептілікте көрсетіледі. Шартты активтер қаржылық жағдай туралы есепте көрсетілмейді, бұл ретте олармен байланысты экономикалық пайданы алу ықтимал болып табылған жағдайларда олар туралы ақпарат қаржылық есептілікте көрсетіледі.

Кірістер мен шығыстарды тану

Егер компанияның экономикалық пайда алу ықтималдығы жоғары болса және түсім сенімді бағалануы мүмкін болса, түсім мойындалады. Түсімді қаржылық есептілікте тану үшін келесі критерийлер орындалуы керек:

Пайыздық және ұқсас кірістер мен шығыстар

Компания кредиттік-құнсызданған қаржы активтерінен басқа, қаржы активтерінің жалпы баланстық құнына тиімді пайыздық мөлшерлемелері қолдана отырып, амортизацияланған құны бойынша немесе ОЖКӨК бойынша бағаланатын борыштық қаржы активтері бойынша пайыздық түсімді есептейді. Тиімді пайыздық мөлшерлеме – бұл дисконттау кезінде болашақ есептік ақшалай төлемдер немесе түсімдер қаржы құралын пайдаланудың болжамды мерзімі ішінде немесе ол қолданылатын жерде неғұрлым қысқа уақыт кезеңі ішінде қаржы активінің немесе қаржылық міндеттеменің таза баланстық құнына дәл келіретіндігі мөлшерлеме. Есептеу кезінде қаржы құралы бойынша барлық шарттық талаптар (мысалы, мерзімінен бұрын өтеу құқығы) және тиімді пайыздық мөлшерлемелерін ажырама бөлігі болып табылатын құралмен тікелей байланысты комиссиялық немесе қосымша шығыстар ескерілмей, бірақ болашақ кредиттік залалдар ескерілмейді. Қаржы активінің немесе қаржылық міндеттеменің баланстық құны компания төлемдерді немесе түсімдерді бағалауды қайта қараған жағдайда түзіледі. Түзілетін баланстық құн бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме негізінде есептеледі, ал баланстық құнның өзгеруі пайыздық кіріс немесе шығыстар ретінде көрсетіледі.

«КМФ (КМФ)» микроқаржылық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

2022 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Кірістер мен шығыстарды тану (жалғасы)

Пайыздық және ұқсас кірістер мен шығыстар (жалғасы)

Кредиттік-құнсызданған қаржылық актив жағдайында Компания осы қаржылық активтің таза амортизацияланған құнына тиімді пайыздық мөлшерлемелері қолдана отырып, пайыздық кірісті есептейді. Егер қаржы активі бойынша дефолт жойылса және ол енді кредиттік-құнсызданбаған болса, Компания жалпы құн негізінде пайыздық түсімді есептеуге оралады.

Қаржы активтерінің ПЭӨК жағдайында Компания қаржы активінің амортизацияланған құнына кредиттік түрде ескере отырып түзілетін тиімді пайыздық мөлшерлемелері қолдана отырып, пайыздық түсімді есептейді. Кредиттік түрде ескере отырып түзілетін тиімді пайыздық мөлшерлеме – бұл бастапқы тану кезінде активтердің ПЭӨК амортизацияланған құнына дейінгі есептік болашақ ақша ағындарын (кредиттік шығындарды қоса алғанда) дисконттайтын мөлшерлеме.

Шетел валюталарын қайта есептеу

Қаржылық есептілік компанияның функционалдық валютасы және есептілікті ұсыну валютасы болып табылатын қазақстандық теңгемен танытылған. Шетел валютасындағы операциялар бастапқыда операциялар күніне Қазақстан қор біржасында (бұдан әрі – «ҚКБ») белгіленген нарықтық айырбас бағамдары бойынша функционалдық валютаға қайта есептеледі. Шетел валюталарында көрсетілген монетарлық активтер мен міндеттемелер есепті күні қолданылып жүрген ресми бағам бойынша функционалдық валютаға қайта есептеледі. Шетел валюталарындағы операцияларды қайта есептеу кезінде туындайтын кірістер мен шығыстар «Шетел валютасымен операциялар бойынша таза кірістер/залалдар» бабы бойынша жиынтық кіріс туралы есепте көрсетіледі. Нақты құны бойынша шетел валютасында көрсетілетін монетарлық емес баптар операция күні қолданыста болған ресми бағам бойынша қайта есептеледі. Әділ құны бойынша шетел валютасында көрсетілетін монетарлық емес баптар әділ құнды айқындау күніне қолданылатын ресми бағам бойынша қайта есептеледі. Шетел валютасындағы операциялар бойынша шарттық айырбас бағамы мен осындай операция күніндегі ресми бағам арасындағы айырма шетел валютасындағы операциялар бойынша таза кірістер немесе шығыстар құрамына енгізіледі.

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҚКБ белгілеген ресми бағам сәйкесінше 1 АҚШ доллары үшін 462,65 теңгені және 1 еуро үшін 492,86 теңгені құрады (2021 жылғы 31 желтоқсанда: сәйкесінше 1 АҚШ доллары үшін 431,80 теңге және 1 еуро үшін 489,10 теңге).

Шығарылған, бірақ әлі күшіне енген стандарттар

Төменде компанияның қаржылық есептілігі жарияланған күні шығарылған, бірақ әлі күшіне енген стандарттар мен түсіндірмелер берілген. Компания бұл стандарттарды олар күшіне енгеннен кейін қолдануды жоспарлап отыр.

17 ХКЕС (IFRS) «Сақтандыру шарттары»

2017 жылғы мамырда ХКЕС жөніндегі кеңес 17 ХКЕС (IFRS) «Сақтандыру шарттары» стандартын шығарды, ол ақпаратты тану және бағалау, ұсыну және ашу мәселелерін қарастыратын сақтандыру келісімшарттарына арналған қаржылық есептіліктің жаңа тұтастай қамтитын стандарт болып табылады. 17 ХКЕС (IFRS) күшіне енген кезде, ол 2005 жылғы шығарылған 4 ХКЕС (IFRS) «Сақтандыру шарттары» алмастырады. 17 ХКЕС (IFRS) оларды шығаратын ұйымның түріне қарамастан, сақтандыру шарттарының барлық түрлеріне (яғни өмірді сақтандыру және өмірді сақтандырудан басқа сақтандыру, тікелей сақтандыру және қайта сақтандыру), сондай-ақ дискрециялық қатысу шарттары бар белгілі бір кепілдіктер мен қаржы құралдарына қолданылады. Стандартты қолдануға қатысты бірнеше ерекшеліктер бар. 17 ХКЕС (IFRS) сақтандыру шарттарының сипаттамалары бар банк өнімдері үшін жаңа есепке алу талаптарын енгізеді, бұл 9 ХКЕС (IFRS) немесе 17 ХКЕС (IFRS) қолдану саласына қандай құралдар немесе олардың компоненттері жатқызылатынын айқындауға әсер етуі мүмкін.

Кредиттік қарталар және сақтандыруды қамтамасыз ететін ұқсас өнімдер: осындай өнімдер эмитенттерінің көпшілігі қолданыстағы есепке алу тәртібін қолдануды жалғастыра алады және оларды 9ХКЕС (IFRS) сәйкес қаржы құралдары ретінде есепке ала алады. Ұйым жеке клиентпен шарттық бағасын айқындау кезінде сол клиентпен байланысты сақтандыру тәуекелінің бағасын көрсетпеген жағдайда ғана, 17 ХКЕС (IFRS) сақтандыру шарттарының анықтамасына жауап беретін кредиттік қарталар шарттарын (немесе кредиттік келісімдерді немесе төлемдерге қызмет көрсету туралы келісімдерді бекітетін ұқсас шарттарды) өзінің қолданылу аясынан алып тастайды.

«КМФ (КМФ)» микроаржалық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

2022 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Шығарылған, бірақ әлі күшіне еңбеген стандарттар (жалғасы)

17 ХҚЕС (IFRS) «Сақтандыру шарттары» (жалғасы)

Кредиттік қартаңық шарттық талаптары аясында сақтандыру төлемі берілген кезде, эмитент:

- сақтандыру өтеімінің компонентін бөліп алып, оған 17 ХҚЕС (IFRS) қолдануы қажет;
- басқа компоненттерге басқа стандарттарды (мысалы, 9 ХҚЕС (IFRS), 15 ХҚЕС (IFRS) «Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім» немесе 37 ХҚЕС (IAS) «Бағалау міндеттемелері, шартты міндеттемелер және шартты активтер») қолдануы қажет.

Сақтандыру шартының анықтамасына жауап беретін, бірақ сақтандыру жағдайлары бойынша өтемақы сомасын осы Шартта жасалған полисті ұстаушының міндетін реттеу үшін басқаша талап етілетін сомамен шектейтін қарыз шарттары: осындай қарыз эмитенттері (мысалы, қарыз алушы қайтыс болған жағдайда оларды өтеуден босатуы көздейтін қарыздар) 9ХҚЕС (IFRS) немесе 17 ХҚЕС (IFRS) қолдануды таңдауға құқылы. Мұндай шешім портфель деңгейінде қабылданады және қайта қарауға жатпайды.

17 ХҚЕС (IFRS) 2023 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын есепті кезеңдерге қатысты күшіне енеді, бұл ретте салыстырмалы ақпаратты ұсыну талап етіледі. Ұйым сондай-ақ бірінші қолдану күніне 9ХҚЕС (IFRS) және 15 ХҚЕС (IFRS) қолданған жағдайда мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі.

Компания 17 ХҚЕС (IFRS) қолдану салдарын бағалауды аяқтады, сонымен қатар 17.7 (h) ХҚЕС(IFRS) көзделген кредиттік қартаңық сияқты белгілі бір банктік өнімдерге қатысты ерекшеліктерді ескере отырып, 2023 жыл өзінің қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсер етпейді деген қорытындыға келді.

«Міндеттемелерді қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді ретінде жіктеу» 1 ХҚЕС (IAS) енгізілетін түзетулер

2020 жылғы қантарда ХҚЕС жөніндегі кеңес міндеттемелерді қысқа мерзімді немесе ұзақ мерзімді ретінде жіктеуге қатысты талаптар түсіндірілетін 1 ХҚЕС (IAS) 69-76-тармақтарына түзетулер енгізді. Түзетулерде мыналар түсіндіріледі:

- міндеттемелерді реттеуді кейінге қалдыру құқығы дегеніміз не;
- міндеттемелерді реттеуді кейінге қалдыру құқығы есепті кезеңнің соңында болуы керек;
- міндеттемелерді жіктеуге ұйымның міндеттемелерді реттеуді кейінге қалдыру құқығын орындау ықтималдығы әсер етпейді;
- егер айырбасталатын міндеттемеге енгізілген туынды құрал үлестік құрал болса, міндеттеме шарттары оның жіктелуіне әсер етпейді.¹
- ақпаратты ашу.

Бұл түзетулер 2024 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдерге қатысты күшіне енеді және ретроспективті түрде қолданылады. Қазіргі уақытта Компания осы түзетулердің міндеттемелердің ағымдағы жіктелуіне ықтимал әсерін және қолданыстағы қарыз шарттары бойынша шарттарды қайта қарау қажеттілігін талдап жатыр.

«Бухгалтерлік бағалауды айқындау» 8 ХҚЕС (IAS) енгізілетін түзетулер

2021 жылғы ақпанда ХҚЕС жөніндегі кеңес 8 ХҚЕС (IAS) түзетулер енгізді, онда «бухгалтерлік бағалау» анықтамасы енгізіледі. Түзетулерде бухгалтерлік бағалардағы өзгерістер мен есеп саясатындағы өзгерістер мен қателерді түзету арасындағы айырмашылық түсіндіріледі. Сонымен қатар, құжат ұйымдардың бухгалтерлік бағалауды жасау үшін өлшеу әдістері мен бастапқы деректерді қалай қолданатынын түсіндіреді.

Түзетулер 2023 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдерге қатысты күшіне енеді және көрсетілген кезеңнің басталу күнінде немесе одан кейін болатын есеп саясатындағы өзгерістерге және бухгалтерлік бағалаудағы өзгерістерге қолданылады. Бұл факт ашылған жағдайда мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі.

Бұл түзетулер компанияға айтарлықтай әсер етпейді деп күтіледі.

«КМФ (КМФ)» микроаржалық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

2022 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Шығарылған, бірақ әлі күшіне еңбеген стандарттар (жалғасы)

1 ХҚЕС (IAS) және «Есеп саясаты туралы ақпаратты ашу» ХҚЕС қолдану бойынша № 2 практикалық ұсынымдарға енгізілетін түзетулер

2021 жылдың ақпанында ХҚЕС Кеңесі 1 ХҚЕС (IAS) және «Маньзылдығы туралы пайымдауларды қалыптастыру» ХҚЕС қолдану бойынша № 2 практикалық ұсынымдарға түзетулер шығарды, онда ұйымдарға есеп саясаты туралы ақпаратты ашуда маньзылдығы туралы пайымдауларды қолдануға көмектесетін нұсқаулар мен мысалдар келтірілген. Түзетулер ұйымдарға ұйымдардың есеп саясаты туралы «маньзыды ережелерін» ашу талабын есеп саясаты туралы «маньзыды ақпаратты» ашу талабына ауыстыру арқылы, сондай-ақ ұйымдардың есеп саясаты туралы ақпаратты ашу туралы шешім қабылдауда маньзыдылық ұғымын қалай қолдануы керектігі туралы нұсқаулықты қосу арқылы есеп саясаты туралы неғұрлым пайдалы ақпаратты ашуға көмектесуі керек.

1 ХҚЕС (IAS) түзетулері 2023 жылғы 1 қаңтардан басталатын немесе мерзімінен бұрын қолдану мүмкіндігімен осы күннен кейінгі жылдық кезеңдерге қатысты қолданылады. ХҚЕС қолдану бойынша № 2 практикалық ұсынымдарға түзетулер есеп саясаты туралы ақпаратқа маньзыдылық анықтамасын қолдануға қатысты міндетті емес нұсқаулықты қамтитындықтан, осы түзетулердің күшіне енуінің міндетті күні жоқ.

Қазіргі уақытта компания болашақта өзгертілген талаптарға сәйкестігін қамтамасыз ету үшін есеп саясатындағы ақпаратты ашуды қайта қарастырып жатыр.

«Бір операциядан туындайтын активтер мен міндеттемелерге қатысты кейінге қалдырылған салық» 12 ХҚЕС (IAS) енгізілетін түзетулер

2021 жылғы мамырда Кеңес 12 ХҚЕС (IAS) түзетулер енгізді, оған сәйкес 12 ХҚЕС (IAS) бойынша бастапқы таңуға қатысты алды тастау аясын тарылтады, осылайша ол салық салынатын және шегерілетін уақыттық айырмашылықтардың тең болуына әкелетін операцияларға қолданылмайды.

Түзетулер ұсынылған салыстырмалы кезеңдердің ең ерте кезеңінде немесе басталғаннан кейін болатын операцияларға қолданылуы керек. Сонымен қатар, ұсынылған салыстырмалы кезеңдердің ең ерте кезеңінде кейінге қалдырылған салық активі (салық салынатын пайда жеткілікті болған жағдайда) және кейінге қалдырылған салық міндеттемесі жалдау және пайдаланудан шығару міндеттемелерімен байланысты барлық шегерілетін және салық салынатын уақытша айырмашылықтарға қатысты танылуы керек.

Қазіргі уақытта Компания түзетулердің әсерін бағалайды.

«Кері жсалға берумен сату кезінде жасдау бойынша міндеттемелер» 16 ХҚЕС (IFRS) енгізілетін түзетулер

2022 жылғы қыркүйекте ХҚЕС Кеңесі 16 ХҚЕС (IFRS) «Кері жсалға берумен сату кезінде жасдау бойынша міндеттемелер» түзетуді жариялады. 16 ХҚЕС (IFRS) енгізілетін түзету кері жсалға берумен сату операциялары бойынша активтер мен міндеттемелерді кейінгі бағалау талаптарын анықтайды, оған сәйкес сатушы-жалға алушы сатушы-жалға алушы сақтаған құқыққа қатысты қандай да бір пайда немесе залал сомасын мойындауға әкелмейтіндей кері жсалға беруден туындайтын жалдау міндеттемесін бағалайды.

Кері жсалға берумен сату мәмілесін жасаған күннен кейін сатушы-жалға алушы 16 ХҚЕС (IFRS) 29-5-тармақтарын пайдалану құқығы нысанындағы активке және 16 ХҚЕС (IFRS) 36-46-тармақтарын кері жалдау нәтижесінде туындайтын жалдау бойынша міндеттемеге қолданады. 36-46-тармақтарды қолдану кезінде сатушы-жалға алушы «жалдау төлемдерін» немесе «қайта қаралған жалдау төлемдерін» сатушы-жалға алушы сатушы-жалға алушының пайдалану құқығына қатысты пайданы немесе залалды мойындамайтындей етіп айқындайды. Осы талаптарды қолдану сатушы-жалға алушыға 16ХҚЕС(IFRS) 46 (a) - тармағы талап еткендей, жалға алушы шінара немесе толық тоқтатуға байланысты кез келген пайда немесе залалды пайданың немесе залалдың құрамында таңуға келергі келтірмейді.

Түзетуде кері жсалға беруден туындайтын жалдау міндеттемелерін бағалаудың нақты талаптары жоқ. Кері жсалға беруден туындайтын жалдау міндеттемелерін бастапқы бағалау сатушы-жалға алушының «жалдау төлемдерін» 16ХҚЕС (IFRS)-ның А қосымшасындағы жалдау төлемдерінің жаппы анықтамасынан ерекшеленетіндей анықтауына алып келуі мүмкін. Сатушы-жалға алушы 8 ХҚЕС (IAS) сәйкес өзекті және сенімді ақпаратқа әкелетін есеп саясатын әзірлеуі және қолдануы қажет.

«KMF (ҚМФ)» микроқаржылық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

2022 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Шығарылған, бірақ әлі күшіне енген стандарттар (жалғасы)

«Кері жалға берумен сату кезінде жалдау бойынша міндеттемелер» 16 ХКЕС (IFRS) енгізілетін түзетулер (жалғасы)

16 ХКЕС (IFRS) түзетулері 2024 жылдың 1 қаңтарынан басталатын немесе мерзімінен бұрын қолдану мүмкіндігімен осы күннен кейінгі жылдық кезеңдерге қатысты қолданылады. Сатушы-жалға алушы түзетулі стандартты бастапқы қолдану күнінен кейін жасалған кері жалға берумен сатып алу-сату мәмілелері үшін 8 ХКЕС-ке (IAS) сәйкес ретроспективті түрде қолданады (яғни, түзету стандартты қолдану күніне дейін жасалған сату және кері жалға беру мәмілелеріне қолданылмайды). Түзетулердің алғашқы қолданулу күні ұйым 16 ХКЕС (IFRS) алғаш рет қолданған жылдық есепті кезеңнің басы болып табылады.

Бұл түзетулер компанияның қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсер етпейді деп күтілуде.

4. Елеулі есептік пайымдаулар мен бағалаулар

Пайымдаулар

Компания басшылығы есеп саясатын қолдану барысында есептік бағалаулардан басқа, қаржылық есептілікте көрсетілген сомаларға айтарлықтай әсер ететін келесі пайымдауларды жасайды:

Ұзарту опциясы бар шарттарда жалдау мерзімін анықтау

Компания жалдау мерзімін, егер оның орындалатынына жеткілікті сенімділік болса, жалдауды ұзартуға арналған опцион көзделген кезеңдермен немесе егер оның орындалмайтынына жеткілікті сенімділік болса, жалдауды тоқтатуға арналған опцион көзделген кезеңдермен бірге мерзімінен бұрын тоқтатылуға жатпайтын жалдау кезеңі ретінде айқындайды.

Кейбір жалдау шарттары бойынша Компанияда активтерді жалдауды үш жылдан бес жылға дейін қосымша мерзімге ұзартуға опцион бар. Компания осы ұзарту опциясын орындайтынына жеткілікті сенімділік бар-жоғын анықтау үшін сот шешімін қолданады. Бұл ретте Компания жалдауды ұзартуға арналған опционды орындау үшін экономикалық ынталандырудың туындауына алып келетін барлық орынды факторларды ескереді. Жалдау басталған күннен кейін Компания жалдау мерзімін компанияның бақылауындағы және оның жалдауды ұзарту опциясын (мысалы, бизнес-стратегияны өзгерту) орындау (немесе орындамау) қабілетіне әсер ететін елеулі оқиға немесе мән-жайлар өзгерген кезде қайта бағалайды.

Бағалаулардың белгісіздігі

Компанияның есеп саясатын қолдану барысында басшылық өз пайымдарын пайдаланды және қаржылық есептілікте танылған сомаларды анықтауға қатысты бағалау жасады. Төменде пайымдаулар мен бағалауды қолданудың ең маңызды жағдайлары келтірілген:

Жалдау - қосымша қарыз қаражатын тарту мөлшерлемесін бағалау

Компания жалдау шартына енгізілген пайыздық мөлшерлемесін оңай анықтай алмайды, сондықтан жалдау міндеттемелерін бағалау үшін қосымша қарыз алу мөлшерлемесін пайдаланады. Қосымша қарыз қаражатын тарту мөлшерлемесі – бұл компания ұқсас мерзімге және осындай қамтамасыз етумен ұқсас экономикалық жағдайларда пайдалану құқығы нысанындағы активтің құнына ұқсас құны бар активті алу үшін қажетті қарыз қаражатын тарта алатын пайыз мөлшерлемесі. Осылайша, қосымша қарыз қаражатын тарту мөлшерлемесі компанияның «өлеуге тиісті» пайызын көрсетеді және егер бақыланатын мөлшерлемелер болмаса немесе жалға алу шарттарын көрсету үшін бақыланатын мөлшерлемелер түзетілуі қажет болса, оны анықтау есептік бағалауды пайдалануды талап етеді. Компания бақыланатын бастапқы деректерді (нарықтық пайыздық мөлшерлемелер сияқты) пайдалана отырып, олар болған кезде қосымша қарыз қаражатын тарту мөлшерлемесін айқындайды және олар болған жағдайда ұйымға тән белгілі бір есептік бағалауларды пайдаланады.

«KMF (ҚМФ)» микроқаржылық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

2022 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

4. Елеулі есептік пайымдаулар мен бағалаулар (жалғасы)

Бағалаулардың белгісіздігі (жалғасы)

Қаржы құралдарының әділ құны

Егер қаржылық жағдай туралы есепте көрсетілген қаржы құралдарының әділ құнын белсенді нарықтағы бағалар негізінде айқындау мүмкін болмаса, ол математикалық модельдерді қамтитын әртүрлі бағалау модельдерін пайдалана отырып айқындалады. Мұндай модельдер үшін бастапқы деректер, егер мұндай мүмкін болса, байқалатын нарық негізінде айқындалады; олай болмаған жағдайда, әділ құнды айқындау үшін пайымдауды қолдану қажет. Қосымша ақпарат *23-ескертпеде* берілген.

Қаржы активтері бойынша күтілетін кредиттік залалдар

Қаржы активтерінің барлық санаттары бойынша құнысызданудан болған шығындарды бағалау пайымдауды қолдануды талап етеді, атап айтқанда, ККЗ-ны айқындау және кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюын бағалау кезінде болашақ ақша ағындарының шамасы мен туындау мерзімін және қамтамасыз ету құнын бағалау қажет. Мұндай есептеу бағалары бірқатар факторларға байланысты, олардың өзгеруі ККЗ арналған бағалау резервтерінің әртүрлі мөлшеріне әкелуі мүмкін. Сонымен қатар бизнес жұмысындағы ауқымды іркілістер кейбір ұйымдар мен тұтынушыларда өтімділік проблемаларына әкелуі мүмкін. Covid-19 пандемиясының нәтижесінде кредиттік портфельдер мен сауда дебиторлық берешектің (басқалармен қатар) кредиттік сапасының нашарлауы компанияның ККЗ бағалауына айтарлықтай әсер етуі мүмкін. Компанияның ККЗ есептеулері бастапқы деректердің айналымын және олардың өзара тәуелділіктерін таңдауға қатысты бірқатар негізгі болжамдарды қамтитын күрделі модельдердің нәтижесі болып табылады. Пайымдау және есептік бағалау болып саналатын ККЗ есептеу модельдерінің элементтеріне мыналар жатады:

- кредиттік тәуекелдің айтарлықтай ұлғайғанын бағалау үшін компания пайдаланатын критерийлер, соның нәтижесінде қаржылық активтер бойынша ККЗ арналған бағалау резерві бүкіл мерзім ішінде ККЗ-ға тең сомада бағалануы тиіс және сапалы бағалау;
- ККЗ топтық негізде бағаланған кезде қаржы активтерін топтарға біріктіру;
- түрлі формулалар мен бастапқы деректерді таңдауды қоса алғанда, ККЗ есептеу модельдерін әзірлеу;
- макроэкономикалық сценарийлер мен экономикалық деректер арасындағы өзара байланысты анықтау, мысалы, жұмыссыздық деңгейі мен қамтамасыз ету құны, сондай-ақ дефолт ықтималдығының көрсеткіштеріне әсер ету (PD), дефолт тәуекеліне ұшыраған шаманы (EAD) және дефолт кезіндегі шығын деңгейін (LGD); және
- болжамды макроэкономикалық сценарийлерді таңдау және ККЗ бағалау модельдері үшін экономикалық бастапқы деректерді алу ықтималдығын ескере отырып өлшеу.

Салық сау

Қазіргі уақытта Қазақстан Республикасында негізгі салық мәселелерін реттейтін бірыңғай Салық кодексі қолданылады. Қолданыстағы салықтар қосылған күн салығын, корпоративтік табыс салығын, әлеуметтік және басқа да салықтарды қамтиды. Көбінесе нормативтік-құқықтық актілерді қолдану туралы атқарушы бұйрықтар түсініксіз немесе мүлдем жоқ, прецеденттердің аз саны анықталды. Ведомстволар арасында, тіпті бір ведомствоның ішінде ережелерді құқықтық түсіндіруге қатысты әртүрлі пікірлер бар, бұл кейбір белгісіздік пен жағжал жағдайларын тудырады. Салық декларациялары, сондай-ақ заңды реттеудің басқа да салалары (мысалы, келендік және валюталық бақылау мәселелері) заң бойынша елеулі айыппұлдар, өсімпұлдар мен тұрақсыздық айыбын салуға құқығы бар бірнеше ведомстволардың бақылауында болады. Мұндай жағдай, мысалы, салық заңнамасының неғұрлым дамыған жүйелері бар басқа елдерге қарағанда, Қазақстанда салық тәуекелдерінің ықтималдығының үлкен дәрежесін тудырады.

Басшылық Компания өз қызметін реттейтін Қазақстан Республикасының салық заңнамасының ережелерін ұстанады деп есептейді. Алайда, тиісті органдардың даулы салық мәселелеріне қатысты басқа ұстанымдарға ие болу қаупі бар.

«КМФ (ҚМФ)» микроқаржылық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

2022 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

5. Ақша қаражаты және оның баламалары

	2022 жылғы 31 желтоқсан	2021 жылғы 31 желтоқсан
Кассадағы ақша қаражаты	153.605	95.366
Жолдағы ақша қаражаты	91.435	45.221
Банктердегі ағымдағы шоттар	1.848.736	236.927
Басқа кредиттік ұйымдардағы ағымдағы шоттар	1.040.552	949
Банктерде 90 күнге дейінгі мерзімге орналастырылған мерзімді депозиттер	3.244.689	3.924.228
90 күнге дейінгі мерзімге кредиттік ұйымдармен кері «репо» шарттары	672.789	1.957.374
	7.051.806	6.260.065
ККЗ үшін бағалау резервін шегергенде	(10.608)	(2.848)
Ақша қаражаты және оның баламалары	7.041.198	6.257.217

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания ҚКЗ-да кері «репо» шарттарын жасады. Аталмыш шарттардың мәні Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігінің қазыналық облигациялары және Корпоративтік облигациялар болып табылады, олардың жалпы әділ құны 679.596 мың теңге (2021 жылғы 31 желтоқсанда: 1ү959ү677 мың теңге).

Ақша баламаларының барлық қалдықтары ККЗ бағалау мақсаттары үшін 1-кезеңге жатқызылды. 2022 және 2021 жылдардағы ККЗ үшін бағалау резервтерінің өзгерістер талдауы төменде берілген:

	2022 жыл	2021 жыл
1 қаңтарда ККЗ арналған резерв	(2.848)	(1.639)
ККЗ таза өзгерісі (20-Ескертпе)	(7.760)	(1.209)
31 желтоқсанда ККЗ арналған резерв	(10.608)	(2.848)

Ақша қаражатын және оның баламаларын шоғырландыру

2022 және 2021 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның балансы Компания капиталының 10% асатын кредиттік ұйымдардағы шоттарда қаражаты болмады.

6. Туынды қаржы құралдары

Компания валюталық тәуекелді төмендету үшін туынды қаржы құралдарын пайдалана отырып мәмілелер жасайды. Төменде активтер немесе міндеттемелер ретінде қаржылық есептілікте көрсетілген туынды қаржы құралдарының әділ құнын, сондай-ақ олардың шартты сомаларын көрсететін кесте берілген. Жиынтық негізде көрсетілген шартты сомалар туынды құралдың базалық активінің сомасын, базалық ставканы немесе индексі білдіреді; олардың негізінде туынды құралдар құнының өзгерістері бағаланады. Шартты сомалар жыл соңында аяқталмаған және кредиттік тәуекелді көрсетпейтін операциялардың көлемін көрсетеді.

	2022 жылғы 31 желтоқсан			2021 жылғы 31 желтоқсан		
	Мәміленің шартты сомасы	Әділ құн		Мәміленің шартты сомасы	Әділ құн	
		Актив	Міндеттем		Актив	Міндеттем
Валюталық шарттар	57.307.870	1.201.302	(835.423)	17.811.750	485.041	—
Валюталық своптар	57.307.870	1.201.302	(835.423)	17.811.750	485.041	—

«КМФ (ҚМФ)» микроқаржылық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

2022 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

6. Туынды қаржы құралдары (жалғасы)

Валюталық своптар

Валюталық своптар екі тарап арасындағы шартты сомаларды көрсетілген болашақ төлеу күндеріне екі валютамен және белгіленген айырбас бағамдары бойынша айырбастауға арналған шарттық келісімдерді білдіреді.

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша компанияның жергілікті банктен алынған 30.242.845 мың теңге сомасына теңгемен қарыз шарты және көрсетілген қарыз шарты бойынша қамтамасыз ету қызметін атқаратын 65.369 мың АҚШ доллары сомасына АҚШ долларымен кепілді депозиті болған. Осы қарыздар мен депозиттердің шарттық әсері валюталық своптарға баламалы болғандықтан, көрсетілген мәмілелер туынды құрал ретінде қарастырылды. Сондай-ақ, 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша компанияның халықаралық ұйыммен 25.271.800 мың теңгеге айырбастау шартымен 58.500 мың АҚШ доллары сомасына валюталық своп шарты болды (2021 жылғы 31 желтоқсанда: 17.250.025 мың теңгеге айырбастау шартымен халықаралық ұйыммен 41.250 мың АҚШ доллары сомасына валюталық своп шарты).

2022 жылғы жиынтық кіріс туралы есепте пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы құралдарымен жүргізілетін операциялардың таза шығыстары компанияның қаржыландыру құнының құрамбелігі болып табылатын ыңғайласпа мәмілелер мен своптар туралы келісімдер бойынша шарттық пайыздық төлемдерге тікелей жататын 4.716.655 мың теңге (2021 жылы: 1.415.907 мың теңге) мөлшеріндегі пайыздық шығыстарды қамтиды.

7. Клиенттерге берілген кредиттер

Клиенттерге берілген кредиттер төмендегі позицияларды қамтиды:

	2022 жылғы 31 желтоқсан	2021 жылғы 31 желтоқсан
Бөлшек саудаға, қызметтерге және өндіріске кредиттер	117.250.657	87.688.773
Ауыл шаруашылығына кредит беру	76.666.531	66.551.757
Тұтынушылық кредит беру	21.722.532	15.071.514
Клиенттерге берілген кредиттердің жиыны	215.639.720	169.312.044
ККЗ арналған бағалау резервін шегергенде	(12.186.532)	(7.558.963)
Клиенттерге берілген кредиттер	203.453.188	161.753.081

2022 және 2021 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кредиттер негізінен жеке тұлғаларға берілген.

Клиенттерге берілген кредиттер бойынша ККЗ арналған бағалау резерві

Төменде 2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін бөлшек сауда, қызмет көрсету және өндіріс саласындағы кәсіпкерлік субъектілерін кредиттеу тұрғысынан жалпы баланстық құнның және ККЗ арналған тиісті резервтердің өзгерістеріне талдау жүргізілген:

Бөлшек саудаға, қызметтерге және өндіріске берілген кредиттер	1-кезең				2-кезең				3-кезең				Жиыны	
	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Жиыны	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Жиыны	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Жиыны		
2022 жылғы 1 қаңтардағы жалпы баланстық құн	82.947.832	230.501	4.510.440	87.688.773	146.209.063	—	—	146.209.063	—	—	—	—	—	—
Жаңа құрылған активтер	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Өтелген активтер	(114.825.642)	(62.698)	(1.830.411)	(116.718.751)	(63.036)	48.704	456.943	442.611	—	—	—	—	—	—
Есептелген сыйақының жиі өзгеруі	(63.036)	48.704	456.943	442.611	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1-кезеңге аудару	3.257.854	(576.581)	(2.681.273)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2-кезеңге аудару	(5.413.853)	5.436.460	(22.607)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3-кезеңге аудару	(3.924.808)	(4.277.042)	8.201.850	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Дисконт амортизациясы	—	—	1.247.341	1.247.341	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Тануды тоқтатуға әкеп соқпайтын түрлендіруге байланысты шартта көзделген ақша ағындарының өзгерістері	(45.147)	(3.705)	(7.180)	(56.032)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Залалдарды өтеу	—	—	119.139	119.139	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Есептен шығарылған сомалар	—	—	(1.681.487)	(1.681.487)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2022 жылғы 31 желтоқсан	108.142.263	795.639	8.312.755	117.250.657	108.142.263	795.639	8.312.755	117.250.657	108.142.263	795.639	8.312.755	117.250.657	117.250.657	117.250.657

«КМФ (КМФ)» микроаржаылық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

2022 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

7. Клиенттерге берілген кредиттер (жалғасы)

Клиенттерге берілген кредиттер бойынша ККЗ арналған бағалау резерві (жалғасы)

**Большее судова, қызметтерге және өндіріске
кредиттер**

	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Жиыны
2021 жылғы 1 қаңтардағы ККЗ арналған резерв	(901.660)	(113.223)	(3.569.568)	(4.584.451)
Жаңа құрылған активтер	(1.117.739)	–	–	(1.117.739)
Өтелген активтер	1.032.122	32.717	1.055.461	2.120.300
1-кезеңге аудару	(1.739.906)	214.949	1.524.957	–
2-кезеңге аудару	1.413.338	(1.424.217)	10.879	–
3-кезеңге аудару	258.644	1.579.562	(1.838.206)	–
Кезең ішінде бір кезеңнен екінші кезеңге аудару нәтижесінде кезең соңында ККЗ-ға әсері	1.609.592	(544.213)	(2.024.789)	(959.410)
Дисконт амортизациясы	–	–	(1.247.341)	(1.247.341)
Тануды тоқтатуға әкеп соқпайтын түрлендіруге байланысты шартта көзделген ақша ағындарының өзгерістері	3.550	1.056	2.644	7.250
ККЗ бағалау үшін пайдаланылған модельдер мен бастапқы деректері өзгерту	(1.364.426)	5.666	(1.329.614)	(2.688.374)
Залалдарды өтеу	–	–	(119.139)	(119.139)
Есептен шығарылған сомалар	–	–	1.681.487	1.681.487
2022 жылғы 31 желтоқсан	(806.485)	(247.703)	(5.853.229)	(6.907.417)

Төменде 2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін ауылшаруашылық кредиттеу тұрғысынан жалпы
баланстық құнын және ККЗ арналған тиісті резервтердің өзгерістеріне талдау жүргізілген:**Ауыл шаруашылығына кредит беру**

	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Жиыны
2022 жылғы 1 қаңтардағы жалпы баланстық құн	63.656.597	140.992	2.754.168	66.551.757
Жаңа құрылған активтер	95.137.448	–	–	95.137.448
Өтелген активтер	(84.149.896)	(38.719)	(861.931)	(85.050.546)
Есептелген сыйақының таза өзгеруі	(53.524)	20.663	187.310	154.449
1-кезеңге аудару	1.867.637	(209.640)	(1.657.997)	–
2-кезеңге аудару	(2.152.691)	2.155.933	(3.242)	–
3-кезеңге аудару	(1.997.166)	(1.679.783)	3.676.949	–
Дисконт амортизациясы	–	–	656.876	656.876
Тануды тоқтатуға әкеп соқпайтын түрлендіруге байланысты шартта көзделген ақша ағындарының өзгерістері	6.468	(1.001)	761	6.228
Залалдарды өтеу	–	–	117.829	117.829
Есептен шығарылған сомалар	–	–	(907.510)	(907.510)
2022 жылғы 31 желтоқсан	72.314.873	388.445	3.963.213	76.666.531

Ауыл шаруашылығына кредит беру

	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Жиыны
2021 жылғы 1 қаңтардағы ККЗ арналған резерв	(321.774)	(60.007)	(1.993.035)	(2.374.816)
Жаңа құрылған активтер	(410.411)	–	–	(410.411)
Өтелген активтер	458.246	16.265	589.011	1.063.522
1-кезеңге аудару	(1.051.697)	114.896	936.801	–
2-кезеңге аудару	655.623	(657.440)	1.817	–
3-кезеңге аудару	68.436	747.190	(815.626)	–
Кезең ішінде бір кезеңнен екінші кезеңге аудару нәтижесінде кезең соңында ККЗ-ға әсері	937.098	(305.367)	(1.115.538)	(483.807)
Дисконт амортизациясы	–	–	(656.876)	(656.876)
Тануды тоқтатуға әкеп соқпайтын түрлендіруге байланысты шартта көзделген ақша ағындарының өзгерістері	1.002	396	(590)	808
ККЗ бағалау үшін пайдаланылған модельдер мен бастапқы деректері өзгерту	(671.261)	1.932	(828.510)	(1.497.839)
Залалдарды өтеу	–	–	(117.829)	(117.829)
Есептен шығарылған сомалар	–	–	907.510	907.510
2021 жылғы 31 желтоқсан	(334.738)	(142.135)	(3.092.865)	(3.569.738)

«КМФ (КМФ)» микроаржаылық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

2022 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

7. Клиенттерге берілген кредиттер (жалғасы)

Клиенттерге берілген кредиттер бойынша ККЗ арналған бағалау резерві (жалғасы)

Төменде 2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін тұтынушылық кредит беру контексіндегі жалпы
баланстық құнын және ККЗ арналған тиісті резервтердің өзгерістеріне талдау келтірілген:**Тұтынушылық кредит беру**

	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Жиыны
2022 жылғы 1 қаңтардағы жалпы баланстық құн	14.317.564	56.017	697.933	15.071.514
Жаңа құрылған активтер	24.482.577	–	–	24.482.577
Өтелген активтер	(17.412.561)	(5.891)	(518.260)	(17.936.712)
Есептелген сыйақының таза өзгеруі	36.033	25.008	187.899	248.940
1-кезеңге аудару	505.896	(154.109)	(351.787)	–
2-кезеңге аудару	(1.898.207)	1.906.915	(8.708)	–
3-кезеңге аудару	(684.847)	(1.502.481)	2.187.328	–
Дисконт амортизациясы	–	–	291.863	291.863
Тануды тоқтатуға әкеп соқпайтын түрлендіруге байланысты шартта көзделген ақша ағындарының өзгерістері	(11.878)	(796)	(1.090)	(13.764)
Залалдарды өтеу	–	–	31.077	31.077
Есептен шығарылған сомалар	–	–	(452.963)	(452.963)
2022 жылғы 31 желтоқсан	19.334.577	324.663	2.063.292	21.722.532

Тұтынушылық кредит беру

	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Жиыны
2022 жылғы 1 қаңтардағы ККЗ арналған резерв	(96.481)	(20.565)	(482.650)	(599.696)
Жаңа құрылған активтер	(144.171)	–	–	(144.171)
Өтелген активтер	131.447	2.217	246.136	379.800
1-кезеңге аудару	(216.036)	59.222	156.814	–
2-кезеңге аудару	434.300	(438.432)	4.132	–
3-кезеңге аудару	27.652	519.944	(547.596)	–
Кезең ішінде бір кезеңнен екінші кезеңге аудару нәтижесінде кезең соңында ККЗ-ға әсері	186.627	(238.248)	(393.250)	(444.871)
Дисконт амортизациясы	–	–	(291.863)	(291.863)
Тануды тоқтатуға әкеп соқпайтын түрлендіруге байланысты шартта көзделген ақша ағындарының өзгерістері	653	259	381	1.293
ККЗ бағалау үшін пайдаланылған модельдер мен бастапқы деректерді өзгерту	(515.639)	(9.078)	(507.038)	(1.031.755)
Залалдарды өтеу	–	–	(31.077)	(31.077)
Есептен шығарылған сомалар	–	–	452.963	452.963
2022 жылғы 31 желтоқсан	(191.648)	(124.681)	(1.393.048)	(1.709.377)

«КМФ (ҚМФ)» микроаржалық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

2022 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

7. Клиенттерге берілген кредиттер (жалғасы)

Клиенттерге берілген кредиттер бойынша ККЗ арналған бағалау резерві (жалғасы)

Төменде бөлшек сауда саласындағы кәсіпкерлік субъектілерін кредиттеу тұрғысынан жалпы баланстық құнның және ККЗ арналған тиісті резервтердің өзгерістеріне талдау келтірілген. 2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдағы қызметтер мен өндіріс:

<i>Бөлшек саудаға, қызметтерге және өндіріске берілген кредиттер</i>	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>Жиыны</i>
2021 жылғы 1 қаңтардағы жалпы баланстық құн	67.844.587	921.844	5.211.315	73.977.746
Жаңа құрылған активтер	110.244.091	–	–	110.244.091
Өтелген активтер	(93.167.665)	(136.656)	(1.703.017)	(95.007.338)
Есептелген сыйақының таза өзгеруі	(794.449)	70.453	(11.082)	(735.078)
1-кезеңге аудару	2.783.604	(770.265)	(2.013.339)	–
2-кезеңге аудару	(2.056.095)	2.085.919	(29.824)	–
3-кезеңге аудару	(1.910.887)	(1.936.594)	3.847.481	–
Дисконт амортизациясы	–	–	1.069.541	1.069.541
Тануды тоқтатуға әкеп соқпайтын түрлендіруге байланысты шартта көзделген ақша ағындарының өзгерістері	4.646	(4.200)	(2.728)	(2.282)
Залалдарды өтеу	–	–	190.697	190.697
Есептен шығарылған сомалар	–	–	(2.048.604)	(2.048.604)
2021 жылғы 31 желтоқсан	82.947.832	230.501	4.510.440	87.688.773

Бөлшек саудаға, қызметтерге және өндіріске берілген кредиттер

<i>Бөлшек саудаға, қызметтерге және өндіріске берілген кредиттер</i>	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>Жиыны</i>
2021 жылғы 1 қаңтардағы ККЗ арналған резерв	(655.748)	(421.265)	(3.879.214)	(4.956.227)
Жаңа құрылған активтер	(810.601)	–	–	(810.601)
Өтелген активтер	742.255	60.689	1.069.909	1.872.853
1-кезеңге аудару	(1.575.889)	370.823	1.205.066	–
2-кезеңге аудару	580.709	(599.301)	18.592	–
3-кезеңге аудару	68.276	872.671	(940.947)	–
Кезең ішінде бір кезеңнен екінші кезеңге аудару нәтижесінде кезең соңында ККЗ-ға әсері	1.504.623	(354.937)	(1.231.244)	(81.558)
Дисконт амортизациясы	–	–	(1.069.541)	(1.069.541)
Тануды тоқтатуға әкеп соқпайтын түрлендіруге байланысты шартта көзделген ақша ағындарының өзгерістері	1.496	1.885	1.409	4.790
ККЗ бағалау үшін пайдаланылған модельдер мен бастапқы деректерді өзгерту	(756.781)	(43.788)	(601.505)	(1.402.074)
Залалдарды өтеу	–	–	(190.697)	(190.697)
Есептен шығарылған сомалар	–	–	2.048.604	2.048.604
2021 жылғы 31 желтоқсан	(901.660)	(113.223)	(3.569.368)	(4.584.451)

«КМФ (ҚМФ)» микроаржалық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

2022 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

7. Клиенттерге берілген кредиттер (жалғасы)

Клиенттерге берілген кредиттер бойынша ККЗ арналған бағалау резерві (жалғасы)

Төменде 2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін ауыл шаруашылығына кредит беру тұрғысынан жалпы баланстық құнның және ККЗ арналған тиісті резервтердің өзгерістеріне талдау жүргізілген:

<i>Ауыл шаруашылық кредит беру</i>	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>Жиыны</i>
2021 жылғы 1 қаңтардағы жалпы баланстық құн	53.983.773	583.127	2.513.096	57.079.996
Жаңа құрылған активтер	83.414.936	–	–	83.414.936
Өтелген активтер	(72.207.250)	(76.470)	(983.577)	(73.267.297)
Есептелген сыйақының таза өзгеруі	(381.397)	36.471	98.340	(246.586)
1-кезеңге аудару	2.218.896	(530.640)	(1.688.256)	–
2-кезеңге аудару	(1.377.834)	1.381.463	(3.629)	–
3-кезеңге аудару	(1.991.995)	(1.255.113)	3.247.108	–
Дисконт амортизациясы	–	–	536.118	536.118
Тануды тоқтатуға әкеп соқпайтын түрлендіруге байланысты шартта көзделген ақша ағындарының өзгерістері	(2.532)	2.154	187	(191)
Залалдарды өтеу	–	–	152.688	152.688
Есептен шығарылған сомалар	–	–	(1.117.907)	(1.117.907)
2021 жылғы 31 желтоқсан	63.656.597	140.992	2.754.168	66.551.757

Ауыл шаруашылығына кредит беру

<i>Ауыл шаруашылығына кредит беру</i>	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>Жиыны</i>
2021 жылғы 1 қаңтардағы ККЗ арналған резерв	(255.653)	(233.136)	(1.709.049)	(2.197.838)
Жаңа құрылған активтер	(310.521)	–	–	(310.521)
Өтелген активтер	302.918	30.866	566.833	900.617
1-кезеңге аудару	(1.155.463)	217.783	937.680	–
2-кезеңге аудару	317.869	(319.784)	1.915	–
3-кезеңге аудару	36.394	505.863	(542.257)	–
Кезең ішінде бір кезеңнен екінші кезеңге аудару нәтижесінде кезең соңында ККЗ-ға әсері	1.124.342	(239.405)	(1.131.859)	(246.922)
Дисконт амортизациясы	–	–	(536.118)	(536.118)
Тануды тоқтатуға әкеп соқпайтын түрлендіруге байланысты шартта көзделген ақша ағындарының өзгерістері	1.276	722	56	2.054
ККЗ бағалау үшін пайдаланылған модельдер мен бастапқы деректерді өзгерту	(382.936)	(22.916)	(545.455)	(951.307)
Залалдарды өтеу	–	–	(152.688)	(152.688)
Есептен шығарылған сомалар	–	–	1.117.907	1.117.907
2021 жылғы 31 желтоқсан	(321.774)	(60.007)	(1.993.035)	(2.374.816)

«КМФ (КМФ)» микроқаржылық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі 2022 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

7. Клиенттерге берілген кредиттер (жалғасы)

Клиенттерге берілген кредиттер бойынша ККЗ арналған бағалау резерві (жалғасы)

Төменде 2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін тұтынушылық кредит беру тұрғысынан жалпы баланстық құнын және ККЗ арналған тиісті резервтердің өзгерістеріне талдау жүргізілген:

<i>Тұтынушылық кредит беру</i>	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>Жиын</i>
2020 жылғы 1 қаңтардағы жалпы баланстық құн	12,096.637	90.533	868.459	13,055.629
Жаңа құрылған активтер	17.495.262	–	–	17.495.262
Өтелген активтер	(14.863.190)	(26.751)	(376.788)	(15.266.729)
Есептелген сыйақының таза өзгеруі	(65.868)	13.938	12.168	(39.762)
1-кезеңге аудару	249.029	(79.766)	(169.263)	–
2-кезеңге аудару	(431.488)	432.719	(1.231)	–
3-кезеңге аудару	(159.695)	(374.559)	534.254	–
Дисконт амортизациясы	–	–	166.300	166.300
Тануды тоқтатуға әкеп соқпайтын түрлендіруге байланысты шартта көзделген ақша ағындарының өзгерістері	(3.123)	(97)	(1.176)	(4.396)
Залалдарды өтеу	–	–	38.285	38.285
Есептен шығарылған сомалар	–	–	(373.075)	(373.075)
2021 жылғы 31 желтоқсан	14.317.564	56.017	697.933	15.071.514

<i>Тұтынушылық кредит беру</i>	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>Жиын</i>
2021 жылғы 1 қаңтардағы ККЗ арналған резерв	(62.930)	(29.265)	(553.372)	(645.567)
Жаңа құрылған активтер	(68.985)	–	–	(68.985)
Өтелген активтер	70.769	8.461	200.346	279.576
1-кезеңге аудару	(108.365)	27.357	81.008	–
2-кезеңге аудару	83.476	(84.086)	610	–
3-кезеңге аудару	5.200	122.619	(127.819)	–
Кезең ішінде бір кезеңнен екінші кезеңге аудару нәтижесінде кезең соңында ККЗ-ға әсері	101.512	(58.781)	(100.421)	(57.690)
Дисконт амортизациясы	–	–	(166.300)	(166.300)
Тануды тоқтатуға әкеп соқпайтын түрлендіруге байланысты шартта көзделген ақша ағындарының өзгерістері	249	22	543	814
ККЗ бағалау үшін пайдаланылған модельдер мен бастанқы деректерді өзгерту	(117.407)	(6.892)	(152.035)	(276.334)
Залалдарды өтеу	–	–	(38.285)	(38.285)
Есептен шығарылған сомалар	–	–	373.075	373.075
2021 жылғы 31 желтоқсан	(96.481)	(20.565)	(482.650)	(599.696)

Түрлендірілген және қайта құрылымдалған қарыздар

Компания қаржылық активті тануды тоқтатады, мысалы, клиентке берілген кредит, егер Шарттың талаптары іс жүзінде ол жаңа кредитке айналатындай етіп қайта қаралса, ал айырмашылық құрыздандудан болатын залал танылғанға дейін тануды тоқтатудан пайда немесе залал ретінде танылады. Бастапқы тану кезінде кредиттер құрылған кредит СКҚК актив болып саналатын жағдайларды қоспағанда, ККЗ бағалау мақсаттары үшін 1-кезеңге жатады.

Егер модификация ақша ағындарының айтарлықтай өзгеруіне әкелмесе, модификация тануды тоқтатады әкелмейді. Бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлерме бойынша дисконтталған ақша ағындарының өзгеруі нәтижесінде Компания құрыздандудан болған шығын танылғанға дейін модификациядан түскен пайданы немесе залалды таныды.

2022 жылы Компания кейбір кредиттердің шарттарын өзгертті. Компания бұл өзгерістерді маңызды емес деп бағалады. Осының нәтижесінде, компания клиенттерге кредиттер шарттарын түрлендіргеннен кейін 63.568 мың теңге мөлшерінде тануды тоқтатауға алып келмейтін залалды таныды.

«КМФ (КМФ)» микроқаржылық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі 2022 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

7. Клиенттерге берілген кредиттер (жалғасы)

	<i>2022 жыл</i>	<i>2021 жыл</i>
Кезең ішінде түрлендірілген клиенттерге берілген кредиттер		
Түрлендірілгенге дейінгі амортизацияланған құны	24.556.189	17.066.704
Тануды тоқтатауға әкеп соқпайтын клиенттерге берілген кредиттерді түрлендіруден туындаған таза залал	(63.568)	(6.869)

Қамтамасыз ету және кредиттік сапаны арттырудың өзге де тетіктері

Компания ұсынуды талап ететін қамтамасыз етудің мөлшері мен түрі контрагенттің кредиттік тәуекелін бағалауға байланысты болады. Қамтамасыз ету түрлерінің және бағалау параметрлерінің рұқсат етілуіне қатысты қағидалар белгіленген.

Төменде алынған қамтамасыз етудің негізгі түрлері келтірілген:

- кепілдіктер;
- айналымдағы тауарлар;
- жылжымайтын мүлік;
- көлік құралдары;
- басқалар.

Кредиттерді өндіріп алу мүмкіндігі қамтамасыз ету құнына қарағанда қарыз алушының кредит төлеу қабілеттілігіне көп дәрежеде байланысты болады. Компанияның саясаты ерекше жағдайларда қамтамасыз етуді сату есебінен өндіріп алуды көздейді. Бұл қарыз алушы өтеу мерзімі басталған кезде компания алдындағы міндеттемелерін орындай алмаған жағдайда қамтамасыз етуді алу мен сатуын алдыңғы тәжірибесімен расталады.

Клиенттерге берілген кредиттердің шоғырлануы

2022 және 2021 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша компанияда кредиттері бойынша қалдықтары меншікті капиталдың 10%-дан астамын құрайтын қарыз алушылар немесе өзара байланысты қарыз алушылардың топтары болған жоқ. Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша микроқаржы ұйымдары беретін кредиттің ең жоғары сомасы 61.260 мың теңгені құрайды (2021 жылғы 31 желтоқсанда: 58.340 мың теңге).

2022 жылғы 31 желтоқсандағы 3 кезеңнің клиенттеріне кредиттер бойынша кредиттік сапаны арттырудың қамтамасыз етілуі немесе өзге де тетіктері болмаған жағдайда ККЗ жоғары болады:

	<i>2022</i>
Бөлшек саудаға, қызметтерге және өндіріске кредиттер	(1.592)
Ауыл шаруашылығына кредит беру	688
Тұтынушылық кредит беру	2.267
Жиын	1.363

ККЗ резервін есептеу үшін қолданылатын модельдердегі өзгерістер

2022 жылы Компания клиенттерге берілген қамтамасыз етілген кредиттер бойынша дефолт шығындарының деңгейін (LGD) бағалауға жаңартылған тәсілді қолданды. Жаңартылған тәсілді қолдану нәтижесінде ККЗ бағалау резерві 22.308 мың теңге сомасына ұлғайтылды. LGD бағалау тәсілі активтің дефолтта болу кезеңін ескере отырып, дефолттан кейінгі ықтимал нәтижелерді ескерген сценарийлік талдауға негізделген.

8. Инвестициялық бағалы қағаздар

Инвестициялық бағалы қағаздар төмендегі позицияларды қамтиды:

<i>ОЖКҚ бойынша бағаланып отырған борыштық бағалы қағаздар</i>	<i>2022 жыл</i>	<i>2021 жыл</i>
Қазақстан Республикасының Қаржы министрінің Қазынашылық облигациялары	8.919.802	4.671.853
Корпоративтік облигациялар	1.396.288	–
	10.316.090	4.671.853

«КМФ (ҚМФ)» микроқаржылық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

2022 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

8. Инвестициялық бағалы қағаздар (жалғасы)

ККЗ арналған бағалау резервін шегергенде	(128.018)	(8.631)
Инвестициялық бағалы қағаздар	10.188.072	4.663.222

ОЖКӘҚ бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздардың барлық қалдықтары ККЗ бағалау мақсаттары үшін 1-көрсеткішке жатқызылды. Төменде ОЖКӘҚ бойынша борыштық бағалы қағаздарға қатысты қолданылатын жалпы баланстық құнның және ККЗ арналған тиісті резервтердің өзгерістеріне талдау жүргізілген:

ОЖКӘҚ бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	2022 жыл	2021 жыл
1 қаңтардағы жалпы баланстық құн	4.663.222	4.116.045
Жаңа құрылған немесе сатып алынған активтер	5.697.986	4.403.690
Өтелген активтер	–	(3.938.889)
Есептелген сыйақының таза өзгерісі	216.144	73.833
Әділ құнды қайта бағалау	(508.719)	8.543
Валюта бағамдары өзгерісінің әсері	119.439	–
31 желтоқсан	10.188.072	4.663.222
ОЖКӘҚ бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	2022 жыл	2021 жыл

1 қаңтардағы ККЗ арналған резерв	(8.631)	(4.013)
ККЗ таза өзгерісі (20-Ескертпе)	(119.387)	(4.618)
31 желтоқсан	(128.018)	(8.631)

9. Инвестициялық жылжымайтын мүлік

Төменде инвестициялық жылжымайтын мүліктің баптары бойынша қозғалыс берілген:

	2022 жыл	2021 жыл
1 қаңтардағы қалдық	66.958	52.992
Қайта бағалаудан түскен кірістер	–	13.966
31 желтоқсандағы қалдық	66.958	66.958

2019 жылғы қаңтарда компания Ұзынағаш ауылы, Төле би көшесі, 44 мекенжайында орналасқан кеңсе ғимараты мен жерді жалға беру туралы шешім қабылдады. Осы нысанды мақсатты пайдаланудың өзгеруіне байланысты Компания ғимарат пен жерді инвестициялық жылжымайтын мүліктің құрамына қайта жіктеді.

Аудару күніне 16 ХКЕС (IAS) сәйкес Ұзынағаш ауылындағы жер учаскесінің баланстық құны мен оның әділ құны арасындағы пайдаға салынатын салыққа дейінгі 9.959 мың теңге сомасындағы оң айырма сомасы өзге жиынтық кіріс құрамында танылды. Ұзынағаш ауылындағы ғимараттың құнызылдануынан 24.991 мың теңге мөлшеріндегі залал пайданың немесе залалдың құрамында басқа шығыстар ретінде көрсетілген.

2020 жылғы 5 маусымда Компания баланстық құны 20.638 мың теңге болатын жоғарыда аталған инвестициялық жылжымайтын мүлікті сатты.

Активті тану тоқтатылған кезде капиталда көрсетілген оны қайта бағалаудан 7.967 мың теңге мөлшеріндегі өсім бөлінбеген пайданың құрамына аударылды.

2021 жылғы желтоқсанда компания «Market-Консалтинг» ЖШС тәуелсіз бағалау компаниясын тарта отырып, Талдықорған қаласындағы инвестициялық жылжымайтын мүлік объектілеріне қайта бағалау жүргізді. Қайта бағалау нәтижелері бойынша Компания басқа кірістер ретінде пайда немесе залал құрамында 13.966 мың теңге сомасында пайда көрсетті.

	2022 жыл	2021 жыл
Инвестициялық жылжымайтын мүліктен алынған жалдау кірісі	10.985	9.600
Жиыны	10.985	9.600

Компанияда оның инвестициялық жылжымайтын мүлкін өткізуге қандай да бір шектеулер, сондай-ақ инвестициялық жылжымайтын мүлік объектілерін сатып алу, салу немесе салу, оларды жөндеу, техникалық қызмет көрсету немесе жақсарту бойынша қандай да бір шарттық міндеттемелер жоқ.

«КМФ (ҚМФ)» микроқаржылық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

2022 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

10. Негізгі құралдар

Негізгі құралдардың қозғалысы төменде берілген:

	Жер	Ғимарат	Компьютерлік жабдық	Қалқ құралдары	Кеңсе жиһазы мен жабдығы	Аяқталмаған құрылыс	Жиыны
Бастапқы құны							
2021 жылғы 1 қаңтар	88.008	5.616.943	1.635.826	473.355	1.361.647	–	9.175.779
Түсімдер	–	–	319.390	96.033	335.030	209.984	960.437
Аударымдар	–	135.625	6.527	338	1.132	(143.622)	–
Шығыстар	–	(107)	(41.902)	(33.276)	(26.351)	–	(101.636)
2021 жылғы 31 желтоқсан	88.008	5.752.461	1.919.841	536.450	1.671.458	66.362	10.034.580
Түсімдер	11.570	106.823	913.276	96.540	377.649	713.216	2.219.074
Аударымдар	–	715.482	12.077	112	4.274	(731.945)	–
Шығыстар	(77)	(17.480)	(2.341)	(4.237)	(7.125)	(92)	(31.352)
2022 жылғы 31 желтоқсан	99.501	6.557.286	2.842.853	628.865	2.046.256	47.541	12.222.302

Жинақталған тозу

2021 жылғы 1 қаңтар	–	(301.850)	(823.560)	(163.994)	(582.165)	–	(1.871.569)
Есептелген тозу	–	(121.465)	(245.628)	(78.018)	(190.267)	–	(635.378)
Шығыстар	–	35	38.794	28.139	21.115	–	88.083
2021 жылғы 31 желтоқсан	–	(423.280)	(1.030.394)	(213.873)	(751.317)	–	(2.418.864)
Есептелген тозу	–	(128.290)	(256.544)	(87.398)	(234.076)	–	(706.308)
Шығыстар	–	(551.570)	(1.286.938)	(301.271)	(985.393)	–	(3.125.172)

Қалдық құн

2021 жылғы 1 қаңтар	88.008	5.315.093	812.266	309.361	779.482	–	7.304.210
2021 жылғы 31 желтоқсан	88.008	5.329.181	889.447	322.577	920.141	66.362	7.615.716
2022 жылғы 31 желтоқсан	99.501	6.005.716	1.555.915	327.594	1.060.863	47.541	9.097.130

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания пайдаланып жатқан толықтай амортизацияланған негізгі құралдардың бастапқы құны 61.876 мың теңгені (2021 жылғы 31 желтоқсанда: 46.734 мың теңгені) құрады.

«КМФ (ҚМФ)» микроқаржылық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

2022 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

11. Пайдалану құқығы нысанындағы активтер және жалдау шарттары бойынша міндеттемелер

Пайдалану құқығы нысанындағы активтер мен жалдау шарттары бойынша міндеттемелер баптары бойынша қозғалыс бойынша берілген:

	<i>Пайдалану құқығы нысанындағы активтер (ғимараттар)</i>	<i>Жалдау шарттары бойынша міндеттемелер</i>
2021 жылғы 1 қаңтар	526.822	582.407
Жаңа түсімдер	360.366	360.366
Шығыстар	(876)	(876)
Амортизацияны есептеу	(331.030)	-
Пайыздарды есептеу	-	89.741
Төлемдер	-	(423.370)
2021 жылғы 31 желтоқсан	555.282	608.268
Жаңа түсімдер	815.790	815.790
Шығыстар	(17.000)	(17.000)
Амортизацияны есептеу	(432.885)	-
Пайыздарды есептеу	-	125.357
Төлемдер	-	(539.881)
2022 жылғы 31 желтоқсан	921.187	992.534

2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде Компания 202,077 мың теңге (2021 жылғы: 183,731 мың теңге) мөлшерінде қысқа мерзімді жалдауға жататын шығыстарды мойындады (21-Ескертпе).

12. Материалдық емес активтер

Төменде материалдық емес активтердің баптары бойынша қозғалыс берілген:

	<i>Бағарламалық жасақтама</i>
Бастапқы құны	
2021 жылғы 1 қаңтар	909.962
Түсімдер	168.676
2021 жылғы 31 желтоқсан	1.078.638
Түсімдер	83.830
2022 жылғы 31 желтоқсан	1.162.468
Жинақталған амортизация	
2021 жылғы 1 қаңтар	(477.284)
Есептелген амортизация	(131.815)
2021 жылғы 31 желтоқсан	(609.099)
Есептелген амортизация	(140.189)
2022 жылғы 31 желтоқсан	(749.288)
Қалдық құн	
2021 жылғы 1 қаңтар	432.678
2021 жылғы 31 желтоқсан	469.539
2022 жылғы 31 желтоқсан	413.180

33

«КМФ (ҚМФ)» микроқаржылық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

2022 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

13. Өзге активтер мен міндеттемелер

Өзге активтер мына позицияларды қамтиды:

	<i>2022 жылғы 31 желтоқсан</i>	<i>2021 жылғы 31 желтоқсан</i>
Өзге қаржы активтері		
Қызметкерлердің дебиторлық берешегі	12.717	18.432
Коллекторлық ұйымның дебиторлық берешегі	-	9.479
Өзге	164.656	90.966
	177.373	118.877
ККЗ арналған бағалау резервін шегергенде	(59.935)	(52.831)
Өзге қаржы активтерінің жиыны	117.438	66.046
Өзге қаржылай емес активтер		
Жеткізушілерге алдын ала төлем	580.669	383.187
Қорлар	211.419	189.090
Аванспен төленген салықтар және бюджетке басқа да алдын ала төлемдер	34.254	26.178
Өзге қаржылай емес активтердің жиыны	826.342	598.455
Өзге активтер	943.780	664.501

Өзге міндеттемелер келесі позицияларды қамтиды:

	<i>2022 жылғы 31 желтоқсан</i>	<i>2021 жылғы 31 желтоқсан</i>
Өзге қаржы міндеттемелері		
Қызметкерлер алдындағы кредиторлық берешек	2.104.423	2.059.351
Клиенттердің кредиттері бойынша алынған алдын ала төлемдер	1.467.619	1.420.780
Жеткізушілер алдындағы кредиторлық берешек	236.861	386.256
Сатып алған ғимаратқа төлем бойынша берешек	138.807	653.570
Шартты міндеттемелер бойынша бағалау резерві (18-Ескертпе)	35.883	15.169
Өзге	140.895	73.690
Өзге қаржы міндеттемелерінің жиыны	4.124.488	4.608.816

Өзге қаржылай емес міндеттемелер

Пайдаланылмаған демальстар бойынша есептелген шығыстар	729.076	480.177
Корпоративтік табыс салығынан басқа, төленуі тиіс салықтар	450.736	506.092
Өзге қаржылай емес міндеттемелердің жиыны	1.179.812	986.269
Өзге міндеттемелер	5.304.300	5.595.085

2020 жылғы наурызда Компания Алматы қаласы, Назарбаев даңғылы, 50 мекенжайы бойынша орналасқан ғимаратты бөліп төлеуге сатып алды. Компанияның осы мәміле бойынша міндеттемесі бастапқыда жылдық 13% дисконттау мөлшерлемесін пайдалана отырып, әділ күні бойынша танылды.

Міндеттемені бастапқы танудан түскен пайда 285,486 мың теңгені құрады және жиынтық кіріс туралы есепте амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарын бастапқы тану нәтижесінде кіріс құрамында танылды.

14. Кредиттік ұйымдардың қаражаты

Кредиттік ұйымдардың қаражаты мына позицияларды қамтиды:

	<i>2022 жылғы 31 желтоқсан</i>	<i>2021 жылғы 31 желтоқсан</i>
ЭБДҮ құрамына кіретін елдердің банкінен ерекшеленетін қаржы ұйымдарынан алынған кредиттер	94.660.550	59.148.096
Жергілікті қаржы ұйымдарынан алынған кредиттер	42.175.790	34.418.076
ЭБДҮ құрамына кіретін елдердің банкінен алынған кредиттер	26.900.117	30.332.777
Кредиттік ұйымдардың қаражаты	163.736.457	123.898.949

34

«КМФ (ҚМФ)» микроқаржылық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі 2022 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

14. Кредиттік ұйымдардың қаражаты (жалғасы)

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша компанияның 6 банк пен 5 өзге қаржы ұйымынан (2021 жылғы 31 желтоқсанда: 5 банк және 6 өзге қаржы ұйымы) алынған кредиттері болды, олардың орқайысының үлесіне Компания капиталының жалпы мөлшерінің 10%-дан астамы тиесілі. 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша көрсетілген контрагенттер алдындағы міндеттемелер қалдықтарының жиынтық көлемі 108.378.235 мың теңгені құрайды (2021 жылғы 31 желтоқсанда: 92.595.396 мың теңге).

2022 және 2021 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания қаржылық қовенанттарға қатысты кредиттік ұйымдармен жасалған шарттардың барлық талаптарына сәйкес келді.

2021 жылы Компания «ForteBank» АҚ-мен жалпы сомасы 7.500.000 мың теңгеге жаңартылатын кредиттік желіні ұсыну туралы келісім жасасты, 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша оның 5.900.000 мың теңгесі игерілді (2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: 3.000.000 мың теңге), 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша баланстық құны 3.721.557 мың теңге болатын жылжымайтын мүлік объектілері, ғимараттар кепілге қойылды (2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: 3.311.272 мың теңге).

15. Салық салу

Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар мыналарды қамтиды:

	2022 жыл	2021 жыл
Ағымдағы корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар	3.440.305	3.626.371
Алдыңғы жылдардағы корпоративтік табыс салығы (Үнемдеу) кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар – уақытша айырмалардың пайда болуы және азаюы	42.818	(144.714)
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар	3.570.696	3.481.657

Компанияның табысына тек Қазақстан Республикасында ғана салық салынады. Салық заңнамасына сәйкес 2022 және 2021 жылдары қолданылатын корпоративтік табыс салығының мөлшерлемесі 20%-ды құрайды.

Осы қаржылық есептілікте көрсетілген корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар мен 31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін нормативтік салық мөлшерлемесіне көбейтілген корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар есепке алынғанға дейінгі пайда арасындағы салыстырып тексеру мынадай:

	2022 жыл	2021 жыл
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстарға дейінгі пайда	16.633.648	17.509.833
Салықтың нормативтік мөлшерлемесі	20%	20%
Нормативтік мөлшердеме бойынша есептелген корпоративтік табыс салығы бойынша теориялық шығыс	3.326.730	3.501.967

Мемлекеттік бағалы қағаздар және ҚКБ тізіміндегі бағалы қағаздар бойынша салық салынбайтын пайыздық кіріс

	2022 жыл	2021 жыл
Кредиттік залалдар бойынша салық салынбайтын кіріс	(113.028)	(83.391)
Шегеруге жатпайтын кредиттік залалдар бойынша шығыстар	–	(23.807)
Шегеруге жатпайтын клиенттерге берілген кредиттердің шарттарын түрлендіруден туындаған залалдар	160.489	–
Алдыңғы жылдар үшін ағымдағы корпоративтік табыс салығын түзету	12.714	1.374
Шегеруге жатпайтын өзге шығыстар	87.573	–
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар	96.218	85.514
	3.570.696	3.481.657

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ағымдағы корпоративтік табыс салығы бойынша активтер 158.025 мың теңгені (2021 жылғы 31 желтоқсанда 256.837 мың теңге) құрады.

Кейінге қалдырылған салық активтері және кейінге қалдырылған салық міндеттемелері

Қаржылық есептілікте көрсетілген активтер мен міндеттемелердің баланстық құны мен салық салынатын базаны есептеу мақсатында пайдаланылатын сомалар арасында туындайтын уақытша айырмалар 2022 және 2021 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша таза кейінге қалдырылған салық активтің туындауына әкеп соғады. Болашақ салық жеңілдіктері, егер Қазақстан заңнамасында компанияның аталған жеңілдіктерді болашақ кезеңдерде пайдалану қабілетіне теріс әсер ететін өзгерістер болмаған жағдайда ғана алынуы мүмкін.

«КМФ (ҚМФ)» микроқаржылық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі 2022 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

15. Салық салу (жалғасы)

Кейінге қалдырылған салық активтері және кейінге қалдырылған салық міндеттемелері (жалғасы)

31 желтоқсанда кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша активтер мен міндеттемелер, сондай-ақ олардың тиісті жылдардағы қозғалысы былайша берілген:

	Пайда немесе зият құрамында уақыт айырмашылықтарының туындауы		Пайда немесе зият құрамында уақыт айырмашылықтарының туындауы	
	2020 жыл және атауы	2021 жыл	2022 жыл	2022 жыл
Шегерілетін уақыт айырмашылықтарының салықтық әсері				
Сыйлақшалар және пайдаланылмаған демалыстар бойынша есептелген шығыстар	255.105	208.948	464.053	54.497
Кредиттік ұйымдардың қаражаты	15.337	11.408	26.745	28.830
Жалдау шарттары бойынша міндеттемелер	116.481	5.172	121.653	76.854
Өзге міндеттемелер	6.116	4.461	10.577	1.962
Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша активтер	393.039	229.989	623.028	162.143
Салық салынатын уақыт айырмашылықтарының салықтық әсері				
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтер	(316.545)	(76.790)	(393.335)	(131.780)
Пайдалану құқығы нысанындағы активтер	(105.364)	(5.692)	(111.056)	(73.181)
Инвестициялық жылжымайтын мүлік	(1.964)	(2.793)	(4.757)	–
Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша міндеттемелер	(423.873)	(85.275)	(509.148)	(204.961)
Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша таза активтер (міндеттемелер)	(30.834)	144.714	113.880	(42.818)

Салық салынатын уақыт айырмашылықтарының салықтық әсері

	2022 жыл	2021 жыл
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтер	(316.545)	(76.790)
Пайдалану құқығы нысанындағы активтер	(105.364)	(5.692)
Инвестициялық жылжымайтын мүлік	(1.964)	(2.793)
Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша міндеттемелер	(423.873)	(85.275)
Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша таза активтер (міндеттемелер)	(30.834)	144.714

16. Шығарылған борыштық бағалы қағаздар

Шығарылған борыштық бағалы қағаздар мына позицияларды қамтиды:

	2022 жыл	2021 жыл
ҚКБ шығарылған борыштық бағалы қағаздар	10.404.444	10.404.322
Минус: амортизацияланбаған дисконт	(14.808)	(34.000)
	10.389.636	10.370.322

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның борыштық бағалы қағаздары жиынтық номиналдық құны 10.000.000 мың теңге болатын бірінші облигациялық бағдарлама шеңберінде орналастырылған қамтамасыз етілмеген купондық облигациялармен ұсынылды. Теңгемен көрсетілген осы облигациялар жылдық 13% мөлшеріндегі номиналды пайыздық мөлшерлемесмен 2023 жылы өтеледі.

17. Капитал

Жарғылық капитал

2022 және 2021 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның төленген және айналымдағы жарғылық капиталының мөлшері 14.430.993 мың теңгені құрады.

«КМФ (ҚМФ)» микроқаржылық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

2022 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

17. Капитал (жалғасы)**Дивидендтер**

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Компанияның қаражатын бөлу үшін қолжетімді шама ХҚЕС-ка сәйкес дайындалған Компанияның қаржылық есептілігінде көрсетілген бөлінбеген пайданың шамасымен немесе жинақталған залал жағдайында бір жылдағы пайданың сомасымен шектеледі. Егер Компанияның меншікті капиталының мөлшері бөлу нәтижесінде теріс болса немесе Компанияның төлем қабілетсіздігі мен дарменсіздігіне әкеп соқса, бөлу жүзеге асырылмайды.

Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бөлуге қолжетімді қаражат 36.720.608 мың теңгені құрады (2021 жылғы 31 желтоқсанда: 26.743.856 мың теңге).

Акционерлер Жалпы жиналысының 2022 жылғы 13 қазандағы және 2021 жылғы 23 шілдедегі шешіміне сәйкес Компания 19.133.039 мың теңге сомасында ақшалай нысанда дивидендтер жариялады және төледі.

Резервтік капитал

Акционерлер Жалпы жиналысының 2012 жылғы 4 мамырдағы шешіміне сәйкес резервтік капитал жыл ішінде қалыптастырылады және есепті жылдың басындағы жағдай бойынша жарғылық капиталдың кемінде 5%-ын құрауы тиіс.

2022 жылғы компанияның Бақылаушы кеңесі бөлінбеген пайдалан резервтік капиталға 280.563 мың теңге сомасындағы аударымды бекітті (2021 жылғы: 221.558 мың теңге). 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша резервтік капитал 1.478.339 мың теңгені құрады (2021 жылғы 31 желтоқсанда: 1.197.776 мың теңге).

18. Шарттық және шартты міндеттемелер**Саяси және экономикалық жағдайлар**

Қазақстанда нарықтық экономика талаптарына сай келетін экономикалық реформалар мен құқықтық, салықтық және әкімшілік инфрақұрылымды дамыту жалғасып жатыр. Қазақстан экономикасының тұрақтылығы көбінесе осы реформалардың барысына, сондай-ақ Үкіметтің экономика, қаржы және ақша-кредит саясаты саласында қабылдап жатқан шараларының тиімділігіне байланысты болады.

Сақтандыру

Қазақстан Республикасындағы сақтандыру қызметтерінің нарығы қалыптасу кезеңінде және әлемнің басқа елдерінде кең таралған сақтандырудың көптеген түрі Қазақстан Республикасында әлі қолжетімді емес. Компания қызметінің тоқтатылуынан туындаған залалдарға немесе авариялар немесе компания қызметінің нәтижесінде жылжымайтын мүлік объектілеріне немесе қоршаған ортаға келтірілген залалға байланысты үшінші тараптар алдында туындаған міндеттемелерге қатысты толық сақтандыру қорғанысы жоқ. Компания тиісті сақтандыруды қамтамасыз еткенге дейін белгілі бір активтердің жоғалуы немесе зақымдануы компанияның қызметі мен қаржылық жағдайына айтарлықтай теріс әсер етуі мүмкін.

Заң мәселелері

Әдеттегі қызмет барысында Компания сот талаптары мен шағымдарының объектісі болып табылады. Басшылықтың пікірі бойынша, осындай талаптар немесе шағымдар нәтижесінде туындайтын ықтимал міндеттемелер (олар болған кезде) Компанияның қаржылық жағдайына немесе қызметінің нәтижелеріне болшақта елеулі теріс әсер етпейді, сондықтан қаржылық есептілікте резервтер құрылмады.

«КМФ (ҚМФ)» микроқаржылық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

2022 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

18. Шарттық және шартты міндеттемелер (жалғасы)**Күтпеген салық төлемдері**

Әртүрлі заңнамалық және нормативтік құқықтық актілердің ережелері әрдайым нақты тұжырымдалмайды және оларды түсіндіру жергілікті жерлердегі салық органдары инспекторлары мен Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің лауазымды адамдарының пікіріне байланысты. Жергілікті, өңірлік және республикалық салық органдары арасында пікір алшақтығы жағдайлары жиі кездеседі. Қазақстан заңдарының, қаулылары мен тиісті нормативтік құқықтық актілерінің мәлімделген немесе анықталған бұзушылықтары үшін айыппұлдар мен өсімшудың қазіргі режимі өте қатал. Айыппұл санкцияларына даулы соманы тәркілеу (валюталық заңнаманы бұзғаны үшін), сондай-ақ, әдетте, төленбеген салықтар сомасының 50% мөлшеріндегі айыппұлдар кіреді.

Компания барлық қолданылатын салықтарды төледі немесе есептеді деп санайды. Түсініксіз жағдайларда Компания салық міндеттемелерін басшылықтан негізделген бағалары негізінде есептеді. Компанияның саясаты шығын ықтималдығы бар есепті кезеңде резервтерді тануды көздейді және оның сомасы жеткілікті дәлдік деңгейімен анықталуы мүмкін.

Қазақстандық салық салу жүйесіне тән белгісіздікке байланысты салықтардың, айыппұл санкцияларының және өсімшудың ықтимал сомасы осы уақыт бойынша шығыстарға жатқызылған және 2022 жылғы 31 желтоқсанға есептелген сомадан асып түсуі мүмкін. Мұндай сомаларды есептеу мүмкіндігіне және олардың әлеуетті маңызды сипатына қарамастан, Компания басшылығы оларды екіталай немесе бағаланбайды немесе екеуі де бір уақытта болады деп есептейді.

Шарттық және шартты міндеттемелер

Компанияда кредит ресурстарын ұсыну бойынша шартты міндеттемелер бар. Кредиттік сипаттағы осы шартты міндеттемелер кредиттік ресурстарды мақұлдаған кредиттік желілер нысанында беруді көздейді.

Компания кредиттік шартты міндеттемелерді беру кезінде клиенттерге кредиттер беру кезіндегідей тәуекелдерді басқару саясаты мен рәсімдерін қолданады.

Шартты міндеттемелердің шарттық сомалары бұдан әрі кестеде берілген:

	2022 жылғы 31 желтоқсан	2021 жылғы 31 желтоқсан
Кредиттік сипаттағы міндеттемелер		
Кредит беру жөніндегі міндеттемелер	18.899.090	14.602.183
Шарттық және шартты міндеттемелер	18.899.090	14.602.183

Кредиттік сипаттағы міндеттемелер бойынша ККЗ арналған бағалау резервтері

(35.883)	(15.169)

Микрокредиттік желі беру туралы келісімдерде кез келген қолайсыз жағдайлар туындаған жағдайда компанияның шарттан біржақты тәртіпін бас тарту құқығы көзделеді. Бұл ретте, Компания қарыз алушының кредиттік тәуекеліне кредиттік желілер шеңберінде қаражат берілген күнге дейін талдау жүргізеді. Осылайша, компания басшылығы компанияның кредиттік залалдар тәуекеліне ұшырауы кредит желісінің пайдаланылмаған бөлігін жою туралы хабарлама беру үшін келісімшарттық мерзіммен шектелген деп санайды.

Осының салдарынан жоғарыда көрсетілген міндеттемелер ақшалай қаражаттың күтілетін кетуін білдірмейді. ККЗ арналған резерв нақты берілген транштар бойынша ғана есептеледі.

2021 жылы шығын және орта бизнес санатына жатқызылған қарыз алушыларға берілген қарыздар бойынша талдау жүргізу және кезекті беру күніне дейін 6 айдан аз уақыт ішінде соңғы траншты беру шартымен қаржылық жай-күйін алдын ала талдауысз кредиттік желі шеңберінде транштар беру туралы шешім қабылданды. Осындай кредиттік желілер бойынша Компания резервтер құрды.

19. Клиенттерге берілген кредиттер бойынша пайыздық түсім

2022 жылғы клиенттерге берілген кредиттер бойынша пайыздық түсім 70.082.077 мың теңгені (2021 жылғы: 53.679.123 мың теңге) құрады, оған 63.568 мың теңге мөлшерінде (2021 жылғы: 6.869 мың теңге) клиенттерге берілген кредиттер бойынша шартта көзделген ақша ағындарының танылуын тоқтатуға алып келмейтін өзгерістері нәтижесінде түрленуден болған таза залал да кіреді.

«КМФ (ҚМФ)» микроқаржылық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

2022 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

20. Кредиттік залалдар бойынша шығыстар

Төмендегі кестеде 2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін пайда немесе залал құрамында көрсетілген қаржы құралдары бойынша ҚКЗ қатысты шығыстар көрсетілген:

	Ескер.	2022 жыл			Жиыны
		1-кезең	2-кезең	3-кезең	
Ақша қаражаты және оның баламалары	5	(7.760)	–	–	(7.760)
Кредиттік ұйымдардағы қаражат		(28)	–	–	(28)
Клиенттерге берілетін кредиттер	7	136.690	(1.036.398)	(4.305.696)	(5.205.404)
Инвестициялық бағалы қағаздар	8	(119.387)	–	–	(119.387)
Өзге қаржы активтері		2.943	–	(10.047)	(7.104)
Шартты міндеттемелер		(20.714)	–	–	(20.714)
Кредиттік залалдар бойынша шығыстар жиыны		(8.256)	(1.036.398)	(4.315.743)	(5.360.397)

Төмендегі кестеде 2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін пайда немесе залал құрамында көрсетілген қаржы құралдары бойынша ҚКЗ қатысты шығыстар көрсетілген:

	Ескер.	2021 жыл			Жиыны
		1-кезең	2-кезең	3-кезең	
Ақша қаражаты және оның баламалары	5	(1.209)	–	–	(1.209)
Кредиттік ұйымдардағы қаражат		17	–	–	17
Клиенттерге берілетін кредиттер	7	1.402.209	(624.074)	(1.923.423)	(1.145.288)
Инвестициялық бағалы қағаздар	8	(4.618)	–	–	(4.618)
Өзге қаржы активтері		6.566	–	(15.730)	(9.164)
Шартты міндеттемелер		(15.169)	–	–	(15.169)
Кредиттік залалдар бойынша шығыстар жиыны		1.387.796	(624.074)	(1.939.153)	(1.175.431)

21. Қызметкерлерге жұмсалған шығыстар және өзге операциялық шығыстар

	2022 жыл		2021 жыл	
	2022 жыл	2021 жыл	2022 жыл	2021 жыл
Жалақы, сыйлықақы және өзге төлемдер	14.404.794	11.890.782	14.93.940	1.053.489
Әлеуметтік қамтамасыз етуге аударымдар	15.898.734	12.944.271		
Қызметкерлерге жұмсалған шығыстар				
Төлемдерді өңдеу бойынша қызметтер	1.653.702	1.226.666		
Тозу және амортизация (10, 11 және 12 ескертпелер)	1.279.382	1.098.223		
Кәсіби қызметтер	1.208.582	861.431		
Жарнама және маркетинг	396.952	143.114		
Күзет қызметтері	377.179	338.559		
Корпоративтік табыс салығынан өзге салықтар	344.781	179.571		
Байланыс қызметтері және апаратық қызметтер	277.553	239.329		
Кенесе керек-жарактары	274.491	236.585		
Қосымша құн салығы бойынша шығыстар	259.707	212.848		
Жалдау	202.077	183.731		
Иссапар шығыстары	170.959	132.573		
Жөндеу және техникалық қызмет көрсету	149.089	149.681		
Банк комиссиялары	126.795	117.506		
Корпоративтік шаралар бойынша шығыстар	117.472	27.089		
Көлік шығыстары	86.768	63.049		
Салқандыру	67.361	66.729		
Инвентаризация	66.940	53.262		
Қызметкерлерді оқыту	46.927	15.068		
Брокер қызметтері	29.448	12.635		
Мүшелік жарналар	16.700	3.251		
Қайырымдылық	16.656	1.887		
Өзге	105.472	55.750		
Өзге операциялық шығыстар	7.274.993	5.418.537		

39

«КМФ (ҚМФ)» микроқаржылық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

2022 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

22. Тәуекелдерді басқару**Кіріспе**

Тәуекелдерді басқару Компания қызметінің негізінде жатыр және Компанияның операциялық қызметінің маңызды элементі болып табылады. Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелін және валюталық, кредиттік тәуекелді және өтімділік тәуекелін қамтитын нарықтық тәуекел Компания өз қызметін жүзеге асыру процесінде кездесетін негізгі тәуекелдер болып табылады. Компанияның тәуекелдерді басқару жөніндегі саясаты компания ұшырайтын тәуекелдерді анықтауға, талдауға және басқаруға, тәуекелдер лимиттерін және тиісті бақылауларды белгілеуге, сондай-ақ тәуекелдер деңгейін және олардың белгіленген лимиттерге сәйкестігін тұрақты бағалауға бағытталған. Тәуекелдерді басқару жөніндегі саясат пен рәсімдер нарықтық жағдайдың, ұсынылатын өнімдер мен қызметтердің өзгерістерін және пайда болған үздік практиканы көрсету мақсатында тұрақты негізде қайта қаралады.

Тәуекелдерді тәуелсіз бақылау процесі, мысалы, ортаның, технологияның өзгеруі немесе саланың өзгеруі сияқты қызметті жүргізу тәуекелдерін қозғамайды. Мұндай тәуекелдерді компания стратегиялық жоспарлау процесінде бақылайды.

Тәуекелдерді басқару құрылымы**Акционерлердің жалпы жиналысы («АЖЖ»)**

Акционерлердің жалпы жиналысы (бұдан әрі – «ОСА») Компанияның кредиттік саясатын құру және Компанияның бизнес-қызметін анықтау арқылы тәуекелге жалпы қатыстылықты анықтайды.

Бақылаушы кеңес

Бақылаушы кеңес тәуекелдерді басқарудың жалпы тәсілдемесіне, АЖЖ белгілеген тәуекелдерді басқару стратегиясы мен қағидағтарын бекітуге жауап береді.

Тәуекелдер жөніндегі комитет

Тәуекелдер жөніндегі комитет тәуекелдерді басқару стратегиясын әзірлеуге және жалпы тәуекел қағидағтарын, тұжырымдамасын, саясаты мен лимиттерін енгізуге жауапты болады. Ол тәуекелдерді басқарудың маңызды мәселелеріне жауап береді және тәуекелдерге қатысты қабылданған тиісті шешімдердің орындалуын бақылайды.

Аудит жөніндегі комитет

Аудит жөніндегі комитеттің негізгі мақсаты Компанияның Бақылаушы кеңесінің компанияның қаржы-шаруашылық қызметіне бақылау жасау функциясын тиімді орындауына жәрдемдесу, ішкі бақылаудың барабар жүйесін бағалау және ішкі және сыртқы аудиттің тиімділігіне мониторинг жүргізу болып табылады.

Басқарма

Басқарманың міндеті Компаниядағы тәуекелдерді басқару процесін бақылау болып табылады.

Активтер мен пассивтерді басқару комитеті («АПБК»)

Компанияның активтер мен пассивтерді басқару комитетінің (бұдан әрі – «АПБК») міндеттеріне тәуекелдерді жалпы басқару және пруденциалдық нормативтер мен қовенанттардың сақталуын бақылауды жүзеге асыру, корландыру стратегиясын басқару, қаржылық және қаржылық емес тәуекелдер бойынша есептерді басқару және құрастыру кіреді.

Қазынашылық

Компанияның қазынашылық компанияның активтері мен міндеттемелерін, сондай-ақ жалпы қаржылық құрылымды басқаруға жауап береді. Қазынашылық өтімділік тәуекелі мен Компанияны қаржыландыру тәуекелі үшін де жауап береді.

Ішкі аудит

Компанияда өтетін тәуекелдерді басқару процесінің Ішкі аудит басқармасы тексереді, ол рәсімдердің жеткіліктілігін де, Компанияның осы процедураларды орындауын да тексереді. Ішкі аудит басқармасы басшылықпен жүргізілген тексерулердің нәтижелерін талқылайды және Аудит жөніндегі комитетке өзінің қорытындыларын мен ұсынымдарын ұсынады.

«KMF (ҚМФ)» микроқаржылық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі 2022 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

22. Тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Кіріспе (жалғасы)

Тәуекелдерді басқару құрылымы (жалғасы)

Тәуекелдерді бағалау және тәуекелдер туралы ақпарат беру жүйелері

Кредиттік, нарықтық тәуекелдер және өтімділік тәуекелі тұтастай алғанда портфель деңгейінде де, жекелеген мәмілелер деңгейінде де Кредиттік комитеттер мен АПБК жүйесімен басқарылады және бақыланады. Шешім қабылдау процесінің тиімділігін арттыру үшін Компания тәуекелдің түрине және шамасына байланысты кредиттік комитеттердің иерархиялық құрылымын құрды. Сыртқы және ішкі қауіп факторлары Компанияның ұйымдық құрылымында анықталады және басқарылады.

Тәуекелдердің мониторингін мен бақылауын негізінен компания белгілеген лимиттерге негізделеді. Мұндай лимиттер қызметті жүргізу стратегиясын және Компания жұмыс істейтін нарықтық жағдайларды, сондай-ақ Компания қабылдауға дайын тәуекел деңгейін көрсетеді және жекелеген салаларға ерекше назар аударылады. Бұдан басқа, Компания тәуекелдер мен операциялардың барлық түрлері бойынша жиынтық позицияға қатысты тәуекелдерді алып жүру бойынша өзінің жалпы қабілетін бақылайды және бағалайды.

Компанияның барлық деңгейлері үшін тәуекелдер туралы әртүрлі есептер жасалады, олар компанияның барлық бөлімшелеріне ауқымды, қажетті және өзекті ақпаратқа қолжеткізуді қамтамасыз ету үшін таратылады.

Тәуекелді азайту

Тәуекелдерді басқару шеңберінде Компания пайыздық мөлшерлемелердегі, айырбас бағамдарындағы, сондай-ақ болжанатын мәмілелер бойынша позициялардағы өзгерістер салдарынан туындайтын позицияларды басқару үшін туынды және басқа да құралдарды пайдаланады.

Тәуекелдің шамадан тыс шоғырлануы

Тәуекелдің шоғырлануы бірқатар контрагенттер ұқсас қызмет түрлерін жүзеге асырған немесе олардың қызметі бір географиялық аймақта жүргізілген немесе контрагенттер ұқсас экономикалық сипаттамаларға ие болған және экономикалық, саяси және басқа жағдайлардағы өзгерістер нәтижесінде осы контрагенттердің шарттық міндеттемелерді орындау қабілетіне ұқсас әсер еткен жағдайда туындайды. Тәуекелдің шоғырлануы белгілі бір салаға немесе географиялық аймаққа әсер ететін жағдайлардағы өзгерістерге Компания қызметінің нәтижелерінің салыстырмалы сезімталдығын көрсетеді.

Тәуекелдің шамадан тыс шоғырлануын болдырмау үшін Компанияның саясаты мен процедуралары әртараптандырылған портфельді қолдауға бағытталған арнайы қағидаттарды қамтиды. Тәуекелдің белгіленген шоғырлануын басқару жүзеге асырылады.

Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекел – бұл нарықтық бағалардың өзгеруі салдарынан қаржы құралы бойынша әділ құнның немесе ақша қаражатының болашақ ағындарының өзгеруі тәуекелі. Нарықтық тәуекел валюталық тәуекелден, пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруі тәуекелінен, сондай-ақ басқа да баға тәуекелдерінен тұрады. Нарықтық тәуекел нарықтағы жалпы және ерекше өзгерістердің және нарықтық бағалардың құбылмалылық деңгейінің өзгеруінің әсеріне ұшыраған пайыздық, валюталық және үлесісті қаржы құралдарына қатысты ашық позициялар бойынша туындайды.

Нарықтық тәуекелді басқарудың міндеті нарықтық тәуекелге ұшыраудың қабылданған тәуекел үшін алынатын кірістілікті оңтайландыруды қамтамасыз ете отырып, қолайлы параметрлер шеңберінен шықпауын басқару және бақылау болып табылады.

Басқарма төрағасы басқаратын АПБК нарықтық тәуекелді басқару үшін жауапты болады.

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруі тәуекелі

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруі тәуекелі – бұл нарықтық пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруі салдарынан қаржы құралының әділ құнның өзгеруі тәуекелі. Компания басым нарықтық пайыздық мөлшерлемелердің оның қаржылық жағдайына және ақша қаражатының ағынына ауытқуының ықпалына ұшырауы мүмкін. Мұндай ауытқулар пайыздық маржаның деңгейін жоғарылатуы мүмкін, бірақ сыйақы мөлшерлемелері күтпеген жағдайда өзгерсе, олар оны төмендетіп, шығындарға әкелуі мүмкін.

«KMF (ҚМФ)» микроқаржылық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі 2022 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

22. Тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Нарықтық тәуекел (жалғасы)

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруі қаупі (жалғасы)

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруіне сезімталдықты талдау

Пайыздық мөлшерлемелерді қайта қарау мерзімдерін талдауға негізделген пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруі тәуекелін басқару қаржы активтері мен міндеттемелердің сезімталдығына мониторинг жүргізумен толықтырылады. 2022 және 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қолданыстағы өзгермелі пайыздық мөлшерлемесі бар пайыздық активтер мен міндеттемелер бойынша пайыздық мөлшерлемелерді ұлғайту немесе азайту жағына кірістілік қисықтарын 100 базистік тармаққа параллель жылжытудың оңайлатылған сценарийі негізінде жасалған пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруіне салық салынғанға дейінгі пайданың немесе залалдың және капиталдың сезімталдығын талдау (пайыздық мөлшерлемелерді қайта қарау тәуекелі) төмендегі түрде ұсынылуы мүмкін:

	2022 жыл	2021 жыл
	Салық салғанға дейін пайдаға әсері	Салық салғанға дейін пайдаға әсері

Мөлшерлемелерді ұлғайту жағына 100 базистік тармаққа параллель жылжу	(106.076)	(53.330)
Мөлшерлемелерді азайту жағына 100 базистік тармаққа параллель жылжу	106.076	53.330

Валюталық тәуекел

Валюталық тәуекел – бұл валюталардың айырбас бағамының өзгеруі салдарында қаржы құралының әділ құнның өзгеруі тәуекелі.

Төменде АҚШ долларында көрсетілген сомалар келтірілген:

	2022 жылғы	2021 жылғы
	31 желтоқсан	31 желтоқсан

Активтер		
Ақша қаражаты және оның баламасы	1.320.149	97.555
Инвестициялық бағалы қағаздар	5.629.635	–
Өзге активтер	101.812	18.747
Активтердің жиыны	7.051.596	116.302

Міндеттемелер		
Кредиттік ұйымдардың қаражаты	64.791.452	18.069.524
Өзге міндеттемелер	1.862	3.795
Міндеттемелер жиыны	64.793.314	18.073.319
Таза позиция	(57.741.718)	(17.957.017)

Тәуекелді басқару мақсатында ұсталатын туынды қаржы құралдарының әсері	57.307.870	17.811.750
Тәуекелді басқару мақсатында ұсталатын туынды қаржы құралдарының әсері ескерілген таза позиция	(433.848)	(145.267)

«КМФ (ҚМФ)» микроқаржылық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

2022 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

22. Тәуекелдерді басқару (жалғасы)**Нарықтық тәуекел (жалғасы)****Валюталық тәуекел (жалғасы)**

Төмендегі кестеде Компанияның 31 желтоқсанда саудалық емес монетарлық активтер мен міндеттемелер, сондай-ақ болжанатын ақша ағындары бойынша елеулі позициялары бар валюталар көрсетілген. Жүргізілген талдау теңгеге қатысты валюталық бағамдардағы ықтимал өзгерістің пайдаға немесе залалға әсерін есептейді (әділ құны валюта бағамының өзгеруіне сезімтал болатын саудалық емес монетарлық активтер мен міндеттемелердің болуы салдарынан). Капиталға әсер ету пайдаға немесе залалға әсер етуден ерекшеленбейді. Барлық басқа параметрлер тұрақты шамалармен қабылданады. Кестедегі теріс сомалар пайданың немесе залалдың немесе капиталдың құрамындағы ықтимал таза азаюды көрсетеді, ал оң сомалар ықтимал таза өсуді көрсетеді.

	2022 жыл			
	Валюта бағамындағы өзгеріс %	Салық салынған дейін пайдаға әсері	Валюта бағамындағы өзгеріс %	Салық салынған дейін пайдаға әсері
АҚШ доллары	21,00%	(91.108)	-21,00%	91.108
	2021 жыл			
	Валюта бағамындағы өзгеріс %	Салық салынған дейін пайдаға әсері	Валюта бағамындағы өзгеріс %	Салық салынған дейін пайдаға әсері
АҚШ доллары	13,00%	(18.885)	-10,00%	14.527

Кредиттік тәуекел

Кредиттік тәуекел – компания клиенттерінің немесе контрагенттерінің өзінің шарттық міндеттемелерін орындауына байланысты Компанияның залалға ұшырау тәуекелі. Компания кредиттік тәуекелді кредиттік тәуекелді шоғырландыру лимиттерін белгілеу және сақтау жөніндегі талаптарды қамтитын бекітілген саясаттар мен процедураларды қолдану арқылы, сондай-ақ функцияларына кредиттік тәуекелдің белсенді мониторингі кіретін кредиттік комитеттерді құру арқылы басқарады. Микрокредит беру қағидаларын акционерлер бекітеді.

Кредиттік саясат:

- кредиттік өтімдерді қарау және мақұлдау процедураларын;
- қарыз алушылардың кредит төлеу қабілеттілігін бағалау әдістемесін;
- ұсынылатын қамтамасыз етуді бағалау әдістемесін;
- кредиттік құжаттамаға қойылатын талаптарды;
- кредит тәуекелі бар кредиттер мен өзге де өнімдерге тұрақты мониторинг жүргізу процедураларын белгілейді.

Компания жекелеген кредиттердің және басқа да кредиттік тәуекелдердің жай-күйіне тұрақты мониторинг жүргізеді.

Жеке қарыз алушыларды талдаудан басқа, Компания кредит портфеліне жалпы кредиттердің шоғырлануына және нарықтық тәуекелдерге қатысты бағалау жүргізеді.

Компанияның баланстық кредиттік тәуекелінің ең жоғары мөлшері қаржы жағдайы туралы есепте қаржы активтерінің баланстық құнында және танылмаған шарттық міндеттемелердің сомаларында ең жақсы түрде көрсетіледі. Активтер мен міндеттемелерді өзара есепке алу мүмкіндігі әлеуетті кредиттік тәуекелді төмендету үшін елеулі мәнге ие емес.

Пайда мен залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары бойынша баланстық құн кредиттік тәуекелдің ағымдағы мөлшерін білдіреді, бірақ болашақта құнның өзгеруі нәтижесінде туындауы мүмкін тәуекелдің ең жоғары мөлшерін білдірмейді.

43

«КМФ (ҚМФ)» микроқаржылық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

2022 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

22. Тәуекелдерді басқару (жалғасы)**Кредиттік тәуекел (жалғасы)****Құныздандыру бағалау**

Компания тиімді пайыздық мөлшерлемені немесе оның шамаланған мәнін пайдалана отырып дисконтталатын ақшалай қаражаттың күтілетін толық алынбаған сомасын бағалау үшін макроэкономикалық фактордың әсеріне түзетілген миграция матрицалары негізінде ККЗ-ны топтық негізде есептейді. Ақша қаражатын толық алмау – шартқа сәйкес ұйымға тиесілі ақша ағыны мен ұйым аламын деп күтетін ақша ағыны арасындағы айырмашылық. ККЗ-ны есептеу механикасы төменде сипатталған, ал негізгі элементтер мыналар:

Дефолт ықтималдығы (PD)

Дефолт ықтималдығы берілген уақыт аралығында дефолттың пайда болу ықтималдығын есептеу. Дефолт, егер активті тану тоқтатылмаса және ол әлі де портфельдің бөлігі болса, қарастырылып отырған кезең ішінде белгілі бір уақытта ғана орын алуы мүмкін.

Дефолт тәуекеліне ұшырайтын шама (EAD)

Дефолт тәуекеліне ұшыраған шама берілген қарызды және төлемнің мерзімін өткізу нәтижесінде есептелген пайыздарды өтеуден күтілетін шартта немесе өзгеше түрде көзделген борыш пен пайыздардың негізгі сомасын төлеуді қоса алғанда, есепті күннен кейін осы шамадың күтілетін өзгерістерін ескере отырып, болашақта қандай да бір күнге дефолтқа ұшыраған шамадың есептік бағасын білдіреді.

Дефолт кезінде шығын деңгейі (LGD)

Дефолт кезіндегі шығындар деңгейі белгілі бір уақытта дефолт туындаған жағдайда пайда болатын шығындардың есептік бағасын білдіреді. Бұл көрсеткіш шартта көзделген ақша ағындары мен кредитор алуды күтетін, оның ішінде қамтамасыз етуді іске асыру нәтижесінде алуды күтетін ақша ағындары арасындағы айырма негізге алына отырып есептеледі. Өдетте EAD -ға қатысты пайызбен көрсетіледі.

Егер бастапқы тану сәтіннен бастап кредиттік тәуекел елеулі түрде ұлғайған болса, ККЗ-ға арналған бағалау резерві активтің қолданылу мерзімі ішінде пайда болуы күтілетін кредиттік залалдар негізінде есептеледі (бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдар немесе бүкіл мерзім үшін ККЗ), олай болмаған жағдайда бағалау резерві күтілетін 12 айлық кредиттік залалдарға (12 айлық ККЗ) тең сомада есептеледі. 12 айлық ККЗ – есепті күннен кейін 12 ай ішінде мүмкін болатын қаржы құралы бойынша дефолттар салдарында туындайтын ККЗ-ны білдіретін бүкіл мерзім ішінде ККЗ-ның бөлігі. Барлық мерзімдегі ККЗ және 12 айлық ККЗ қаржы құралдарының базалық портфелінің сипатына қарай жеке негізде немесе топтық негізде есептеледі.

44

«KMF (ҚМФ)» микроқаржылық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

2022 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

22. Тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Кредиттік тәуекел (жалғасы)

Құнсыздануды бағалау

Дефолт кезінде шығын деңгейі (LGD) (жалғасы)

Компания қаржы құралының қалған қолданылу мерзімі ішінде дефолт басталу тәуекелінің өзгерістерін есепке алу жолымен бастапқы тану сәтіннен бастап қаржы құралы бойынша кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюы болған-болмағанына қатысты әрбір есепті кезеңнің соңында бағалауды жүзеге асыру үшін әдістемені әзірледі. Жоғарыда сипатталған процестің негізінде Компания өзі берген кредиттерді мына топтарға біріктіреді:

- 1-кезең: кредитті бастапқы тану кезінде Компания бағалау резервін 12 айлық ККЗ-ға тең сомада таниды. 1-кезеңге сондай-ақ кредиттік тәуекелі 2 және/немесе 3-кезеңнен ауыстырылған дәрежеге дейін төмендеген кредиттер және басқа да кредиттік желілер жатады.
- 2-кезең: егер кредит бойынша кредиттік тәуекел бастапқы танылған сәттен бастап айтарлықтай ұлғайған болса, Компания бағалау резервін бүкіл мерзім ішінде ККЗ-ға тең сомада таниды. 2-кезеңге сондай-ақ кредиттік тәуекелі 3-кезеңнен ауыстырылған дәрежеге дейін төмендетілген кредиттер мен басқа да кредиттік желілер жатады.
- 3-кезең: кредиттік-құнсызданған болып табылатын кредиттер, Компания бағалау резервін бүкіл мерзім ішінде ККЗ-ға тең сомада таниды.
- СҚКҚ: сатып алынған немесе құрылған кредиттік-құнсызданған (СҚКҚ) активтер – бұл бастапқы тану сәтінде кредиттік құнсыздану болған қаржылық активтер. СҚКҚ-ны бастапқы тану кезінде активтер әділ құны бойынша бағаланады және кейіннен кредиттік тәуекелді ескере отырып түзетілген тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып есептелген пайыздық түсім танылады. ККЗ арналған бағалау резерві бүкіл мерзім ішінде ККЗ сомасының кейіннен өзгеруі болған көлемде ғана танылады немесе танылуын тоқтатады. 2022 және 2021 жылдары және 2022 және 2021 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Компанияда клиенттерге берілген СҚКҚ кредиттері болған жоқ.

Дефолт пен сауығуды анықтау

Компания қаржы құралы бойынша дефолт болды деп есептейді, сондықтан кез келген жағдайда, ККЗ есептеу мақсаттары үшін оны 3-кезеңге (кредиттік-құнсызданған активтер) жатқызады:

- қарыз алушының шартта көзделген төлемдерді 90 күнге кешіктіруі;
- қарыз алушының қайтыс болуы;
- кредитті өтеу қамтамасыз етуді сату нәтижесінде күтілетін кезде қамтамасыз ету құнының айтарлықтай төмендеуі;
- қарыз алушының қаржылық жағдайының нашарлауына не сотқа талап-арыз беруге байланысты кредит бойынша номиналды сыйақыны есептеуді тоқтата тұруы;
- қарыз алушының қаржылық жағдайының нашарлауына байланысты кредитті қайта құрылымдау;
- борышкер (немесе борышкер тобының құрамындағы заңды тұлға) банкроттық туралы өтініш берді немесе өзін банкрот деп жариялады.

Компания банктердегі қаражатқа қатысты дефолт болды деп есептейді және егер операциялық күн жабылған сәтте банктің сыйақыны және депозиттің негізгі сомасын төлеу бойынша міндеттемелерін орындамауы, сондай-ақ Компанияның төлем тапсырмаларына сәйкес ақша қаражатын аударуды 60 күннен артық орындамауы, сондай-ақ депозиттік және ағымдағы шоттарда қалдықтары бар екінші деңгейдегі банктердің банктің кредиттік рейтингінің төмендеуі тіркелсе, оны жою бойынша дерсу шаралар қабылдайды.

Компанияның саясатына сәйкес, қаржы құралдары «сауыққан» деп саналады, сондықтан дефолттың басталу критерийлерінің ешқайсысы қатарынан кемінде екі ай бойы байқалмаған, сондай-ақ дефолттан кейін кемінде бір нөлдiк емес төлем жасалған және есен беру күніне дейін екі ай ішінде кешіктірулер болмаған кезде 3-кезеңнен ауыстырылады.

45

«KMF (ҚМФ)» микроқаржылық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

2022 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

22. Тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Құнсыздануды бағалау (жалғасы)

Дефолт тәуекеліне ұшырайтын шама

Дефолт тәуекеліне ұшырайтын шама (EAD) құнсыздану мәніне бағалауға жататын қаржы құралдарының жалпы баланстық құнын білдіреді және клиенттің дефолтқа жақындаған кезде өзінің берешегін ұлғайту қабілетін де, мерзімінен бұрын өтеу мүмкіндігін де көрсетеді. 1-кезеңнің кредиттері үшін EAD есептеу үшін Компания 12 айлық ККЗ бағалау үшін 12 ай ішінде дефолт ықтималдығын бағалайды. 2-кезең, 3-кезең активтері және СҚКҚ қаржылық активтері үшін EAD көрсеткіші құралдың бүкіл қолданылу мерзімі ішінде болуы мүмкін оқиғалар үшін қаралады.

Компания EAD көрсеткішінің өнім тұрғысынан EAD орташа коэффициентін анықтау үшін әр кредит бойынша алдыңғы етеу туралы статистикалық ақпаратты талдау арқылы анықтайды. Содан кейін, сегменттеу аймағына және өнімге байланысты, әр кредитке көші-кон матрицалары негізінде дефолт ықтималдығын есептеу моделіне сәйкес PD көрсеткіштері беріледі.

Микрокредиттік желіні беру туралы келісімге сәйкес Компания кез келген қолайсыз жағдайлар туындаған жағдайда шартты орындаудан біржақты тәртіпте бас тартуға құқылы. Осылайша, келісімдер компания тарапынан қарыз беру жөнінде нақты міндеттеме бермейді. Осындай кредиттік желілерге ККЗ арналған резервті бағалау нақты берілген транш бойынша ғана жүргізіледі.

Кредиттер бойынша ККЗ дисконттау үшін пайдаланылатын пайыздық мөлшерлеме орташа тиімді пайыздық мөлшерлемеге негізделген, ол тәуекелге ұшыраудың күтілетін кезеңі ішінде қолданылады деп күтіледі.

Дефолт кезінде шығын деңгейі

LGD деңгейлері 1-кезең, 2-кезең, 3-кезең және СҚКҚ активтерінің барлық сыныптары үшін бағаланады. LGD көрсеткішінің ай сайын Тәуекел менеджменті департаменті бағалайды.

Кредиттік тәуекелді бағалау LGD бағалаудың стандартты моделіне негізделеді. Бұл LGD деңгейлері қарызды өндіріп алу нәтижесінде қалыпна келтірілетін немесе іске асырылатын сомалармен салыстырғанда күтілетін EAD көрсеткішінің ескеріледі.

Компания LGD-ді бағалау үшін дефолтқа ұшыраған кредитті қайтару бойынша тарихи деректерді және қамтамасыз етуді сатудан түскен өтемақыны пайдаланады. Қамтамасыз ету құны өтімділік коэффициентін түзету арқылы бағаланады, содан кейін ол көлік құралдары үшін 6 ай мерзімге және бастапқы тиімді мөлшерлемені пайдалана отырып, жылжымайтын мүлік үшін 1,5 жыл мерзімге дисконтталады.

Кредиттік тәуекелдің айтарлықтай өсуі

Құрал немесе құралдар портфелі бойынша құнсыздануға арналған бағалау резервін қандай сомада құру қажет екенін анықтау үшін (яғни, 12 айлық ККЗ немесе бүкіл мерзімге ККЗ), Компания бастапқы танылған сәттен бастап осы құрал немесе құралдар портфелі бойынша кредиттік тәуекелдің айтарлықтай өсуін талдайды. Компания қаржы құралы бойынша кредиттік тәуекел бастапқы танылған сәттен бастап айтарлықтай өсті деп есептейді, егер:

- шартта көзделген төлемдер 30 күннен астам мерзімге кешіктірілсе;
- коммерциялық, қаржылық немесе экономикалық жағдайлардың қолданыстағы немесе болжаланатын қолайсыз өзгерістері, олар қарыз алушының қарыз міндеттемелерін орындау қабілетінің айтарлықтай өзгеруіне әкеледі деп күтілсе;
- қарыз алушы қызметінің нормативтік-құқықтық, экономикалық немесе технологиялық жағдайлары нақты немесе күтілетіндей қолайсыз өзгерсе және т. б.;
- депозиттік және ағымдағы шоттарда қалдықтары бар екінші деңгейдегі банктің кредиттік рейтингі «ССС» деңгейіне дейін төмендесе;
- банк сыйақыны және депозиттің негізгі сомасын төлеу бойынша міндеттемелерін орындамаса, сондай-ақ компанияның төлем тапсырмаларына сәйкес ақша қаражатын аударуды 30 күннен артық орындамаса.

46

«КМФ (ҚМФ)» микроқаржылық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

2022 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

22. Тәуекелдерді басқару (жалғасы)**Кредиттік тәуекел (жалғасы)****Құнсыздануды бағалау (жалғасы)**

Бағалау топтық негізде жүзеге асырылатын қаржы активтерін топтастыру

Төменде көрсетілген факторларға байланысты Компания ККЗ-ны жеке немесе топтық негізде есептейді.

Компания ККЗ-ды жеке негізде есептейтін активтер кластарына мыналар жатады:

- қазынашылық және банкаралық қатынастар (мысалы, банктердегі қаражат және ақша қаражатының баламалары);
- бастапқы қарызды тану және борышты қайта құрылымдау нәтижесінде жаңа қарызды тану тоқтатылған сәтте СКҚК ретінде жіктелген қаржы активтері.

3-кезеңнің жеке елеулі кредиттері, сондай-ақ басқа қаржы институттарында орналастырылған активтер сценарий талдауы ескеріле отырып, құнсыздану тұрғысынан бағаланады.

Активтердің қалған барлық сыныптары бойынша компания ККЗ-ды топтық негізде есептейді.

Компания осы қаржы активтерін кредиттердің ішкі және сыртқы сипаттамаларына, мысалы, қарыз алушы өз қызметін жүзеге асыратын өнім түріне немесе салаға байланысты біртекті топтарға біріктіреді.

Болжамдық ақпарат және көптеген экономикалық сценарийлер

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ККЗ арналған резервтерді есептеу мақсаттары үшін Компания мыналарды назарға алды:

- экономикалық орта өзгеруінің экономиканың түрлі салаларына әсері;
- ЖІӨ өзгеруінің жаңартылған болжамы.

Болжамды ақпаратты алу үшін Компания сыртқы көздерден (сыртқы рейтингтік агенттіктер, мемлекеттік органдар, мысалы, орталық банктер және халықаралық қаржы ұйымдары) алынған деректерді пайдаланады.

Макроэкономикалық болжамның деректері ККЗ-дың негізгі компоненттеріне де (мысалы, РД бағалау), сондай-ақ осы кезеңде топтық негізде бағалау үшін пайдаланылатын факторларды бағалауға да әсер етеді.

Модельді әзірлеу және оны кейіннен валидациялау барысында (кем дегенде жыл сайынғы негізде) макроэкономикалық факторлардың елеулі әсеріне ұшыраған ККЗ пайдаланылатын компоненттерінің толықтығы да, сондай-ақ пайдаланылатын макроэкономикалық ауыспалылардың маңыздылығы да тексеріледі. Бұл процесс валидация әдіснамасының сапалы бөлігінде сипатталған. Көрсетілген тексерудің нәтижелері болжауды талап ететін қосымша макроэкономикалық факторларды анықтауға алып келуі мүмкін.

Валидация процесі макроэкономикалық факторлардың ККЗ-ды бағалауға сызықтық емес әсеріне байланысты бір сценарийді қолдану жеткіліксіз болатын дәрежесін анықтауға көмектеседі.

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша компания дефолт ықтималдығын анықтау үшін негізгі және пессимистік сценарийлерді қолданды. Базалық сценарийді қолдану кезінде дефолт ықтималдығын есептеу үшін компания макроэкономикалық фактор ретінде 2,1%-ға (2022 жылы 2,6%) тең болатын 2023 жылға арналған ЖІӨ болжамын пайдаланды. Пессимистік сценарийді қолдану кезінде дефолт ықтималдығын есептеу үшін компания дәлдік кезіндегі дефолттардың өзіндік тарихи статистикасын қолданды. 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша пессимистік сценарийді іске асырудың тиімділігі 268.929 мың теңгені құрайды (2021 жылғы 31 желтоқсанда 131.686 мың теңге болған).

«КМФ (ҚМФ)» микроқаржылық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

2022 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

22. Тәуекелдерді басқару (жалғасы)**Кредиттік тәуекел (жалғасы)****Қаржы активтерінің сыныптары бойынша кредиттік сапа**

Төмендегі кестеде 2022 жылғы 31 желтоқсандағы қаржы активтерінің сыныптары бөлінісінде кредиттік сапаға талдау жүргізілген.

Ескер.		Жоғары рейтинг	Стандартты рейтинг	Стандартты рейтингтен төмен	Құнсызданған	Жиынды		
	Қолма-қол қаражатты қоспағанда, ақша қаражаты және оның баламалары	5	1-кезең	–	6.887.593	–	–	6.887.593
	Кредиттік ұйымдардағы қаражат		1-кезең	–	23.755	–	–	23.755
	Клиенттерге берілген кредиттер	7						
	- Бөлшек саудаға, қызметтерге және өндіріске берілген кредиттер		1-кезең	–	106.409.902	925.876	–	107.335.778
			2-кезең	–	–	547.936	–	547.936
			3-кезең	–	–	–	2.459.526	2.459.526
	- Ауыл шаруашылығына кредит беру		1-кезең	–	71.683.183	296.952	–	71.980.135
			2-кезең	–	–	246.310	–	246.310
			3-кезең	–	–	–	870.348	870.348
	- Тұтынушылық кредит беру		1-кезең	–	18.853.571	289.358	–	19.142.929
			2-кезең	–	–	199.982	–	199.982
			3-кезең	–	–	–	670.244	670.244
	Инвестициялық бағалы қағаздар	8	1-кезең	10.188.072	–	–	–	10.188.072
	Өзге қаржы активтері	13	1-кезең	–	114.942	–	2.496	117.438
	Жиынды			10.188.072	203.972.946	2.506.414	4.002.614	220.670.046

Төмендегі кестеде 2021 жылғы 31 желтоқсандағы қаржы активтерінің сыныптары бөлінісінде кредиттік сапаға талдау жүргізілген.

Ескер.		Жоғары рейтинг	Стандартты рейтинг	Стандартты рейтингтен төмен	Құнсызданған	Жиынды		
	Қолма-қол қаражатты қоспағанда, ақша қаражаты және оның баламалары	5	1-кезең	–	6.161.851	–	–	6.161.851
	Кредиттік ұйымдардағы қаражат		1-кезең	–	23.854	–	–	23.854
	Клиенттерге берілген кредиттер	7						
	- Бөлшек саудаға, қызметтерге және өндіріске берілген кредиттер		1-кезең	–	81.557.309	488.863	–	82.046.172
			2-кезең	–	–	117.278	–	117.278
			3-кезең	–	–	–	940.872	940.872
	- Ауыл шаруашылығына кредит беру		1-кезең	–	63.203.005	131.818	–	63.334.823
			2-кезең	–	–	80.985	–	80.985
			3-кезең	–	–	–	761.133	761.133
	- Тұтынушылық кредит беру		1-кезең	–	14.110.751	110.332	–	14.221.083
			2-кезең	–	–	35.452	–	35.452
			3-кезең	–	–	–	215.283	215.283
	Инвестициялық бағалы қағаздар	8	1-кезең	4.663.222	–	–	–	4.663.222
	Өзге қаржы активтері	13	1-кезең	–	63.318	–	2.728	66.046
	Жиынды			4.663.222	165.120.088	964.728	1.920.016	172.668.054

«КМФ (КМФ)» микроқаржылық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

2022 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

22. Тәуекелдерді басқару (жалғасы)**Кредиттік тәуекел (жалғасы)****Қаржы активтерінің сыныптары бойынша кредиттік сана (жалғасы)**

Жоғарыда келтірілген кестеде ақша қаражаты және оның баламалары (қолма-қол ақшаны қоспағанда), кредиттік ұйымдардағы қаражат және жоғары рейтингті клиенттерге берілген кредиттер – бұл әдетте тәуелсіз кредиттік рейтингі бар кредиттік тәуекелдің ең төменгі деңгейі бар активтер. Жаксы қаржылық жағдайы бар және қарызға жақсы қызмет көрсететін кредиттік ұйымдар мен қарыз алушылар стандартты рейтинг санатына кіреді. Стандарттан төмен рейтинг стандартты рейтингпен салыстырғанда неғұрлым төмен кредиттік санын білдіреді, алайда осы санатқа енгізілген активтер құнысызданбаған болып табылады.

Клиенттерге берілетін кредиттер бойынша күтілетін кредиттік залалдарға арналған бағалау резерві туралы толық ақпарат 7-ескертемеде берілген.

Неттинг туралы бас келісімдерді және қамтамасыз етуді ұсыну туралы келісімдерді пайдалану салдарынан тәуекелді төмендетудің әсерін есепке алмағанда, туынды құралдарды қоса алғанда, қаржылық жағдай туралы есеп баптарының баланстық құны осы баптар бойынша кредиттік тәуекелдің ең жоғары мөлшерін барынша дәл көрсетеді.

Әділ құны бойынша көрсетілетін қаржы құралдары бойынша олардың баланстық құны кредиттік тәуекелдің ағымдағы мөлшерін білдіреді, бірақ болашақта құнның өзгеруі нәтижесінде туындауы мүмкін тәуекелдің ең жоғары мөлшерін білдірмейді.

Қаржы құралдарының әрбір сынабы бойынша кредиттік тәуекелдің ең жоғары мөлшері туралы толық ақпарат жекелеген ескерткілерде берілген.

Төменде Компанияның қаржылық активтері мен міндеттемелерінің географиялық белгісі бойынша шоғырлануы берілген:

	2022 жылғы 31 желтоқсан			2021 жылғы 31 желтоқсан		
	Қазақстан	ТМД және ЫДҰ басқа елдер		Қазақстан	ТМД және ЫДҰ басқа елдер	
Активтер						
Ақша қаражаты және оның баламалары	7.041.198	–	–	7.041.198	6.257.217	–
Кредиттік ұйымдардағы қаражат	23.755	–	–	23.755	23.854	–
Туынды қаржы активтері	–	1.201.302	–	1.201.302	–	485.041
Клиенттерге берілген кредиттер	203.453.188	–	–	203.453.188	161.753.081	–
Инвестициялық бағалы қағаздар	10.188.072	–	–	10.188.072	4.663.222	–
Өзге қаржы активтері	117.438	–	–	117.438	66.046	–
	220.823.651	1.201.302	–	222.024.953	172.763.420	485.041
						173.248.461
Міндеттемелер						
Кредиттік ұйымдардың қаражаты	42.175.790	121.560.667	–	163.736.457	34.418.076	89.480.873
Туынды қаржы міндеттемелері	835.423	–	–	835.423	–	–
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	10.389.636	–	–	10.389.636	10.370.322	–
Жалдау шарттары бойынша міндеттемелер	992.534	–	–	992.534	608.268	–
Өзге қаржы міндеттемелері	4.122.625	1.229	634	4.124.488	4.605.021	2.455
	58.516.008	121.561.896	634	180.078.538	50.001.687	89.483.328
						1.340
Активтер/(міндеттемелер) бойынша нетто-позиция	162.307.643	(120.360.594)	(634)	41.946.415	122.761.733	(1.340)
						33.762.106

49

«КМФ (КМФ)» микроқаржылық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

2022 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

22. Тәуекелдерді басқару (жалғасы)**Операциялық тәуекел**

Операциялық тәуекел – бұл жүйелік іркілі, қызметкерлердің қателері, алаяқтық немесе сыртқы оқиғалар салдарынан туындайтын тәуекел. Бақылау жүйесі жұмысын тоқтатқан кезде операциялық тәуекелдер компания белділігі нұқсан келтіруі, құқықтық салдарға алып келуі немесе қаржылық залалдарға әкелуі мүмкін. Компания барлық операциялық тәуекелдер жойылды дегені болжам жасай алмайды, бірақ бақылау жүйесі және ішкі аудит тәуекелдерге тиісті шаралар қабылдау арқылы Компания осындай тәуекелдерді басқара алады. Бақылау жүйесі міндеттерді тиімді болуды, қол жеткізу құқықтарын, бекіту және салыстыру рәсімдерін, персоналды оқытуды, сондай-ақ ішкі бақылауды (аудитті) қоса алғанда, бағалау рәсімдерін көздейді.

Өтімділік тәуекелі

Өтімділік тәуекелі – бұл есеп айырысулар ақша қаражатын немесе басқа қаржы активін беру арқылы жүзеге асырылатын қаржылық міндеттемелерді орындау бойынша Компанияда қиындықтар туындауы мүмкін тәуекел. Өтімділік тәуекелі активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімдері бойынша сәйкес келмеген кезде туындайды. Өтеу мерзімдері мен активтер мен міндеттемелердің пайыздық мөлшерлемелері бойынша сәйкес келуі және/немесе бақыланатын сәйкес келмеуі өтімділік тәуекелін басқаруда негізге алынатын сәт болып табылады. Жүргізілетін операциялардың алуан түрлілігіне және олармен байланысты белгісіздікке байланысты активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімдері бойынша толық сәйкестік қаржы институттары үшін әдеттегі практика болып табылмайды, бұл операциялардың кірістілігін арттыруға мүмкіндік береді, алайда залалдардың туындау тәуекелін арттырады.

Компания міндеттемелерді өтеу мерзімінің басталуына қарай барлық міндеттемелерді орындау үшін қажетті ақша қаражатының тұрақты болуын қамтамасыз ету мақсатында өтімділіктің қажетті деңгейін қолдайды. Өтімділікті басқару жөніндегі саясатты Басқарма қарайды және бекітеді.

Компания басқа банктердің ұзақ мерзімді және қысқа мерзімді кредиттерінен тұратын қаржыландыру көздерінің артапандандырылған және тұрақты құрылымын, сондай-ақ Компанияның өтімділікке қатысты күтпеген талаптарға жедел және күрт ауытқуларсыз ден қоюға қабілетті болуы үшін жоғары өтімді активтердің артапандандырылған портфельін белсенді қолдауға ұмтылады.

Өтімділікті басқару саясаты мыналардан тұрады:

- негізгі валюталар бөлінісінде ақша қаражатының ағынын болжау және өтімді активтердің қажетті деңгейін ақша қаражатының осы ағындарымен байланысты есептеу;
- қаржыландыру көздерінің артапандандырылған құрылымын қолдау;
- қарыз қаражатының шоғырлануы мен құрылымын басқару;
- қарыз қаражаты есебінен қаржыландыруды тарту бойынша жоспарларды әзірлеу;
- қасалық өтімділік бұзылған жағдайда қорғау шарасы ретінде еркін іске асыруға болатын жоғары өтімді активтер портфельін қолдау;
- өтімділікті және қаржыландырудың белгіленген деңгейін қолдау бойынша резервтік жоспарларды әзірлеу;
- өтімділік көрсеткіштерінің заңнамалық белгіленген нормативтерге сәйкестігін бақылауды жүзеге асыру.

50

«КМФ (ҚМФ)» микроқаржылық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

2022 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

22. Тәуекелдерді басқару (жалғасы)**Өтімділік тәуекелі (жалғасы)****Өтеуге дейін қалған мерзімдер бойынша қаржылық міндеттемелерді талдау**

Төмендегі кестелерде өтеу бойынша дисконтталмаған шарттық міндеттемелер негізінде өтеуге дейін қалған мерзімдер бөлінісінде 31 желтоқсандағы жағдай бойынша компанияның қаржылық міндеттемелері көрсетілген:

2022 жылғы 31 желтоқсан	Талап етілгенге дейін және 1 айдан аз					Жиыны
	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін		
Қаржы міндеттемелері						
Кредиттік ұйымдардың қаражаты	4.711.478	10.675.649	20.231.199	37.173.552	114.982.457	187.774.335
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	–	650.000	–	10.650.000	–	11.300.000
Жалдау шарттары бойынша міндеттемелер	48.033	96.065	89.947	260.894	728.719	1.223.658
Өзге қаржы міндеттемелері	4.174.570	94.444	–	–	–	4.269.014
Дисконтталмаған қаржы міндеттемелерінің жиыны	8.934.081	11.516.158	20.321.146	48.084.446	115.711.176	204.567.007

2020 жылғы 31 желтоқсан	Талап етілгенге дейін және 1 айдан аз					Жиыны
	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін		
Қаржы міндеттемелері						
Кредиттік ұйымдардың қаражаты	7.178.064	12.790.318	19.384.814	35.592.386	65.572.033	140.517.615
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	–	649.791	–	649.791	11.299.525	12.599.107
Жалдау шарттары бойынша міндеттемелер	29.577	86.861	86.101	161.792	366.393	730.724
Өзге қаржы міндеттемелері	3.955.246	134.011	137.490	287.074	149.759	4.663.580
Дисконтталмаған қаржы міндеттемелерінің жиыны	11.162.887	13.660.981	19.608.405	36.691.043	77.387.710	158.511.026

«КМФ (ҚМФ)» микроқаржылық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

2022 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

23. Әділ құнды бағалау

Әділ құнды бағалау бағалау күнінде нарыққа қатысушылар арасында ұйымдастырылған нарықта жүзеге асырылатын операция жағдайларында активті сату кезінде алынатын немесе міндеттемені беру кезінде төленетін бағаны айқындауға бағытталған. Алайда, белгісіздік пен субъективті пайымдауды ескере отырып, әділ құн активтерді дереу сату немесе міндеттемелерді беру аясында жүзеге асырылатын ретінде түсіндірілмеуі керек.

Қаржы активтері мен міндеттемелерінің болжамды әділ құны есепті күнгі жағдай бойынша ұқсас құралдар бойынша болжанатын болашақ ақша қаражатының ағындары және дисконттау мөлшерлемелері негізінде ақша қаражатының ағындарын дисконттау әдістерін пайдалану жолымен есептеледі.

Әділ құнды бағалау иерархиясы

Әділ құн туралы ақпаратты ашу мақсатында Компания актив немесе міндеттеме бойынша табиғаты, сипаттамалары мен тәуекелдері негізінде активтер мен міндеттемелер кластарын, сондай-ақ әділ құн көздері иерархиясының деңгейін айқындады.

2022 жылғы 31 желтоқсан	Бағалау күні	Белсенді нарықтардағы байқалатын баға белгілеулер (1-деңгей)			Айтарлықтай байқалатын бастапқы деректер (2-деңгей)		Айтарлықтай байқалатын бастапқы деректер (3-деңгей)		Жиыны
		–	1.201.302	–	–	66.958	66.958		
Әділ құны бойынша бағаланатын активтер									
Туынды қаржы активтері	2022 жылғы 31 желтоқсан	–	1.201.302	–	–	–	–	1.201.302	
Инвестициялық бағалы қағаздар	2022 жылғы 31 желтоқсан	10.188.072	–	–	–	–	–	10.188.072	
Инвестициялық жылжымайтын мүлік	2022 жылғы 15 желтоқсан	–	–	–	66.958	66.958	–	–	
Әділ құны жарияланатын активтер									
Ақша қаражаты және оның баламалары	2022 жылғы 31 желтоқсан	–	7.041.198	–	–	–	–	7.041.198	
Кредиттік ұйымдардағы қаражат	2022 жылғы 31 желтоқсан	–	23.755	–	–	–	–	23.755	
Клиенттерге берілген кредиттер	2022 жылғы 31 желтоқсан	–	–	–	203.430.824	203.430.824	–	–	
Өзге қаржы активтері	2022 жылғы 31 желтоқсан	–	–	–	117.438	117.438	–	–	
Әділ құны бойынша бағаланатын міндеттемелер									
Туынды қаржы міндеттемелері	2022 жылғы 31 желтоқсан	–	835.423	–	–	–	–	835.423	
Әділ құны жарияланатын міндеттемелер									
Кредиттік ұйымдардың қаражаты	2022 жылғы 31 желтоқсан	–	–	–	161.619.101	161.619.101	–	–	
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	2022 жылғы 31 желтоқсан	–	10.389.636	–	–	–	–	10.389.636	
Жалдау шарттары бойынша міндеттемелер	2022 жылғы 31 желтоқсан	–	–	–	992.534	992.534	–	–	
Өзге қаржы міндеттемелері	2022 жылғы 31 желтоқсан	–	–	–	4.124.488	4.124.488	–	–	

51

«КМФ (ҚМФ)» микроқаржылық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

2021 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

23. Әділ құнды бағалау (жалғасы)**Әділ құнды бағалау иерархиясы (жалғасы)**

	Бағалау күні	Белсенді	Айтарлықтай	Айтарлықтай	Жыны
		нарықтардағы баға белгілеулер (1-деңгей)	байқалатын бастапқы деректер (2-деңгей)	байқалатын бастапқы деректер (3-деңгей)	
2021 жылғы 31 желтоқсан					
Әділ құны бойынша бағаланатын активтер					
Туынды қаржы активтері	2021 жылғы 31 желтоқсан	–	485.041	–	485.041
Инвестициялық бағалы қағаздар	2021 жылғы 31 желтоқсан	4.663.222	–	–	4.663.222
Инвестициялық жылжымайтын мүлік	2021 жылғы 15 желтоқсан	–	–	66.958	66.958
Әділ құны жарияланатын активтер					
Ақша қаражаты және оның баламалары	2021 жылғы 31 желтоқсан	–	6.257.217	–	6.257.217
Кредиттік ұйымдардағы қаражат	2021 жылғы 31 желтоқсан	–	23.854	–	23.854
Клиенттерге берілген кредиттер	2021 жылғы 31 желтоқсан	–	–	161.489.975	161.489.975
Өзге қаржы активтері	2021 жылғы 31 желтоқсан	–	–	66.046	66.046
Әділ құны жарияланатын активтер					
Ақша қаражаты және оның баламалары	2021 жылғы 31 желтоқсан	–	121.475.815	–	121.475.815
Кредиттік ұйымдардағы қаражат	2021 жылғы 31 желтоқсан	–	10.370.322	–	10.370.322
Клиенттерге берілген кредиттер	2021 жылғы 31 желтоқсан	–	–	608.268	608.268
Өзге қаржы активтері	2021 жылғы 31 желтоқсан	–	–	4.608.816	4.608.816

2022 және 2021 жылдар ішінде Компания қаржы құралдары үшін әділ құнның иерархиялық моделінің деңгейлері арасында аударымдарды жүзеге асырған жоқ.

«КМФ (ҚМФ)» микроқаржылық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

2021 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

23. Әділ құнды бағалау (жалғасы)**Әділ құны бойынша ескерілмейтін қаржы активтері мен міндеттемелерінің әділ құны**

Төменде қаржылық жағдай туралы есепте әділ құн бойынша көрсетілмейтін Компанияның қаржы құралдарының сыныптары бөлінісінде баланстық құны мен әділ құнын салыстыру келтіріледі. Кестеде қаржылық емес активтердің және қаржылық емес міндеттемелердің әділ құнының мәні келтірілмейді.

	2022 жылғы 31 желтоқсан		2021 жылғы 31 желтоқсан		Мойындалмаған кіріс/ (залал)
	Баланстық құн	Әділ құн	Баланстық құн	Әділ құн	
Қаржы активтері					
Ақша қаражаты және оның баламалары	7.041.198	7.041.198	–	6.257.217	–
Кредиттік ұйымдардағы қаражат	23.755	23.755	–	23.854	–
Клиенттерге берілген кредиттер	203.453.188	203.430.824	(22.364)	161.753.081	(263.106)
Өзге қаржы активтері	117.438	117.438	–	66.046	–
Қаржы міндеттемелері					
Кредиттік ұйымдардан қаражаты	163.736.457	161.619.101	2.117.356	123.898.949	2.423.134
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	10.389.636	10.389.636	–	10.370.322	–
Жалдау шарттары бойынша міндеттемелер	992.534	992.534	–	608.268	–
Өзге қаржы міндеттемелері	4.124.488	4.124.488	–	4.608.816	–
Әділ құндағы мойындалмаған өзгерістің жиыны			2.094.992		2.160.028

Бағалау әдістемелері және жол беру

Бұдан әрі осы қаржылық есептілікте әділ құн бойынша көрсетілмеген қаржы құралдарының әділ құнын айқындау кезінде пайдаланылған әдістемелер мен жол берулер сипатталған.

Әділ құны шамамен активтердің баланстық құнына тең активтер

Өтімді болып табылатын немесе өтеу мерзімі қысқа (үш айдан кем) қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелер жағдайында олардың баланстық құны шамамен әділ құнға тең болуына жол беріледі. Жол беру талап етілгенге дейінгі салымдарға және белгіленген өтеу мерзімі жоқ жинақ шоттарына да қолданылады.

Туынды құралдар

Бастапқы деректері нарықта байқалатын, құны бағалау әдістерінің көмегімен анықталатын туынды құралдар негізінен валюталық своптар болып табылады. Бағалаудың жиі қолданылатын әдістемелеріне келтірілген құнның есептеулерін пайдаланатын своптардың бағасын анықтау модельдері кіреді. Модельдер әртүрлі бастапқы деректерді, соның ішінде контрагенттердің кредиттік сапасын, форвардтық және спот-бағамдарды, сондай-ақ пайыздық мөлшерлемелер кысықтарын біріктіреді.

Инвестициялық бағалы қағаздар

Баға белгіленетін облигациялардың әділ құны есепті күнгі баға белгіленімдеріне негізделеді.

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржылық активтер және қаржылық міндеттемелер

Клиенттерге берілетін кредиттерді, кредиттік ұйымдардағы қаражатты, кредиттік ұйымдардың қаражатын және жалдау шарттары бойынша міндеттемелерді, сондай-ақ өзге де қаржы активтері мен міндеттемелерді қоса алғанда, кейбір құралдардың әділ құны ұқсас талаптары, кредиттік тәуекелі және өтеу мерзімі бар берешек бойынша бағалау күніне қолда бар мөлшерлемелерді пайдалана отырып, ақша қаражатының болашақ ағындарын дисконттау арқылы бағаланады.

«КМФ (КМФ)» микроқаржылық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

2021 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

24. Активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімдерін талдау

Төмендегі кестеде өтеудің күтілетін мерзімдері бөлінісінде активтер мен міндеттемелер берілген. Компанияның өтеу жөніндегі шарттық дисконтталмаған міндеттемелері туралы ақпарат 22-ескертпеде жарияланған.

	2022 жылғы 31 желтоқсан			2021 жылғы 31 желтоқсан		
	Бір жылдың ішінде	Бір жылдан астам	Жиыны	Бір жылдың ішінде	Бір жылдан астам	Жиыны
Ақша қаражаты және оның баламалары	7,041.198	–	7,041.198	6,257.217	–	6,257.217
Кредиттік ұйымдардағы қаражат	23.755	–	23.755	23.854	–	23.854
Туынды қаржы активтері	1,201.302	–	1,201.302	485.041	–	485.041
Клиенттерге берілген кредиттер	70,630.559	9	8	61,449.652	9	1
Инвестициялық бағалы қағаздар	3,413.370	6,774.702	10,188.072	191.818	4,471.404	4,663.222
Инвестициялық жылжымайтын мүлік	–	66.958	66.958	–	66.958	66.958
Негізгі құралдар	–	9,097.130	9,097.130	–	7,615.716	7,615.716
Пайдалану құқығы нысанындағы активтер	–	921.187	921.187	–	555.282	555.282
Материялық емес активтер	–	413.180	413.180	–	469.539	469.539
Ағымдағы корпоративтік табыс салығы бойынша активтер	158.025	–	158.025	256.837	–	256.837
Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша активтер	–	71.062	71.062	–	113.880	113.880
Өзге активтер	941.665	2.115	943.780	663.270	1.231	664.501
Жиыны	83,409.874	150.168.96	233.578.83	113.597.43	182.925.12	8
		3	7	69.327.689		
		108.979.96	163.736.45			123.898.94
Кредиттік ұйымдардың қаражаты	54,756.494	3	7	65,480.014	–	9
Туынды қаржы міндеттемелері	835.423	–	835.423	–	–	–
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	10,389.636	–	10,389.636	404.322	9,966.000	10,370.322
Жылдау шарттары бойынша міндеттемелер	413.909	578.625	992.534	271.788	336.480	608.268
Өзге міндеттемелер	5,304.300	–	5,304.300	5,456.278	138.807	5,595.085
		109.558.58	181.258.35			140.472.62
Жиыны	71,699.762	8	0	71,612.402	68,860.222	4
Нетто позиция	11,710.112	40,610.375	52,320.487	(2,284.713)	44,737.217	42,452.504

25. Байланысты тараптармен операциялар

«Байланысты тараптар туралы ақпаратты ашу» 24 ХКЕС (IAS) сәйкес бір тарап екінші тараптың операциялық және қаржылық шешімдерін бақылауға немесе елуді дәрежеде ықпал етуге мүмкіндігі болса, байланысты тараптар деп есептеледі. Тараптардың бір-бірімен байланысты екендігі туралы мәселені шешу кезінде олардың заңды нысаны ғана емес, тараптар арасындағы қатынастардың мазмұны да ескеріледі.

Байланысты тараптар байланысты емес тараптар арасында жүргізілмейтін мәмілелерге кіруі мүмкін. Мұндай мәмілелердің бағалары мен шарттары байланысты емес тараптар арасындағы мәмілелер бағалары мен шарттарынан өзгеше болуы мүмкін.

Ірі акционер

Компанияның ірі акционері «КМФ-Демеу» корпоративтік қоры (бұдан әрі – «Қор») болып табылады.

Қордың құрылтайшысы – «ACDI / VOA», Америка Құрама Штаттарында тіркелген коммерциялық емес ұйым, ол сыртқы пайдаланушыларға қолжетімді қаржылық есептілікті дайындайды.

Акционерлермен операциялар

Басқа да байланысты тараптармен операциялар Компания акционерлерімен операцияларды қамтиды (1-Ескертпе).

55

«КМФ (КМФ)» микроқаржылық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

2021 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

25. Байланысты тараптармен операциялар (жалғасы)**Акционерлермен операциялар (жалғасы)**

Шоттар бойынша қалдықтар және орташа тиімді пайыздық мөлшерлемелер, сондай-ақ басқа да байланысты тараптармен операциялар бойынша тиісті пайда немесе залал:

	Акционерлер			
	Жылдық орташа пайыздық		Жылдық орташа пайыздық	
	2022 жылғы 31 желтоқсан	2021 жылғы 31 желтоқсан	2022 жылғы 31 желтоқсан	2021 жылғы 31 желтоқсан
Қаржы жағдайы туралы есеп				
Міндеттемелер				
Кредиттік ұйымдардың қаражаты, теңге	13,424.250	14,62	18,969.935	13,18
Жиынтық кіріс туралы есеп				
Пайыздық шығыстар	(2,749.466)	–	(2,037.733)	–
Компания қатысушыларын қоса алғанда, негізгі басқарушы персонал мүшелерімен операциялар				
Құрамында 9 адам бар негізгі басқарушы персоналға сыйақы:				
		2022 жыл	2021 жыл	
		536.656	447.434	
		49.138	34.518	
Негізгі басқарушы персоналға берілген сыйақы жиыны		585.794	481.952	

2022 және 2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдар ішінде негізгі басқарушы персонал сикандай ақшалай емес сыйақы алған жоқ.

	Жылдық орташа пайыздық		Жылдық орташа пайыздық	
	2022 жылғы 31 желтоқсан	2021 жылғы 31 желтоқсан	2022 жылғы 31 желтоқсан	2021 жылғы 31 желтоқсан
	Қаржы жағдайы туралы есеп			
Активтер				
Клиенттерге берілген кредиттер	32.658	19,29	14.652	19,1
Компанияның қатысушыларын қоса алғанда, негізгі басқарушы персонал мүшелерімен операциялар бойынша пайдалану немесе залалдың құрамына енгізілген сомалар былайша ұсынылуы мүмкін:				
		2022 жыл	2021 жыл	
Жиынтық кіріс туралы есеп		2.810	6.678	
Пайыздық кірістер				

26. Қаржылық қызметке қатысты міндеттемелердегі өзгерістер

2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішіндегі қаржылық қызметке қатысты міндеттемелер мен акция ағындарының өзгерістерін салыстырып тексеру былайша берілген:

	2022 жылғы 1 қаңтар	Қаражаттың таза түсуі	Бағам айырмасы	Өзге	2022 жылғы 31 желтоқсан
	Кредиттік ұйымдардың қаражаты	123.898.949	37.341.594	1.716.116	779.798
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	10.370.322	(1.300.000)	–	1.319.314	10.389.636
Қаржылық қызметке қатысты міндеттемелер жиыны	134.269.271	36.041.594	1.716.116	2.099.112	174.126.093

56

«КМФ (ҚМФ)» микроқаржылық ұйымы»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі 2021 жылғы қаржылық есептілікке ескертпелер

(Егер өзгесі көрсетілмесе, мың теңге)

26. Қаржылық қызметке қатысты міндеттемелердегі өзгерістер (жалғасы)

2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішіндегі қаржылық қызметке қатысты міндеттемелер мен ақша ағындарының өзгерістерін салыстырып тексеру былайша берілген:

	Қаражатты ң таза		Бағам айырмасы	2021 жылғы 31	
	2021 жылғы 1 қаңтар	жылыстауы		Өзге	желтоқсан
Кредиттік ұйымдардың қаражаты	101.827.992	21.721.427	239.505	110.025	123.898.949
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	–	9.975.221	–	395.101	10.370.322
Қаржылық қызметке қатысты міндеттемелер жиыны	101.827.992	31.696.648	239.505	505.126	134.269.271

«Басқа» бабы кредиттік ұйымдардың қаражаты бойынша есептелген, бірақ әлі төленбеген пайыздардың әсерін қамтиды. Компания төленген пайыздарды операциялық қызметтен түскен ақша ағындары ретінде жіктейді.

27. Капиталдың жеткіліктілігі

«Микроқаржы ұйымдары туралы» Қазақстан Республикасының 2012 жылғы 26 қарашадағы заңына сәйкес Компания 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 3,063 теңгеге тең (2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: 2,917 теңге) 30,000 еселенген айлық есептік көрсеткіштен («АЕК») кем емес мөлшерде капитал төлеуге тиіс болды.

Бұдан басқа, белгілі бір шетелдік қаржы ұйымдарымен жасалған кредиттік келісімдердің талаптарына сәйкес Компания капиталдың жалпы активтерге арақатынасын кемінде 15% деңгейінде ұстап тұруға тиіс.

Компания өзінің қызметіне тән тәуекелдерден қорғау мақсатында капиталдың жеткіліктілік деңгейін белсенді басқарады. Компания капиталының жеткіліктілігі басқа әдістермен қатар, Компания қызметін қадағалауды жүзеге асыру кезінде ҚРҰБ белгілеген коэффициенттерді пайдалана отырып бақыланады.

2022 және 2021 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания капиталға қатысты заңнамада белгіленген барлық сыртқы талаптарды сақтады.

Компания үшін капиталды басқарудың негізгі мақсаты Компанияның капиталға қатысты сыртқы талаптарды сақтауын қамтамасыз ету және жоғары кредиттік рейтингін пен қызметті жүзеге асыру және акционерлер үшін пайданы барынша арттыру үшін қажетті капиталдың жеткіліктілік нормативтерін қолдау болып табылады.

Компания өз капиталының құрылымын басқарады және оны экономикалық жағдайлардағы өзгерістер мен жүзеге асырылатын қызмет түрлерінің тәуекел сипаттамалары аясында түзетеді.

ҚРҰБ микроқаржы ұйымдарының активтердің кемінде 10% мөлшерінде 1 деңгейдегі капиталдың жеткіліктілік коэффициентін ұстауды талап етеді. 2022 және 2021 жылдардың 31 желтоқсанында ҚРҰБ әдіснамасы бойынша Компания капиталының жеткіліктілік коэффициенті белгіленген минимумнан асып түседі.

31 желтоқсанға ҚРҰБ талаптарына сәйкес есептелген Компания капиталының жеткіліктілік коэффициенті былайша берілген:

	2022 жылғы 31 желтоқсан	2021 жылғы 31 желтоқсан
1-деңгей капиталы	52.320.487	42.452.504
Резервтерді шегергендегі кепілсіз тұтынушылық микрокредиттерді қоса алғанда, микроқаржы ұйымының жиынтық активтері	246.610.521	193.514.982
1-деңгейдегі капитал жеткіліктілігінің нормативі	21%	22%

ГЛОССАРИЙ

«КМФ (ҚМФ)» микроқаржылық ұйымы» ЖШС, КМФ, Компания – «КМФ (ҚМФ)» микроқаржылық ұйымы» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

ADB (ағыл. Asian Development Bank) – Азия Даму Банкі

BIA (ағыл. Business Impact Analysis) – бизнеске ықпалын талдау

CIA (ағыл. Certified Internal Auditor) – Сертификатталған ішкі аудитор (халықаралық біліктілік)

CRMA (англ. Certification in Risk Management Assurance) – тәуекел-менеджментті бағалау бойынша сертификаттау (халықаралық біліктілік)

EBRD (ағыл. European Bank for Reconstruction and Development),
ЕҚДБ – Еуропа қайта құру және даму банкі

HR (ағыл. Human Resources) – адами ресурстарды басқару

EIB (ағыл. European Investment Bank) – Еуропа инвестициялық банкі

IFC (ағыл. International Finance Corporation) – Халықаралық қаржы корпорациясы

KASE (ағыл. Kazakhstan Stock Exchange) – Қазақстан қор биржасы

KPI (ағыл. Key Performance Indicators) – тиімділіктің негізгі көрсеткіштері

NPL (ағыл. Non-Performing Loans) – қызмет көрсетілмейтін қарыздар

NPL 90+ – 90 күннен астам төлем мерзімі өткен қызмет көрсетілмейтін қарыздар

ОеЕВ (нем. Oesterreichische Entwicklungsbank) – Аустрия даму банкі

POS (ағыл. Point of sale) – сатып алу орны

ROA (ағыл. Return on Assets) – активтердің табыстылығы

ROE (ағыл. Return on Equity) – капиталдың табыстылығы

SIFEM (ағыл. Swiss Investment Fund for Emerging Markets) – Швейцария дамушы нарықтардың инвестициялық қоры

USAID (ағыл. United States Agency for International Development) – Америка Құрама Штаттарының Халықаралық даму жөніндегі агенттігі

«Даму» ҚДҚ» АҚ – «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» акционерлік қоғамы

АШҚО – автоматтандырылған шешім қабылдау орталығы

ЕҚЕҚ – Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау

ҚР СЖРА ҰСБ – Қазақстан Республикасы Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігінің Ұлттық статистика бюросы

ЖІӨ – жалпы ішкі өнім

Гкал – гигакалория (жылу энергиясы бірлігі, 10⁹ калорияға тең)

ТБД – Тәуекелдерді басқару департаменті

ЖК – жеке кәсіпкер

НКИ – нақты көлем индексі

кВт*сағ – киловатт*сағ (электр энергиясын тұтыну бірлігі)

КТС – корпоративтік табыс салығы

ҚКҚ – Қазақстанның кредиттеу қоры

ҚКҚК – Қазақстанның қауымдарды кредиттеу қоры

ШОБ – шағын және орта бизнес

ХКПН – ішкі аудиттің халықаралық кәсіптік практика негіздері

МҚҰ – микроқаржы ұйымы

ҚР ҰБ – Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі

БҰҰ – Біріккен ұлттар ұйымы

КЖ/ТҚҚК – қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл

п.т. – пайыздық тармақ

ТБЖ – тәуекелдерді басқару жүйесі

АҚШ – Америка Құрама Штаттары

СМС (ағыл. Short Message Service, SMS) – қысқа мәтіндік хабарлама

ЖШС – жауапкершілігі шектеулі серіктестік

БАЙЛАНЫС АҚПАРАТЫ

Елена Скуфаляриди

Қазынашылық менеджері

Алматы қаласы, Назарбаев даңғылы, 50

Тел.: +7 (727) 331-74-74 (156)

elena.skufa@kmf.kz

Владимир Ким

Қаржы құралдарымен жұмыс істеу бөлімінің менеджері

Алматы қаласы, Назарбаев даңғылы, 50

Тел.: +7 (727) 331-74-74 (303)

vladimir.kim@kmf.kz